

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ/MENTAL HEALTH»
ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ: «ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ/MENTAL HEALTH»

**Η ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΑΛΚΟΟΛ ΣΤΗΝ ΕΦΗΒΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΝΕΑΡΗ
ΕΝΗΛΙΚΗ ΖΩΗ : ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ**

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΚΟΚΚΟΡΗ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΡΙΑ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΘΗΝΑ 2024

**Η ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΑΛΚΟΟΛ ΣΤΗΝ ΕΦΗΒΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΝΕΑΡΗ
ΕΝΗΛΙΚΗ ΖΩΗ : ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ**

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ/MENTAL HEALTH»
ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ: «ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ/MENTAL HEALTH»

**Η ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΑΛΚΟΟΛ ΣΤΗΝ ΕΦΗΒΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΝΕΑΡΗ
ΕΝΗΛΙΚΗ ΖΩΗ : ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ**

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΚΟΚΚΟΡΗ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΡΙΑ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΘΗΝΑ 2024

ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΠΟΛΥΞΕΝΗ ΜΑΓΓΟΥΛΙΑ, Επίκουρη Καθηγήτρια (Επιβλέπουσα)

ΕΥΜΟΡΦΙΑ ΚΟΥΚΙΑ, Καθηγήτρια

ΜΙΧΑΗΛ ΧΑΤΖΟΥΛΗΣ, Αναπληρωτής Καθηγητής

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

Η παρούσα Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία και τα συμπεράσματα της σε οποιαδήποτε μορφή αποτελούν συνιδιοκτησία του Τμήματος Νοσηλευτικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και της φοιτήτριας. Οι προαναφερόμενοι διατηρούν το δικαίωμα ανεξάρτητης χρήσης και αναπαραγωγής (τμηματικά ή συνολικά) για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να αναφέρεται ο τίτλος, ο συγγραφέας, ο επιβλέπων καθηγητής και το εν λόγω τμήμα του ΕΚΠΑ.

Η έγκριση της παρούσας Μεταπτυχιακής Εργασίας από το τμήμα νοσηλευτικής δεν υποδηλώνει απαραίτητως την αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος.

.....

Η υποφαινόμενη δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία είναι εξ ολοκλήρου δικό μου έργο και συγγράφηκε ειδικά για τις απαιτήσεις του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών του Τμήματος Νοσηλευτικής. Δηλώνω υπεύθυνα ότι κατά την συγγραφή ακολούθησα την πρόπουσα ακαδημαϊκή δεοντολογία αποφυγής λογοκλοπής. Επίσης, έχω αποφύγει οποιαδήποτε ενέργεια που συνιστά παράπτωμα λογοκλοπής. Γνωρίζω ότι η λογοκλοπή μπορεί να επισύρει ποινή ανάκλησης του πτυχίου μου.

Η υπογράφουσα

Παναγιώτα Κόκκορη

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αντί προλόγου θα ήθελα να μοιραστώ μαζί σας κάτι από τέχνη ...

«Οπότε νομίζεις ή πιστεύεις ή ξέρεις,
είσαι κάποιος άλλος.
Αλλά τη στιγμή που αισθάνεσαι, δεν
είσαι παρά μόνο ο εαυτός σου.
Και το να μην είσαι παρά μόνο ο εαυτός
σου-
σε έναν κόσμο που πασχίζει μέρα-νύχτα,
να σε κάνει
οποιοδήποτε άλλον- σημαίνει να δώσεις
τη σκληρότερη μάχη
που ένας άνθρωπος μπορεί να δώσει...»

E.E Cummings

(Ποιητής & Ζωγράφος)

«... Unos beberen alcohol pa dejar todo al
olvido
otros dejaran la school y cambiaran de
librillos
Muchos pa sentirse cool probarán full
psicoactivos
No se enteran que este mundo es aún mas
adictivo
Por la calle,
ves quien meta consigue y quien
consigue sus metas
si la base no la sigues no metas.
Ojala aplicarme el cuento con el tema de
los petas
Recordar que uno decide si su cuerpo lo
respeta.»

Erika Dos Santos

(Rapera)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	6
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ	9
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ	10
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	10
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	11
ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΑΛΚΟΟΛ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΧΡΗΣΗΣ ΑΛΚΟΟΛ	12
1.1 ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ	12
1.2 ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΑΛΚΟΟΛ	13
1.3 ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΑΛΚΟΟΛ	15
1.4 ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΑΡΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΑΛΚΟΟΛ	16
1.5 ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΣΤΕΡΙΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΑΛΚΟΟΛ	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΕΦΗΒΕΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑΡΗ ΕΝΗΛΙΚΗ ΖΩΗ	20
2.1 ΟΡΙΣΜΟΙ	20
2.1.1 ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ	21
2.1.2 ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΗΣ ΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.....	22
2.1.3 ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.....	23
2.2 ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΑΛΚΟΟΛ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ	23
2.2.1 ΧΡΗΣΗ ΑΛΚΟΟΛ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ.....	23
2.2.2 ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΑΛΚΟΟΛ ΚΑΙ ΠΑΝΔΗΜΙΑ COVID-19	24
ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΣΚΟΠΟΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗΣ	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 : ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗΣ	27
4.1 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΕΛΕΤΩΝ	27
4.2 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ	28
4.3 ΕΠΙΛΟΓΗ ΜΕΛΕΤΩΝ	29

Σχήμα 1: Διάγραμμα ροής επιλογής των μελετών σχετικών με το θέμα της συστηματικής ανασκόπησης.....29

4.4 ΕΞΑΓΩΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ 30

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ 31

Πίνακας 1: Παρουσίαση Μελετών Ανασκόπησης31-47

Πίνακας 2: Το βιολογικό φύλο ως παράγοντας κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες.....66

Πίνακας 3: Η ηλικία ως παράγοντας κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες 67

Πίνακας 4: Η φυλή ως παράγοντας κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες67

Πίνακας 5: Οι σχολικές επιδόσεις και ο επαγγελματικός προσανατολισμός ως παράγοντας κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες.....67

Πίνακας 6: Το μορφωτικό επίπεδο των Γονέων ως παράγοντας κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες68

Πίνακας 7: Οι γονεϊκοί κανόνες για το αλκοόλ/ η προσφορά αλκοόλ από τους γονείς/ η γονεϊκή κατανάλωση αλκοόλ ως παράγοντας κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες68

Πίνακας 8: Η χρήση άλλων ναρκωτικών ως παράγοντας κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες69

Πίνακας 9: Οι συνομήλικοι ως παράγοντας κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες69

Πίνακας 10: Η βία ως παράγοντας κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες70

Πίνακας 11: Άλλοι παράγοντες ως παράγοντες κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες70

Πίνακας 12: Οι ημέρες της εβδομάδας ως παράγοντες κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες70

Πίνακας 13: Ευρήματα για τις Επιπτώσεις της Κατανάλωσης Αλκοόλ στους Εφήβους και Νεαρούς Ενήλικους.....71

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΣΥΖΗΤΗΣΗ 72

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ 78

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ..... 79

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

AUD: Alcohol use disorder

BD: Binge Drinking

DSM-5: Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fifth Edition

FD: Frequent Drinking

HD: Heavy Drinking

ICD-10: International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems
10th Revision

PICOST: Population, Intervention, Control, Outcomes, Study design and Timeframe

PRISMA: Preferred Reporting Items for Systematic reviews and Meta-Analyses

SDQ: Strengths and Difficulties Questionnaire

SES: Socioeconomic status

WM: Work Memory

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Σχήμα 1: Διάγραμμα ροής επιλογής των μελετών σχετικών με το θέμα της συστηματικής ανασκόπησης.....29

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Παρουσίαση Μελετών Ανασκόπησης	32-47
Πίνακας 2: Το βιολογικό φύλο ως παράγοντας κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες.....	66
Πίνακας 3: Η ηλικία ως παράγοντας κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες	67
Πίνακας 4: Η φυλή ως παράγοντας κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες	67
Πίνακας 5: Οι σχολικές επιδόσεις και ο επαγγελματικός προσανατολισμός ως παράγοντας κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες.....	67
Πίνακας 6: Το μορφωτικό επίπεδο των Γονέων ως παράγοντας κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες	68
Πίνακας 7: Οι γονεϊκοί κανόνες για το αλκοόλ/ η προσφορά αλκοόλ από τους γονείς/ η γονεϊκή κατανάλωση αλκοόλ ως παράγοντας κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες	68
Πίνακας 8: Η χρήση άλλων ναρκωτικών ως παράγοντας κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες	69
Πίνακας 9: Οι συνομήλικοι ως παράγοντας κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες	69
Πίνακας 10: Η βία ως παράγοντας κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες	70
Πίνακας 11: Άλλοι παράγοντες ως παράγοντες κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες	70
Πίνακας 12: Οι ημέρες της εβδομάδας ως παράγοντες κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες	70
Πίνακας 13: Ευρήματα για τις Επιπτώσεις της Κατανάλωσης Αλκοόλ στους Εφήβους και Νεαρούς Ενήλικους.....	71

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ιστορία του αλκοόλ συνδέεται άρρηκτα με την ανθρώπινη ιστορία. Η ύπαρξη και η κατανάλωση αλκοόλ είναι γνωστή και συμβαίνει από τα αρχαία χρόνια ως σήμερα. Είναι τόσο συνδεδεμένη με την κοινωνική ζωή των ατόμων, που πολλές φορές αγνοείται η ύπαρξη αλκοόλ στο χώρο ή δεν δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στον τρόπο που αυτό καταναλώνεται. Το αλκοόλ, ως η πλέον διαδεδομένη νόμιμη εθιστική ουσία προκαλεί προβλήματα, που συνδέονται με τη χρήση και με την εξάρτηση, σε άτομα που το καταναλώνουν συστηματικά. Η τοξίκωση από αλκοόλ σχετίζεται με μια πληθώρα βλαβών – τόσο σωματικών όσο και ψυχολογικών – κυρίως, με ένα σύνολο νευροψυχιατρικών διαταραχών- που αφορούν τη μνήμη, τη σκέψη, την αντίληψη και τη διάθεση.

Από την άλλη μεριά, παρουσιάζονται οι έφηβοι και οι νεαροί ενήλικες, οι οποίοι σε αυτό το αναπτυξιακό στάδιο είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι σε θέματα που αφορούν την κατανάλωση αλκοόλ και στις συνέπειές της. Στη σύγχρονη εποχή, η διαθεσιμότητα, η πρόσβαση και, επομένως, η κατανάλωση αλκοόλ εύκολα μπορεί να συμβεί και αυτό αυξάνει την ευαλωτότητα του συγκεκριμένου πληθυσμού.

Πληθώρα ερευνών έχουν πραγματοποιηθεί με σκοπό τη διερεύνηση των πιθανών παραγόντων κινδύνου και επιπτώσεων που σχετίζονται με την κατανάλωση αλκοόλ στην εφηβεία και στη νεαρή ενήλικη ζωή. Τα δεδομένα που έχουν συλλεχθεί είναι σημαντικά για την κατανόηση του θέματος και την σχεδίαση παρεμβάσεων, που στοχεύουν την πρόληψη, την θεραπεία και την αποκατάσταση των διαταραχών χρήσης αλκοόλ. Όμως, υπάρχουν αρκετές μεταβολές στα πρότυπα κατανάλωσης αλκοόλ με το πέρασμα των χρόνων και αρκετές δυσκολίες που πρέπει να ξεπεραστούν στη μεθοδολογία των ερευνών, ώστε να υπάρξει εις βάθος κατανόηση του θέματος.

Είναι, λοιπόν, υψίστης σημασίας η επιστημονική κοινότητα να ενημερώνεται συχνά για τα νέα ερευνητικά δεδομένα σχετικά με την κατανάλωση αλκοόλ στον πληθυσμό των εφήβων και των νεαρών ενηλίκων, ώστε να μπορεί να εφαρμόσει με τον κατάλληλο τρόπο τα νέα ευρήματα, αλλά και να εντοπίσει κενά στην έρευνα που είναι ανάγκη να μελετηθούν.

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΑΛΚΟΟΛ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΧΡΗΣΗΣ ΑΛΚΟΟΛ

1.1 ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (Organization World Health, 2024) αναφέρει πως ο ορισμός της λέξης «αλκοολισμός» έχει μακρόχρονη χρήση και μεταβλητό νόημα. Γενικά, αναφέρεται στην χρόνια και συνεχή ή περιοδική κατανάλωση αλκοόλ, που χαρακτηρίζεται από μειωμένο έλεγχο της κατανάλωσης, συχνά επεισόδια τοξίκωσης και ανησυχία σχετικά με την κατανάλωση αλκοόλ, παρά τις δυσμενείς συνέπειες.

Σύμφωνα με το DSM-V (American Psychiatric Association, 2013) η διαταραχή χρήσης αλκοόλ είναι μία από τις 10 κατηγορίες των διαταραχών που σχετίζονται με χρήση ουσιών και ορίζει τις διαταραχές αυτές ως το προβληματικό μοτίβο χρήσης αλκοόλ που οδηγεί σε κλινικά σημαντική βλάβη ή δυσφορία. Η διάγνωση τίθεται, όταν πληρούνται τουλάχιστον 2 από τα παρακάτω κριτήρια τους τελευταίους 12 μήνες:

1. Το αλκοόλ συχνά λαμβάνεται σε μεγαλύτερες ποσότητες ή για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα σε σχέση με την πρόθεση του ατόμου.
2. Υπάρχει επίμονη επιθυμία ή γίνονται ανεπιτυχείς προσπάθειες, για να μειωθεί ή να ελεγχθεί η χρήση αλκοόλ.
3. Ένα μεγάλο μέρος του χρόνου δαπανάται σε δραστηριότητες για την απόκτηση αλκοόλ την χρήση αλκοόλ ή την ανάρρωση από τις επιπτώσεις του.
4. Σφοδρή επιθυμία ή λαχτάρα ή παρόρμηση για χρήση αλκοόλ.
5. Υποτροπιάζουσα χρήση αλκοόλ, η οποία έχει ως αποτέλεσμα αδυναμία εκπλήρωσης μειζόνων υποχρεώσεων στη στο σπίτι ή το σχολείο ή την εργασία.
6. Συνέχιση της χρήσης αλκοόλ παρά τα επίμονα ή επαναλαμβανόμενα κοινωνικά ή διαπροσωπικά προβλήματα που προκαλούνται ή επιδεινώνονται από τις επιπτώσεις του αλκοόλ.
7. Σημαντικές κοινωνικές, επαγγελματικές ή ψυχαγωγικές δραστηριότητες εγκαταλείπονται ή μειώνονται από τις επιπτώσεις του αλκοόλ.

8. Υποτροπιάζουσα χρήση αλκοόλ σε καταστάσεις κατά τη διάρκεια των οποίων είναι σωματικά επικίνδυνη.
9. Συνέχιση της χρήσης αλκοόλ, παρά την επίγνωση της ύπαρξης επίμονου ή υποτροπιάζοντος σωματικού ή ψυχολογικού προβλήματος το οποίο προκλήθηκε ή επιδεινώθηκε από τη χρήση αλκοόλ.
10. Ανοχή, όπως ορίζεται από ένα από τα ακόλουθα:
 - α) Ανάγκη για εμφανώς αυξημένες ποσότητες αλκοόλ, ώστε να επιτευχθεί τοξίκωση ή το επιθυμητό αποτέλεσμα.
 - β) Αξιοσημείωτα μειωμένη επίδραση με συνεχιζόμενη χρήση της ίδιας ποσότητας αλκοόλ.
11. Στέρηση, όπως εκδηλώνεται με ένα από τα ακόλουθα:
 - α) Το χαρακτηριστικό σύνδρομο στέρησης αλκοόλ.
 - β) Το αλκοόλ (ή μια στενά σχετιζόμενη ουσία, όπως μια βενζοδιαζεπίνη) λαμβάνεται για ανακούφιση ή αποφυγή των συμπτωμάτων στέρησης.

Έτσι, η διάγνωση της διαταραχής χρήσης αλκοόλ συνοδεύεται και από τον προσδιορισμό της σοβαρότητας της διαταραχής (American Psychiatric Association, 2013) :

1. **Ήπια** ορίζεται η διαταραχή όταν πληρούνται 2-3 διαγνωστικά κριτήρια.
2. **Μέτρια** ορίζεται η διαταραχή όταν πληρούνται 4-5 διαγνωστικά κριτήρια.
3. **Σοβαρή** ορίζεται η διαταραχή όταν πληρούνται 6-11 διαγνωστικά κριτήρια.

1.2 ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΑΛΚΟΟΛ

Το αλκοόλ δρα ποικιλοτρόπως στο κεντρικό νευρικό σύστημα και η δράση του διαφοροποιείται ανάλογα με τη συχνότητα και την ποσότητα που καταναλώνεται. Γενικά, κατά την οξεία λήψη λογικής ποσότητας αλκοόλ ευοδώνεται η δράση του κατασταλτικού GABAενεργικού Συστήματος και αναστέλλεται η δράση του διεγερτικού γλουταματεργικού νευροδιαβιβαστικού συστήματος στο κεντρικό νευρικό σύστημα. Στην ιδιότητα αυτή αποδίδεται η αγχολυτική, υπνωτική, κατασταλτική δράση του οινοπνεύματος, καθώς και η

επίδρασή του στο συντονισμό των κινήσεων. Κεντρικής σημασίας είναι η πρόσδεση του αλκοόλ στον υποδοχέα τύπου GABA-A (Παπαρρηγόπουλος & Κόκρας , 2018).

Επιπροσθέτως, η κατανάλωση αλκοόλ ευοδώνει την ντοπαμινεργική δραστηριότητα στο μεσοφλοιώδες μεσομεταιχμιακό σύστημα. Παρ όλα αυτά, ενώ οι διεγερτικές εξαρτησιογόνες ουσίες διεγείρουν άμεσα την ντοπαμινεργική νευροδιαβίβαση στο σύστημα ανταμοιβής του εγκεφάλου, το αλκοόλ, όπως και άλλες μη διεγερτική νέες εξαρτησιογόνες ουσίες, αλληλεπιδρούν έμμεσα στη μεσομεταιχμιακή οδό μέσω ποικίλων υποδοχέων. (Παπαρρηγόπουλος & Κόκρας , 2018). Τελικά, η χρήση αλκοόλ προάγει την ευφορία και την ανταμοιβή-επιβράβευση ενισχύοντας το κίνητρο για επαναλαμβανόμενη χρήση αλκοόλ σε ευάλωτα άτομα.

Η συχνή ενεργοποίηση του συστήματος ανταμοιβής μέσω της κατανάλωσης αλκοόλ οδηγεί προοδευτικά στην ανάπτυξη ανοχής και αναπόφευκτα εξαρτήσης. Θεωρείται ότι κατά την ανάπτυξη ανοχής εγκαθίσταται μείωση της ευαισθησίας των GABA υποδοχέων στην δράση του αλκοόλ και αντίστροφα, αύξηση της ευαισθησίας των υποδοχέων του γλουταμικού (υποδοχείς NMDA), με αποτέλεσμα την προσαρμογή του εγκεφάλου μετά από χρόνια χρήση αλκοόλ σε μια κατάσταση αυξημένης γλουταμάτεργικής και μειωμένης GABAεργικής νευροδιαβίβασης (Παπαρρηγόπουλος & Κόκρας , 2018).

Η αλκοολικοί τοξίκωση ή αλκοολική μέθη είναι μια βαριάς διάρκειας τοξίκωση, τα συμπτώματα της οποίας διαφοροποιούνται ανάλογα με την ποσότητα αλκοόλ που καταναλώνεται και την ταχύτητα πρόσληψης. Κατά κανόνα, τα αποτελέσματα ακολουθούν ένα διφασικό πρότυπο. Παρόλο που το αλκοόλ είναι κατασταλτικό του κεντρικού νευρικού συστήματος, στα αρχικά στάδια, ενεργεί ως διεγερτικό και προκαλεί ευφορία που διαχέεται στο περιβάλλον, υπερεκτίμηση του εγώ, άρση αναστολών, υπερδραστηριότητα και ευερεθιστότητα. Έπειτα, όμως, από προοδευτική κατανάλωση μεγαλύτερων ποσοτήτων αλκοόλ, επέρχεται σύγχυση, καταστολή και τελικά, ακόμα και θάνατος. Επισημαίνεται ότι αυτή η διφασική δράση αφορά την οξεία περιστασιακή λήψη αλκοόλ και δεν παρατηρείται στη χρόνια λήψη από εξαρτημένα άτομα (Παπαρρηγόπουλος & Κόκρας , 2018).

Η επίδραση του αλκοόλ στο κεντρικό νευρικό σύστημα σχετίζεται άμεσα με την συγκέντρωσή της αλκοόλης στο αίμα. Η οξεία κατανάλωση αλκοόλ μπορεί να προκαλέσει, επίσης, δύο πολύ σημαντικά φαινόμενα: τη παθολογική τοξίκωση και τα μνημονικά κενά (White & Hingson, 2013). Η παθολογική τοξίκωση θεωρείται μια άτυπη, ιδιοσυγκρασιακή, παράδοξη, σπάνια αντίδραση στην κατανάλωση αλκοόλ. Το άτομο παρουσιάζει χαρακτηριστική επιθετικότητα μετά από κατανάλωση μικρής ποσότητας αλκοόλ, που δεν θα ήταν αρκετή, για να προκαλέσει μέθη στα περισσότερα άτομα. Τα μνημονικά κενά

εμφανίζονται με τη μορφή της λεγόμενης προχωρητικής αμνησίας, δηλαδή, ενώ το άτομο φαινομενικά βρίσκεται σε πλήρη εγρήγορση και χωρίς να διαταράσσεται η ανάμνηση παλαιότερων γεγονότων, δεν καταγράφονται στη μνήμη του όσα διαδραματίζονται στον τρέχοντα χρόνο και συνεπώς δεν μπορούν να ανακληθούν μετά το γεγονός (Lee, et al., 2009). Κατά κανόνα, τα κενά αυτά έχουν σύντομη διάρκεια, λεπτών ή ωρών, αλλά έχουν αναφερθεί περιστατικά που έχουν διαρκέσει και μέρες.

1.3 ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΑΛΚΟΟΛ

Για να υπολογιστεί η κατανάλωση αλκοόλ, χρησιμοποιείται η έννοια του «τυπικού ποτού» και της «μονάδας αλκοόλ», ώστε να υπάρχει ένας όσο το δυνατόν πιο εύχρηστος και ενιαίος τρόπος υπολογισμού της ποσότητας που καταναλώνεται ανεξάρτητα από το είδος του ποτού (Παπαρρηγόπουλος & Κόκρας, 2018). Ένα τυπικό ποτό περιέχει περίπου 10 g αιθυλικής αλκοόλης και αντιστοιχεί σε ένα ποτήρι κρασί 100 ml (περιεκτικότητα σε αλκοόλ 12%), ένα κουτάκι μπίρας 330 ml (Περιεκτικότητα σε αλκοόλ 5%) και 30 ml «σκληρού» ποτού (περιεκτικότητα 40%). Άρα, ένα μπουκάλι κρασί 750 ml περιέχει περίπου 70 g αλκοόλ που ισοδυναμούν 7 τυπικά ποτά.

Όμως, ο ορισμός του τυπικού ποτού διαφοροποιείται πολλές φορές από χώρα σε χώρα και, μάλιστα, ερευνητικές παρατηρήσεις υποδηλώνουν μια πολιτισμική σημασία του ποτού ανα γεωγραφική ήπειρο (Chao, et al., 2017), (Lu, et al., 2019). Για παράδειγμα, κυμαίνεται από 8 g αλκοόλ στο Ηνωμένο Βασίλειο, μέχρι και 20 g στην Ιαπωνία. Με βάση αυτά τα πρότυπα, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, θεωρείται ότι η ασφαλής, μη επικίνδυνη κατανάλωση αλκοόλ είναι ≤ 6 και ≤ 4 τυπικά ποτά την ημέρα για τους άντρες και τις γυναίκες, αντίστοιχα. Πέρα από το όριο αυτό αρχίζει η επικίνδυνη κατανάλωση που πιθανόν να οδηγήσει σε βλάβες στην υγεία και αναφέρεται σε 28-42 τυπικά ποτά για τους άντρες και 14-28 τυπικά ποτά ανά εβδομάδα για τις γυναίκες. Εφόσον κάποιος υπερβεί αυτά τα όρια η κατανάλωση αλκοόλ θεωρείται επιβλαβής και αφενός μεν προκαλεί σαφείς βλάβες στη σωματική και ψυχική υγεία, αφετέρου δεν αυξάνει σημαντικά τις πιθανότητες για ανάπτυξη εξάρτησης από το οινόπνευμα.

Τελικά, παρόλο που ο μισός πληθυσμός παγκοσμίως καταναλώνει αλκοόλ, περίπου το 5-7% όσων καταναλώνουν αλκοόλ θα οδηγηθεί σε εξάρτηση και θα εκδηλώσει σοβαρά προβλήματα συνδεδεμένα με το αλκοόλ. Ας σημειωθεί, όμως, ότι είναι πολύ υψηλότερο το ποσοστό του πληθυσμού, που κάνει βαριά, επιβλαβή για την υγεία κατανάλωση αλκοόλ και

ας μην έχει διαγνωστεί επίσημα με την διαταραχή χρήσης αλκοόλ και εξάρτηση.

Η ανάπτυξη εξάρτησης από το αλκοόλ – γνωστή και ως αλκοολισμός – αποτελεί το τελικό στάδιο ενός συνεχούς, που ξεκινά από την κοινωνική, συνήθη κατανάλωση και εξελίσσεται σε υπερβολική χρήση ή επικίνδυνη και επιβλαβή χρήση και κατάχρηση, φτάνοντας έως την βαριά κατάχρηση, με σωματικά προβλήματα και τελικά την εξάρτηση. Πρέπει να σημειωθεί ότι η εξάρτηση από το αλκοόλ συχνά διαφεύγει της διάγνωσης, με αποτέλεσμα πολλά άτομα με εξάρτηση να συνειδητοποιούν ότι έχουν πρόβλημα με το αλκοόλ και αρκετά να μην το αποδέχονται και να το συγκαλύπτουν συχνά με επιτυχία.

Μια ιδιαίτερη περίπτωση κατάχρησης αλκοόλ είναι το αναφερόμενο «Binge Drinking», που είναι δημοφιλές σε νεαρές ηλικίες στον αναπτυγμένο δυτικό κόσμο με το 40% των νεαρών ενηλίκων ανέφεραν τουλάχιστον ένα επεισόδιο «binge drinking» το μήνα, κατά τους τελευταίους 6 μήνες. Αφορά τη βαριά επεισοδιακή κατανάλωση ποσότητας αλκοόλ (για παράδειγμα, τα Σαββατοκύριακα), σε σύντομο χρονικό διάστημα, ικανής να επιφέρει μέθη (επίπεδα στο αίμα > 80mg/dL), με σκοπό την τοξίκωση. Τυπικά, απαιτούνται για τους άντρες ≥ 5 και για τις γυναίκες ≥ 4 αλκοολούχα ποτά σε διάστημα περίπου 2 ωρών (Chung, et al., 2018).

Τα άτομα που παρουσιάζουν ένα επαναλαμβανόμενο μοτίβο υπερβολικής, αλλά επεισοδιακή κατανάλωση αλκοόλ, οδηγούνται στην εναλλαγή μεταξύ έντονων αλκοολικών περιόδων τοξίκωσης και περιόδων αποχής, τα οποία με την σειρά τους οδηγούν σε γρήγορες και μακροχρόνιες ψυχολογικές και εγκεφαλικές επιπτώσεις, όπως : επικίνδυνη σεξουαλικής συμπεριφοράς (Kuntsche, et al., 2017), της βίαιης συμπεριφοράς , έκπτωση γνωστικών λειτουργιών (Mota, et al., 2013) και μνήμης (López-Caneda, et al., 2014). Αν και το παραπάνω πρότυπο κατανάλωσης αλκοόλ, εξ' ορισμού αναφέρεται σε επεισοδιακή υπερβολική κατανάλωση, πέραν των επικίνδυνων οξέων άμεσων επιπτώσεων, που μπορεί να εμφανίσει, η επανάληψή του μπορεί να οδηγήσει σε διαταραχή χρήσης αλκοόλ (Sanchez M., et al., 2013).

1.4 ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΑΡΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΑΛΚΟΟΛ

Η βαριά κατανάλωση αλκοόλ συνδέεται με περισσότερες από 200 διαφορετικές διαταραχές και αποτελεί αιτιολογικό παράγοντα για 60 και πλέον νοσήματα συμπεριλαμβανομένων καρδιαγγειακών νοσημάτων μεταβολικών νοσημάτων, νοσημάτων

του αναπνευστικού, του γαστρεντερικού, του μυοσκελετικού, του ανοσοποιητικού, του αιμοποιητικού, του αναπαραγωγικού, του νευρικού, των ψυχικών διαταραχών και διαταραχών της συμπεριφοράς, διαφόρων τύπων καρκίνου, καθώς και προγεννητικών βλαβών του εμβρύου (Rehm , et al., 2017). Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (Organization World Health, 2024), το αλκοόλ αποτελεί την τρίτη κατά σειρά αιτία κακής υγείας και πρόωρου θανάτου παγκοσμίως.

Οι συχνότερες σωματικές παθήσεις, που οφείλονται στο αλκοόλ, είναι η γαστρίτιδα, τα πεπτικά έλκη, η παγκράτιτιδα, τα ηπατικά νοσήματα, η μυοκαρδιοπάθεια, οι καρδιακές αρρυθμίες, η υπέρταση, τα εγκεφαλικά επεισόδια, η περιφερική νευροπάθεια και η μυοπάθεια. Σχετίζεται, επίσης, με αυξημένη συχνότητα εμφάνισης διαφόρων καρκίνων, όπως οι καρκίνοι του στόματος, του φάρυγγα, του οισοφάγου, του στομάχου, του ήπατος και του μαστού. Συχνά υπάρχει ανεπάρκεια διαφόρων βιταμινών (Βιταμίνη Α, σύμπλεγμα βιταμινών Β, C), λόγω μειωμένης πρόσληψης ή κακής διατροφής, είτε μειωμένης απορρόφησης ή και ηπατικής βλάβης (Παπαρηγόπουλος & Κόκρας , 2018).

Τέλος, σημειώνεται ότι η χρόνια χρήση αλκοόλ συνδέεται αφενός με διαταραχές στην βραχυπρόθεσμη μνήμη – συγκεκριμένα με την αμνησιακή διαταραχή προκαλούμενη από το αλκοόλ συνήθως σε νεαρούς αλκοολικούς – και αφετέρου με την εγκατάσταση αλκοολικής άνοιας που είναι μερικώς αναστρέψιμη στα αρχικά στάδια, εφόσον διακοπεί η χρήση (Teesson, et al., 2020).

Η βαριά κατανάλωση αλκοόλ έχει σοβαρές συνέπειες στην ψυχική υγεία του ατόμου και μπορεί να προκαλέσει ψυχοπαθολογία ποικίλου τύπου: άγχος, φοβίες, κατάθλιψη, ευερεθιστότητα, επιθετικότητα, αυτοκτονικότητα, ψυχοσωματικά συμπτώματα, διαταραχές του ύπνου και της σεξουαλικής λειτουργίας. Σε σημαντικό ποσοστό οι διαταραχές αυτές είναι δευτεροπαθείς, δηλαδή προκαλούμενες από το αλκοόλ, και υποχωρούν μετά τη διακοπή της χρήσης (Teesson, et al., 2020). Σε πολλές περιπτώσεις, οι διαταραχές αυτές είναι πρωτοπαθείς και οι ασθενείς καταφεύγουν στη χρήση αλκοόλ ως μέθοδο αυτοθεραπείας, όπως στη περίπτωση του κοινωνικού αγχους (Blumenthal, et al., 2021).

Το ICD-10 (World Health Organization, 2016), δεν περιλαμβάνει τις διαταραχές χρήσης αλκοόλ· ως διαγνωστική οντότητα αναφέρεται, όμως, στις διαταραχές που προκαλούνται από τη χρήση αλκοόλ στην διάγνωση F10 «Ψυχικές Διαταραχές και Διαταραχές της Συμπεριφοράς Λόγω της Χρήσης Αλκοόλ», δηλαδή από τους κωδικούς F10.0 έως F10.9. Σε αυτό το φάσμα διαγνώσεων, οι ψυχικές διαταραχές και οι διαταραχές συμπεριφοράς λόγω της χρήσης αλκοόλ μπορεί να αφορούν την οξεία τοξίκωση, την επιβλαβή χρήση, το σύνδρομο στέρησης και την κατάσταση απόσυρσης μεταξύ άλλων. Στο

F10.2 ο τρόπος που ορίζεται η εκδήλωση της εξάρτησης από το αλκοόλ είναι όμοιος με τον ορισμό του DSM-V (American Psychiatric Association, 2013).

Σε επίπεδο ψυχικής υγείας και ασθένειας, επιπτώσεις της χρήσης αλκοόλ μπορούν να αποτελέσουν οι ψυχώσεις, η κατάθλιψη, οι αγχώδεις διαταραχές, η διπολική διαταραχή, οι διαταραχές στην ποιότητα και την ποσότητα του ύπνου, και οι νευρογνωστικές διαταραχές. Σε αυτές τις περιπτώσεις, επίσης, είναι σημαντική η διαφοροδιάγνωση με τις αντίστοιχες ψυχιατρικές διαταραχές.

Η κατάχρηση αλκοόλ, εκτός από τη βλάβη που προκαλεί στην προσωπική υγεία, επηρεάζει αρνητικά και πολυεπίπεδα την καθημερινή λειτουργία του ατόμου. Στο οικογενειακό πλαίσιο συνδέεται με σοβαρά διαπροσωπικά προβλήματα και ψυχική πίεση και αποτελεί παράγοντα που συντείνει στην ενδοοικογενειακή βία, την κακοποίηση και την παραμέληση. Στο εργασιακό περιβάλλον σχετίζεται με απουσίες από την εργασία, χαμηλή παραγωγικότητα, ανάρμοστη συμπεριφορά, εργασιακά ατυχήματα και ανεργία (Hall D, et al., 2016), (Vigo, et al., 2016).

Ο συνδυασμός των παραπάνω επιδεινώνει την οικονομική κατάσταση του εξαρτημένου ατόμου και συχνά λειτουργεί ως φαύλος κύκλος. Επίσης, η εμπλοκή με τον νόμο για αξιόποινες πράξεις, όπως οι ακούσιοι και εκούσιοι τραυματισμοί, η οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ, τα ατυχήματα και η κακοποίηση αυξάνονται. Ειδικά, σε ότι αφορά την οδήγηση, δεδομένου ότι τα τροχαία ατυχήματα είναι από το σοβαρότερα επακόλουθα της χρήσης, τα εθνικά όρια περιβάλλουν κυρώσεις, όταν ανιχνεύεται συγκέντρωση αλκοόλ στο αίμα μεγαλύτερη από 0,5 g ανά λίτρο.

1.5 ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΣΤΕΡΙΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΑΛΚΟΟΛ

Τα συμπτώματα του στερητικού συνδρόμου αρχίζουν συνήθως 6 με 24 ώρες μετά τη διακοπή ή την σημαντική μείωση της παρατεταμένης βαριάς χρήσης αλκοόλ, κορυφώνονται μετά από 24 με 48 ώρες και υποχωρούν σε 5-7 ημέρες. Τα συμπτώματα μπορεί να είναι ήπια ή πολύ βαριά, διαφέρουν ανάλογα με το άτομο και, συνήθως, περιλαμβάνουν ανησυχία, άγχος, εκνευρισμό, αϋπνία, ναυτία, ανορεξία, εμετό και συμπτώματα υπερδραστηριότητας του αυτόνομου νευρικού συστήματος- όπως, εφίδρωση, τρόμος, ταχυκαρδία, αύξηση της αρτηριακής πίεσης και πυρετός. Στην κλινική εικόνα κυριαρχεί η σφοδρή επιθυμία για κατανάλωση αλκοόλ (Παπαρηγόπουλος & Κόκρας , 2018).

Ιδιαίτερη και επείγουσα κατάσταση είναι το τρομάδες παραλήρημα που αποτελεί την βαρύτερη εκδήλωση του στερητικού συνδρόμου και παρατηρείται συχνότερα σε περιπτώσεις προηγούμενης βαριάς εξάρτησης ή σε σωματικά επιβαρυσμένους ασθενείς. Συνήθως, εκδηλώνεται μέσα σε 48 με 72 ώρες μετά τη διακοπή ή την σημαντική μείωση της κατανάλωσης και μπορεί να διαρκέσει 3-10 ημέρες. Απαιτεί επείγουσα ιατρική αντιμετώπιση, καθώς έχει θνησιμότητα μέχρι και 15%. Εκτός από τις σωματικές επιπλοκές του ντελίριου και τον θάνατο, μπορεί να προκαλέσουν και αυτοκαταστροφικές πράξεις του ασθενούς, που βρίσκεται υπό το καθεστώς ψευδαισθήσεων και παραληρητικών ιδεών (Παπαρρηγόπουλος & Κόκρας , 2018). Παράλληλα, επιτείνεται η αστάθεια του αυτόνομου νευρικού συστήματος, ενώ συχνές είναι και επιληπτικές κρίσεις. Εκτός από το υποστηρικτικά θεραπευτικά μέτρα, που μπορεί να απαιτήσουν μέχρι και νοσηλεία σε Μονάδα Εντατικής Θεραπείας, η χορήγηση διαζεπάμης αποτελεί το φάρμακο επιλογής (Παπαρρηγόπουλος & Κόκρας , 2018).

Συνοψίζοντας, λοιπόν, το αλκοόλ, εκτός από βλάβες που οφείλονται στην κατάχρηση του ,προκαλεί ποικίλες νευροψυχιατρικές διαταραχές που αφορούν τη μνήμη, τη σκέψη, την αντίληψη, τη διάθεση και άλλες φυσιολογικές λειτουργίες. Η θεραπευτική αντιμετώπιση του αλκοολισμού απαιτεί συντονισμένες σωματικές και ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις. Περιλαμβάνει την φάση της σωματικής απεξάρτησης και την φάση της αποκατάστασης και πρόληψης της υποτροπής, κατά την οποία χρησιμοποιούνται τόσο φαρμακευτικές, όσο και ψυχοθεραπευτικές παρεμβάσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΕΦΗΒΕΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑΡΗ ΕΝΗΛΙΚΗ ΖΩΗ

2.1 ΟΡΙΣΜΟΙ

Η εφηβική ηλικία αρχίζει φυσιολογικά με τις αλλαγές της ήβης και ολοκληρώνεται με την οργάνωση και ολοκλήρωση της σεξουαλικότητας. Αποτελεί μεταβατική περίοδο μεταξύ της παιδικής και της ενήλικης ζωής, με αναπτυξιακές απαιτήσεις που διαφοροποιούνται από τις προηγούμενες περιόδους (Παπαγεωργίου, 2005).

Από τη μία, σε σωματικό επίπεδο συμβαίνουν σε μέγιστο βαθμό ορμονικές αλλαγές που καθορίζονται από το βιολογικό φύλο και οι οποίες καθορίζουν και είναι υπεύθυνες για την αλλαγή της εικόνας του ατόμου σύμφωνα με το βιολογικό του φύλο. Από την άλλη, σε ψυχολογικό επίπεδο, η εφηβεία θα χαρακτηριζόταν ως μια περίοδος αναστάτωσης και κρίσης ταυτότητας (Dahl, 2004). Το παιδί αρχίζει να απομακρύνεται όλο και περισσότερο από την οικογένεια του, διεκδικεί την αυτονομία και την ανεξαρτησία του, προσπαθώντας να διαμορφώσει τη δική του ταυτότητα και προσωπικότητα στην ζωή και την κοινωνία. Κατά την διάρκεια αυτής της περιόδου επανάστασης και με την μέγιστη δυναμική, δεν λείπουν τα συναισθήματα ανασφάλειας και φόβου, που οδηγούν σε εκνευρισμό, αμυντική ή επιθετική συμπεριφορά από τον έφηβο (Hawes, et al., 2012).

Επίσης, χαρακτηριστικό είναι οι έφηβοι να αφιερώνουν τον περισσότερο χρόνο τους σε παρέες συνομηλίκων, μέσα στις οποίες δημιουργούν φιλικές και αργότερα σεξουαλικές σχέσεις, διαμορφώνοντας το δικό τους πλαίσιο και ομάδες, που τους διαφοροποιούν από την οικογένεια τους. Οι έφηβοι ζητούν και δίνουν υποστήριξη, αποδοχή, κοινές αξίες και πρότυπα στις ομάδες που ανήκουν (Παπαγεωργίου, 2005).

Στην συνέχεια οι έφηβοι θα γίνουν ενήλικες με όσο το δυνατόν αυξημένες γνωστικές δεξιότητες και ικανότητες, ώστε να μπορούν να διατηρήσουν ισορροπημένη την σωματική και ψυχική τους υγεία, ισορροπώντας τις βιο-ψυχοκοινωνικές του ανάγκες και αλληλοεπιδρώντας αρμονικά στο κοινωνικό πλαίσιο.

Η εφηβεία είναι μια κρίσιμη αναπτυξιακή φάση που περιλαμβάνει σημαντικές σωματικές, γνωστικές, συναισθηματικές, κοινωνικές αλλαγές και αλλαγές της συμπεριφοράς. Έτσι, παρουσιάζεται αυξημένη ευαισθησία ανταμοιβής, αναζήτηση αισθήσεων, παρορμητική δράση και μειωμένος αυτοέλεγχος για την αναστολή συναισθημάτων και συμπεριφορών στους εφήβους. Το γεγονός αυτό οδηγεί σε υψηλά επίπεδα συμμετοχής σε επικίνδυνες συμπεριφορές συμπεριλαμβανομένης της χρήσης

αλκοόλ.

Από συγχρονικές μελέτες έχει διατυπωθεί μια σχέση ανάμεσα στη χρήση αλκοόλ από τους εφήβους σε σχέση με την ανάπτυξη του εγκεφάλου και τις γνωστικές λειτουργίες (Lees, et al., 2020). Η διερεύνηση της σχέσης αυτής, για λόγους ηθικής και δεοντολογίας μπορεί να υλοποιηθεί με μελέτες φυσικής παρατήρησης, μέθοδος που διαθέτει πλεονεκτήματα άλλα και μειονεκτήματα για την έρευνα, όπως, για παράδειγμα, η αδυναμία απόδοσης αιτιώδους σχέσης.

Σε μελέτες που αφορούν την κατανάλωση αλκοόλ στον πληθυσμό των εφήβων και των νεαρών ενήλικων, σημαντικό ρόλο παίζει, επίσης, το θεωρητικό υπόβαθρο της ερμηνείας των δεδομένων. Σε πολλά από τα δεδομένα βρίσκουν εφαρμογή για την ερμηνεία και την κατανόηση τους διάφορες θεωρίες, όπως οι θεωρίες μάθησης, οι θεωρίες γνωστικής ανάπτυξης και της κοινωνικής ανάπτυξης.

2.1.1 ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

Το άτομο αναπτύσσεται διαμέσου της εξάσκησης και της εμπειρίας, χάρη στις οποίες μαθαίνει τις συμπεριφορές. Η μάθηση ορίζεται ως η αλλαγή της συμπεριφοράς. Και το άτομο οδηγείται στην εφαρμογή κάποιων συμπεριφορών ώστε να ικανοποιήσει τις ανάγκες του, οι οποίες μπορεί να είναι είτε βασικές, είτε πολύπλοκες, όπως η τροφή ή αποδοχή αντίστοιχα (Παπαγεωργίου, 2005).

Κύριες θεωρίες μάθησης αποτελούν :

1. Η **θεωρία της κλασικής εξαρτημένης μάθησης του J.Watson** (1878-1958), σύμφωνα με την οποία τα άτομα παρουσιάζουν μια ανταντακλαστική εξαρτημένη αντίδραση σε ένα ουδέτερο ερέθισμα, διότι έχουν μάθει ποιιά γεγονότα από το περιβάλλον τους συνδέονται μεταξύ τους (Watson & Rayner, 1920).
2. Η **θεωρία της συντελεστικής μάθησης του B.F. Skinner** (1904-1990), σύμφωνα με την οποία η αλλαγή της συμπεριφοράς καθορίζεται από την ύπαρξη θετικών ή αρνητικών συνεπειών. Ένα θετικό αποτέλεσμα της συμπεριφοράς ενισχύει την επανάληψη της συμπεριφοράς αυτής, ενώ αντίθετα ένα αρνητικό αποτέλεσμα οδηγεί στην εγκατάλειψη της συμπεριφοράς αυτής

3. Οι **γνωστικές θεωρίες της μάθησης**, σύμφωνα με τις οποίες μέσω νοητικών διεργασιών το άτομο προσλαμβάνει, οργανώνει και αξιοποιεί τις πληροφορίες από το περιβάλλον του, με σκοπό να κατανοήσει τον εσωτερικό του και τον εξωτερικό του κόσμο. Το άτομο κάθε στιγμή καλείται να κατανοήσει τη σχέση μεταξύ αιτίας και αποτελέσματος μεταξύ των ενεργειών και των συνεπειών τους.
4. Οι **θεωρίες της κοινωνικής μάθησης του Bandura (1977)**, σύμφωνα με τις θεωρίες αυτές σημαντικό ρόλο στην μάθηση έχουν οι μίμηση, η ταύτιση και οι ανθρώπινες αλληλεπιδράσεις. Η συμπεριφορά του ατόμου είναι ένας συγκερασμός της μίμησης των συμπεριφορών των ατόμων, που υπάρχουν γύρω μας, αλλά και των εσωτερικών, προσωπικών μας παραγόντων και γνώσεων. Μέσω της κοινωνικοποίησης τα παιδιά δεν αντιδρούν ή αλληλεπιδρούν απλά με τά ερεθίσματα που δέχονται, αλλά τα νοηματοδοτούν, με αποτέλεσμα τα άτομα να προβαίνουν ή όχι στην τέλεση κάποιων συμπεριφορών (Bandura, 1977).

2.1.2 ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΗΣ ΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Κατά την εφηβεία υπάρχουν αλλαγές στο περιεχόμενο και στην ποιότητα των σκέψεων του ατόμου. Το άτομο πραγματοποιεί νοητικές διεργασίες υψηλού επιπέδου συλλέγοντας πληροφορίες από το περιβάλλον του, τις επεξεργάζεται, τις συγκρατεί στη μνήμη του και τις έχει ως εφόδια ή τα οποία να κατευθύνουν της μετέπειτα σκέψεις και συμπεριφορές του (Παπαγεωργίου, 2005).

Κεντρική θεωρία στον τομέα αυτό αποτελεί η **θεωρία του Piaget (1972)**. Σύμφωνα με αυτήν τα ίδια γεγονότα βιώνονται διαφορετικά από διαφορετικά άτομα ανάλογα με τον τρόπο αντίληψης και επεξεργασίας των πληροφοριών, ανάλογα με τον τρόπο που τα άτομα σκέφτονται ή από τον τρόπο με τον οποίο ενισχύονται να σκέφτονται (Piaget , 1975).

Μια προσθήκη στις θεωρίες γνωστικής ανάπτυξης είναι η **θεωρία του Vygotsky (1985,1991)**, ο οποίος τονίζει την συνεισφορά του πολιτισμικού περιβάλλοντος των αλληλεπιδράσεων με τους ενηλίκους και τους συνομηλίκους στην ανάπτυξη του παιδιού.

2.1.3 ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Οι θεωρίες αυτές επικεντρώνονται στην συναισθηματική γνωστική ανάπτυξη του ατόμου, την κατανόηση του περιβάλλοντος και των πράξεων του μέσα σε αυτό, καθώς και τον ρόλο που παίζει η κοινωνική αλληλεπίδραση σε κάθε στάδιο της ζωής του ατόμου. Τα άτομα βρίσκονται σε ένα πλαίσιο κοινωνικοποίησης ακόμη από την έναρξη της ζωής τους μέσα στην οικογένεια, μέσω των σχέσεών τους με συνομηλίκους και, έπειτα, στην ενήλικη ζωή τους μέσα στους πολλαπλούς τους ρόλους στην κοινωνία (Παπαγεωργίου, 2005).

2.2 ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΑΛΚΟΟΛ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Η συνολική κατά κεφαλήν κατανάλωση αλκοόλ (**Alcohol Per Capita**), αποτελείται από δύο παραμέτρους: την κατανάλωση ποσοτήτων αλκοόλ που μπορούν να καταγραφούν επίσημα και την κατανάλωση αλκοόλ που δεν είναι επίσημα καταγεγραμμένη (ποτά άτυπης ή παράνομης παραγωγής, ή ακόμη υποκατάστατα αλκοόλ).

2.2.1 ΧΡΗΣΗ ΑΛΚΟΟΛ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

Συγκρίνοντας τα ποσοστά επικράτησης μεταξύ του πληθυσμού των νέων με αυτές του συνολικού πληθυσμού, παρατηρείται ότι η κατανάλωση ποτού από τους νέους καθρεπτίζει τη συμπεριφορά κατανάλωσης αλκοόλ του συνολικού πληθυσμού. Συγκεκριμένα, τα ποσοστά επικράτησης, σύμφωνα με δημοσίευση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (Jernigan, 2001), το 2018 η κατανάλωση αλκοόλ είναι σε υψηλότερα επίπεδα στην Ευρωπαϊκή Περιφέρεια (43,8%), έπειτα παρουσιάζεται η Αμερική (38,2%) και η περιοχή του Ειρηνικού (37,9%), ενώ, τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφηκαν (1,2%) στην Περιφέρεια της Ανατολικής Μεσογείου.

Παγκοσμίως, περισσότερο από το ένα τέταρτο (26,5%) όλων των ατόμων ηλικίας 15-19 ετών έκαναν χρήση αλκοόλ, και αυτό αντιστοιχεί σε 155 εκατομμύρια εφήβους. Επιπλέον, 64,2 εκατομμύρια έχουν ήδη καταναλώσει αλκοόλ και, στην ηλικία των 20–24 ετών, οι νέοι πλέον είναι συχνά ενεργοί καταναλωτές αλκοόλ στον ίδιο βαθμό με το αντίστοιχο γενικό πληθυσμό ή σε μεγαλύτερο βαθμό από τον γενικό πληθυσμό σε κάποιες περιοχές (Jernigan, 2001).

Σε παγκόσμιο επίπεδο, ο επιπολασμός της βαριάς επεισοδιακής κατανάλωσης μεταξύ των νέων (15-19 ετών) είναι χαμηλότερος (13,6%) σε σχέση με το σύνολο του πληθυσμού (18,2%).

Τα αποτελέσματα των σχολικών ερευνών δείχνουν ότι σε πολλές χώρες η χρήση αλκοόλ ξεκινά νωρίς στη ζωή και πριν από την ηλικία των 15 ετών. Τα αποτελέσματα των ερευνών αναφέρουν υψηλή επικράτηση της χρήσης αλκοόλ τις τελευταίες 30 ημέρες σε πολλές χώρες της Αμερικής, της Ευρώπης και του Δυτικού Ειρηνικού, με ποσοστά επικράτησης της τάξης του 50-70% και σε χώρες της Αφρικής ποικίλλει από 10% έως 30% (Jernigan, 2001).

Επίσης, ο επιπολασμός της βαριάς επεισοδιακής κατανάλωσης αλκοόλ αυξάνεται με την ηλικία και σε όλες της χώρες του κόσμου πατατηρείται να κορυφώνεται στις ηλικίες των 15-24 ετών και να είναι υψηλότερη από ό,τι στον συνολικό πληθυσμό. Με εξαίρεση την περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, ο επιπολασμός της βαριάς επεισοδιακής κατανάλωσης είναι υψηλά στην εφηβεία και στην πρώιμη ενήλικη ζωή (περίπου 45-55%).

Μέχρι το 2025 (Jernigan, 2001), η συνολική κατά κεφαλήν κατανάλωση αλκοόλ (15+ έτη) αναμένεται να αυξηθεί οι μισές περιφέρειες του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας.

2.2.2 ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΑΛΚΟΟΛ ΚΑΙ ΠΑΝΔΗΜΙΑ COVID-19

Η πανδημία του COVID-19 είχε σημαντικό αντίκτυπο στη χρήση αλκοόλ, με αλλαγές στα πρότυπα χρήσης αλκοόλ, επίδραση στις πολιτικές και τις πωλήσεις αλκοόλ και την επίδραση του αλκοόλ σε ευάλωτες ομάδες, όπως είναι η έφηβοι και οι νέοι.

Το ξέσπασμα του SARS οδήγησε σε αύξηση των διαταραχών χρήσης αλκοόλ, διότι πολλά άτομα άρχισαν την κατανάλωση ή την υπερκατανάλωση αλκοόλ ενώ ταυτόχρονα, έγινε η διακοπή μιας σειράς υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών άμεσης παρέμβασης, θεραπείας και πρόληψης υποτροπών για τον πληθυσμό αυτό.

Συγκεκριμένα δεδομένα των μελετών αυτής της περιόδου αναφέρουν αύξηση της υπερβολικής ή και μοναχικής κατανάλωσης αλκοόλ (Barbosa, et al., 2021), (Winkler, et al., 2020), κάποιες μελέτες αναφέρουν αύξηση της κατανάλωσης αλκοόλ από τις γυναίκες (Rodriguez, et al., 2020), ενώ άλλες δεν παρατήρησαν διαφορές μεταξύ των φύλων στα πρότυπα χρήσης αλκοόλ (Bartoszek, et al., 2020).

Στοιχεία από άλλες χώρες υποδηλώνουν μείωση της χρήσης αλκοόλ κατά τη διάρκεια της πανδημίας (Murthy & Narasimha , 2021).

Τα παθολογικά πρότυπα χρήσης ουσιών και η διάγνωση διαταραχών χρήσης ουσιών για τα παιδιά και τους εφήβους γίνεται με τα κριτήρια διαταραχής χρήσης αλκοόλ των ενηλίκων, παρόλο που υπάρχει έλλειψη εμπειρικών μαρτυριών καταλληλότητας και διάφορες αναφορικά με τη χρήση, την κατάχρηση και την εξάρτηση μεταξύ παιδιών, εφήβων και ενηλίκων (Παπαγεωργίου, 2005).

Η διάγνωση της διαταραχής χρήσης αλκοόλ στοχεύει αρχικά στην άμεση διερεύνηση της χρήσης, στη διερεύνηση των επιπτώσεων στη ζωή και την ψυχοκοινωνική λειτουργικότητα του εφήβου, όπως τη συνύπαρξη με άλλες ψυχικές διαταραχές πιθανών προβλημάτων και χρήση ουσιών. Ο τοξικολογικός έλεγχος μπορεί να δείξει παρουσία ψυχοδραστικών ουσιών, αλλά δεν αποτελεί ένδειξη κατάχρησης ή εξάρτησης, ενώ ούτε τα αρνητικά αποτελέσματα δεν αποκλείουν τη διαταραχή χρήσης. Η αξιολόγηση εστιάζει, επίσης, στο πρότυπο χρήσης ουσιών ως προς την συχνότητα διάρκειας, την έναρξη και τον τύπο των ουσιών της αρνητικές συνέπειες, καθώς και το πλαίσιο χρήσης.

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΣΚΟΠΟΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗΣ

Σκοπός της συγκεκριμένης βιβλιογραφικής ανασκόπησης ήταν η διερεύνηση της σχέσης της κατανάλωσης αλκοόλ κατά την περίοδο της εφηβείας και της νεαρής ενήλικης ζωής, των παραγόντων κίνδυνου που επηρεάζουν την κατανάλωση αυτή και τις επιπτώσεις της σε αυτές τις ηλικιακές ομάδες, σύμφωνα με τα πρόσφατα επιστημονικά δεδομένα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 : ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗΣ

Η παρούσα συστηματική ανασκόπηση πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με το Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses (PRISMA) (Page, et al., 2021).

4.1 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΕΛΕΤΩΝ

Η αναζήτηση μελετών σχετικών με το θέμα έγινε σύμφωνα με το ακρωνύμιο PICOST, όπου το P (Population) αντιπροσωπεύει τον υπό μελέτη πληθυσμό, το I (Intervention) την παρέμβαση, το C (Comparison) την σύγκριση, το O (Outcome) την έκβαση, το S (Study design) το είδος μελετών και το T (Time frame) το έτος δημοσίευσης. Πιο συγκεκριμένα, τα κριτήρια επιλογής - αποκλεισμού των άρθρων ήταν :

- **Πληθυσμός:** Οι μελέτες που συμπεριλήφθηκαν είχαν ως υπό μελέτη πληθυσμό εφήβους (12-18 ετών) ή και νεαρούς ενήλικες (19-25 ετών). Αποκλείστηκαν μελέτες οι οποίες περιλάμβαναν πληθυσμό ηλικίας μικρότερης των 12 ετών και μεγαλύτερης των 25 ετών. Επίσης, αποκλείστηκαν μελέτες, που ενώ αφορούσαν ένα ευρύτερο ηλικιακό φάσμα συγκριτικά με αυτό της παρούσας ανασκόπησης, συμπεριλαμβανομένων των ηλικιών που μελετώνται εδώ, εξήγαγαν ένα συνολικό αποτέλεσμα και όχι κάποιο αποτέλεσμα που να αφορά τις ηλικιακές ομάδες 12-18 ετών ή και 19-25 ετών.
- **Παρέμβαση:** Οι μελέτες της ανασκόπησης δεν πραγματοποιούσαν παρεμβάσεις σχετιζόμενες με την θεραπεία της διαταραχής χρήσης αλκοόλ στους εφήβους ή και νεαρούς ενήλικες. Συμπεριλήφθηκαν, όμως, μελέτες δυο φάσεων και τα στοιχεία των οποίων βασίστηκαν στην επεξεργασία και ανάλυση στατιστικών δεδομένων, που συλλέχθηκαν από τον πληθυσμό πριν κάποια θεραπευτική παρέμβαση (επόμενης φάσης της μελέτης). Αποκλείστηκαν μελέτες, τα αποτελέσματα των οποίων αφορούσαν σε παρεμβάσεις σχετιζόμενες με τη διαχείριση και αντιμετώπιση της χρήσης και κατάχρησης αλκοόλ.
- **Σύγκριση:** Οι μελέτες συνέκριναν στοιχεία και χαρακτηριστικά τόσο των ίδιων των ατόμων, όπως δημογραφικά, κοινωνικά χαρακτηριστικά, όσο και του εξωτερικού

τους περιβάλλοντος (έμφυχου και άφυχου) με την χρήση αλκοόλ και το πώς αυτή επηρεάζεται.

- **Έκβαση:** Κύρια μελετώμενη έκβαση ήταν η κατανάλωση αλκοόλ και τα χαρακτηριστικά της. Δευτερογενείς εκβάσεις αποτέλεσαν οι επιπτώσεις της κατανάλωσης αλκοόλ.
- **Είδος Μελετών:** Οι μελέτες ήταν πρωτογενείς ποσοτικές μελέτες- όπως συγχρονικές μελέτες, μελέτες κοόρτις ή μελέτες ασθενών μαρτύρων, και πρωτογενείς ποιοτικές μελέτες.
- **Χρονικό πλαίσιο:** Οι μελέτες ήταν γραμμένες στην αγγλική γλώσσα και είχαν δημοσιευτεί από το 2019 και έπειτα. Αποκλείστηκαν μελέτες σε άλλη γλώσσα πέραν της αγγλικής, καθώς και μελέτες για τις οποίες δεν υπήρχε δυνατότητα πρόσβασης σε ολόκληρο το κείμενο.

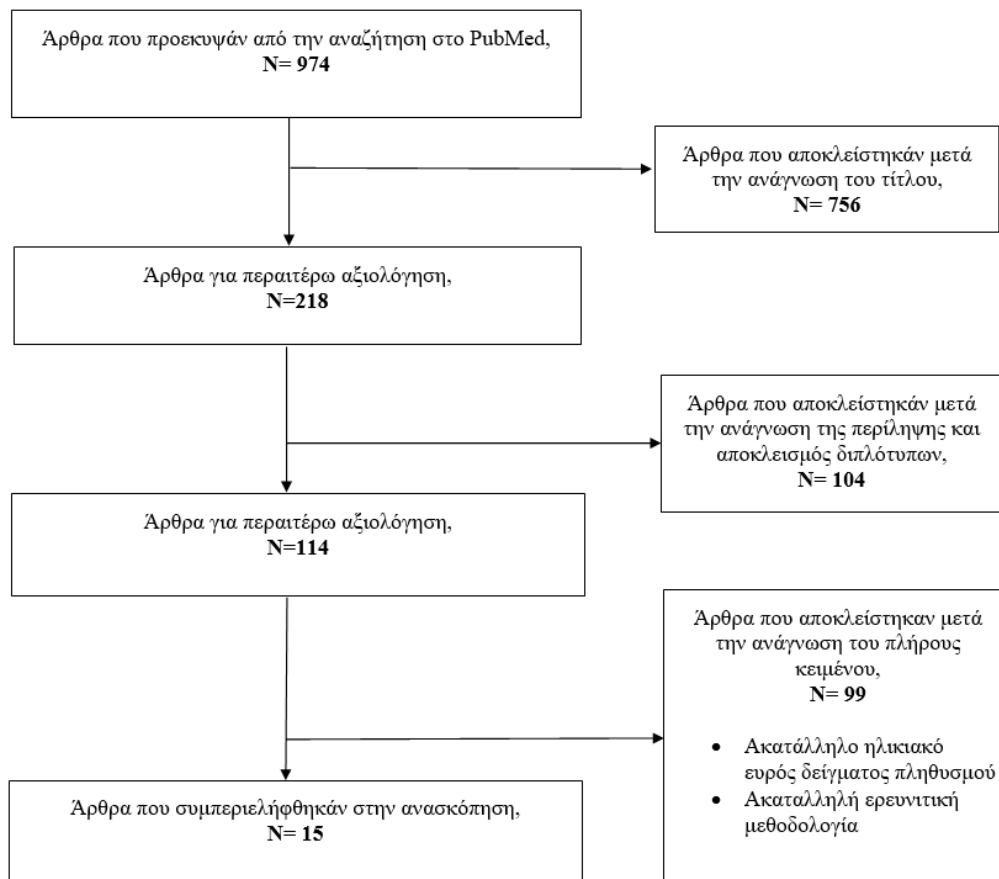
4.2 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ

Για την αναζήτηση των άρθρων που αποτέλεσαν το υλικό της παρούσας ανασκόπησης πραγματοποιήθηκε ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων PubMed χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες λέξεις-κλειδιά: «alcohol use», «alcohol», «young adults», «puberty/teens/ adolescence», «risk factors», «consequences», «effects». Οι παραπάνω λέξεις αναζητήθηκαν στον τίτλο και στην περίληψη των άρθρων. Οι λέξεις κλειδιά χρησιμοποιήθηκαν ξεχωριστά και σε συνδυασμούς. Συγκεκριμένα, στη βάση δεδομένων PubMed, στην οποία παρέχεται η δυνατότητα χρήσης λογικών τελεστών οι λέξεις-κλειδιά που αφορούσαν την ηλικιακή ομάδα συνδέθηκαν μεταξύ τους με το λογικό τελεστή 'AND' και το ίδιο συνέβη με τις αντίστοιχες που αφορούσαν την χρήση και κατανάλωση αλκοόλ. Μεταξύ τους αυτές οι αναζητήσεις συνδέθηκαν με τον λογικό τελεστή 'OR'. Η αναζήτηση των άρθρων διεξήχθη Φεβρουάριο - Απρίλιο 2024.

4.3 ΕΠΙΛΟΓΗ ΜΕΛΕΤΩΝ

Η διαδικασία επιλογής των κατάλληλων μελετών, σύμφωνα με τα κριτήρια επιλογής που τέθηκαν, αναφέρονται παρακάτω και παρουσιάζονται σχηματικά στο διάγραμμα ροής (Σχήμα 1):

- Έγινε ανάγνωση των τίτλων των άρθρων που προέκυψαν μετά την αναζήτηση στο PubMed. Οι μελέτες που δεν ήταν σχετικές με το θέμα της αναζήτησης αποκλείστηκαν.
- Έγινε ανάγνωση της περίληψης σε όσες μελέτες απέμειναν, και αποκλείστηκαν εκείνες που δεν πληρούσαν τα κριτήρια ένταξης.
- Για όσες μελέτες απέμειναν, αναζητήθηκε το πλήρες κείμενο και πραγματοποιήθηκε προσεκτική ανάγνωση και έλεγχος αν πληρούσε τα κριτήρια ένταξης στην ανασκόπηση, τελικά.

Σχήμα 1: Διάγραμμα ροής επιλογής των μελετών σχετικών με το θέμα της συστηματικής ανασκόπησης

4.4 ΕΞΑΓΩΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Σε όλες τις μελέτες που αποτέλεσαν υλικό για να πραγματοποιηθεί η ανασκόπηση αυτή εντοπίστηκαν και καταγράφηκαν τα εξής δεδομένα, τα οποία παρατέθηκαν τόσο με την μορφή αναλυτικού κειμένου, όσο και συνοπτικά με την μορφή πίνακα (**Πίνακας 1**):

- Γενικά χαρακτηριστικά μελέτης: συγγραφείς, τίτλος μελέτης, έτος δημοσίευσης, χώρα διεξαγωγής μελέτης, είδος μελέτης, μέθοδος συλλογής δεδομένων
- Πληθυσμός/δείγμα της μελέτης
- Στατιστική μεθοδολογία
- Αποτελέσματα μελετών
- Περιορισμοί
- Χρηματοδότηση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η παρούσα συστηματική ανασκόπηση συμπεριλαμβάνει 15 μελέτες που δημοσιεύτηκαν από το 2019 έως το 2024, δηλαδή μελέτες της τελευταίας πενταετίας. Οι μελέτες έλαβαν χώρα σε διάφορες χώρες. Από τις μελέτες που συμπεριλήφθηκαν οι περισσότερες έλαβαν χώρα στις ΗΠΑ και κάποιες στην Ισπανία, τη Βραζιλία, την Αυστραλία, τη Σουηδία, την Ολλανδία, τη Γερμανία, τη Βόρεια Ιρλανδία και τη Σκωτία.

Στον **Πίνακα 1** παρουσιάζονται οι μελέτες, ενώ, στην συνέχεια, τα στοιχεία του **Πίνακα 1** αναφέρονται πιο αναλυτικά.

Πίνακας 1: Παρουσίαση Μελετών Ανασκόπησης

Συγγραφείς	Τίτλος	Είδος Μελέτης	Πληθυσμός	Μέθοδος Συλλογής Δεδομένων	Αποτελέσματα	Περιορισμοί	Χρηματοδότηση
(Martínez-Manrique, et al., 2022) Ισπανία	«Gender Matters: Identity, Risk Perception and Preventive Interventions for Alcohol Consumption among Adolescents Using a Qualitative Approach»	Συγχρονική ή Μελέτη με χρήση μικτών μεθόδων	Άτομα (n=28) ηλικίας 14 -18 ετών, που σπουδάζουν στη Μαδρίτη και τα οποία έχουν καταναλώσει αλκοόλ κάποια στιγμή στη ζωή τους.	Ημιδομημένη συνέντευξη και ομαδική συζήτηση. Ορίστηκε και ακολουθήθηκε σύνολο ερωτήσεων από την ερευνητική ομάδα. Δυο φάσεις δειγματοληψίας: Πρώτα τυχαιοποιημένη δειγματοληψία με διανομή φυλλαδίων. Έπειτα, δειγματοληψία ευκολίας με τεχνική χιονόμπαλας.	23 ατομικές συνεντεύξεις με εφήβους. Συνολικά, ερωτήθηκαν N= 13 κορίτσια και N= 10 αγόρια, N= 11 ηλικίας 14–16 ετών και N= 12 ηλικίας 17–18 ετών. Από αυτά, N= 8 σπούδασαν σε γειτονίες με χαμηλό κοινωνικοοικονομικό επίπεδο (SES), N= 10 σε γειτονίες μεσαίου SES και N= 5 σε γειτονίες με υψηλό SES. Η ομάδα συζήτησης αποτελούνταν από N= 5 κορίτσια, εκ των οποίων N=3 18χρονών και N= 2 17χρονών, μαθητές στην ίδια γειτονιά μεσαίου SES.	Η τεχνική της συνέντευξης, όπου μερικές φορές εκτελέστηκε μέσω τηλεφώνου ή Ζουμ.	Από το Convocatoria de la Línea de Actuación Estímulo a la Investigación de Jóvenes Doctores, στο πλαίσιο της συμφωνίας μεταξύ της Κοινότητας της Μαδρίτης και του UAH (CM/JIN/2019-021 και CM/JIN/2021-030) και το Instituto de Salud Carlos III, Subdirección General de Evaluación y Fomento de la Investigación, Επιχορήγηση της Κυβέρνησης της Ισπανίας (PI19/01626)

Συγγραφείς	Τίτλος	Είδος Μελέτης	Πληθυσμός	Μέθοδος Συλλογής Δεδομένων	Αποτελέσματα	Περιορισμοί	Χρηματοδότηση
(Conegundes, et al., 2020) Βραζιλία	«Binge drinking and frequent or heavy drinking among adolescents: prevalence and associated factors»	Συγχρονική μελέτη, σε μια τυχαιοποιημένη ελεγχόμενη δοκιμή	Μαθητές (N=6387) της 7ης και 8ης τάξης του Δημοτικού Σχολείου από 261 τάξεις, 72 δημόσιων σχολείων στους έξι δήμους της Βραζιλίας.	Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω ενός ανώνυμου, αυτοσυμπληρωμένου ερωτηματολογίου. Το εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε για τη συλλογή δεδομένων αναπτύχθηκε και δοκιμάστηκε από το EU-DAP. Βασίζεται σε ερωτήσεις από δύο ερωτηματολόγια: <ul style="list-style-type: none"> Ερωτηματολόγιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας Ψυχοτρόπα Φάρμακα (<i>Centro Brasileiro de Informação sobre Drogas Psicotrópicas</i>) και Το ερωτηματολόγιο από την Εθνική Σχολική Έρευνα Υγείας της Βραζιλίας (<i>Pesquisa Nacional de Saúde do Escolar [PeNSE]</i>). 	Το 16,5% των μαθητών ανέφερε υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ (BD) το έτος πριν τη συνέντευξη, και το 2,2% ανέφερε συχνή(FD)/βαριά(HD) κατανάλωση αλκοόλ τον προηγούμενο μήνα. Παράγοντες που σχετίζονται με το BD αλκοόλ ήταν το κάπνισμα (OR=6,7, 95% CI =3,96; 11,23), η χρήση μαριχουάνας (OR=2,2 ,95% CI=1,17; 4,31), η χρήση εισπνεόμενων φαρμάκων (OR=3,0 ,95 % CI =1,98; 4,43), έκθεση σε μεθυσμένο συγγενή (OR=2,1, 95% CI= 1,67; 2,53), πρακτική εκφοβισμού (OR=1,8, 95% CI=1,47; 2,17), λεκτική επιθετικότητα (OR=1,7, 95% CI = 1,40; 2,14) και μεσαίες/χαμηλές σχολικές βαθμίδες (OR = 1,7, 95% CI = 1,35; 2,20). Οι παράγοντες που συσχετίστηκαν με το FD/HD αλκοόλ ήταν το κάπνισμα (OR = 2,5, 95% CI = 1,16; 5,22), η χρήση μαριχουάνας (OR = 3,2, 95% CI = 1,32; 7,72) και η	Η αποκλειστική χρήση ερωτηματολογίου αυτο-συμπλήρωσης. Τα αποτελέσματα αναφέρονται σε μαθητές δημόσιων σχολείων, οπότε η γενίκευση για όλους τους τύπους σχολείων δεν είναι δυνατή. Η απώλεια του 20% των μαθητών που δεν ήταν παρόντες στην τάξη την ημέρα της μελέτης.	Από το Υπουργείο Υγείας της Βραζιλίας (TED 89/2014)

					σωματική επιθετικότητα (OR = 2,2,95%CI = 1,36;).		
--	--	--	--	--	--	--	--

Συγγραφείς	Τίτλος	Είδος Μελέτης	Πληθυσμός	Μέθοδος Συλλογής Δεδομένων	Αποτελέσματα	Περιορισμοί	Χρηματοδότηση
(Blumenthal, et al., 2021) ΗΠΑ	«Desire to drink as a function of laboratory-induced social stress among adolescents»	Τυχαιοποιημένη Ελεγχόμενη Δοκιμή	Τελικό δείγμα n=114 έφηβοι (14–17 ετών ΣΔ = 0,95, 64% κορίτσια) από την κοινότητα που έχουν καταναλώσει τουλάχιστον ένα τυπικό αλκοολούχο ποτό το προηγούμενο έτος.	Αρχικά πραγματοποιήθηκε μια σύντομη τηλεφωνική εξέταση για την Επικίνδυνη Συμπεριφορά των Νέων και για τις Αγχώδεις Διαταραχές για τον έλεγχο έκδοσης DSM-IV-Child. Ακολούθησε εργαστηριακή επίσκεψης με αξιολογήσεις βασισμένες σε κλίμακες και εργαλεία αξιολογικής, όπως: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Τεστ αναγνώρισης διαταραχών χρήσης αλκοόλ (AUDIT, 1993)</i> • <i>Η αναθεωρημένη κλίμακα παιδικού άγχους και κατάθλιψης - υποκλίμακα κοινωνικής φοβίας (RCADS-SP,2000).</i> • <i>Οι συμμετέχοντες ανατέθηκαν τυχαία για να ολοκληρώσουν είτε μια εργασία κοινωνικού στρες με απόδοση (έκδοση του Trier Social Stress Task (TSST-M.,2010), είτε με βάση την απόρριψη (Cyberball)</i> 	Από τα ευρήματα φαίνεται ότι το ιστορικό συμπτωμάτων κοινωνικού άγχους ($p < 0,001$) συσχετίστηκε θετικά με το άγχος κατάστασης ($p < 0,001$) που προκλήθηκε και από τις δύο εργασίες. Επιπλέον, το ιστορικό συμπτωμάτων κοινωνικού άγχους δεν σχετιζόταν με αλλαγή στην επιθυμία για κατανάλωση αλκοόλ, αλλά σχετιζόταν θετικά με την πεποίθηση ότι το αλκοόλ «θα με έκανε να νιώσω καλύτερα». Το άγχος κατάστασης συσχετίστηκε θετικά τόσο με την επιθυμία για ποτό, όσο και με τις προσδοκίες για την έκβαση και στις δύο εργασίες. Τέλος, η φύση της εργασίας δεν μείωσε την ανταπόκριση.	Η δειγματοληψία κοινότητας περιορίζει τις ερμηνείες.	Κανένας. Αυτή η έρευνα δεν έλαβε καμία ειδική επιχορήγηση από φορείς χρηματοδότησης στον δημόσιο, εμπορικό ή μη κερδοσκοπικό τομέα.

Συγγραφείς	Τίτλος	Είδος Μελέτης	Πληθυσμός	Μέθοδος Συλλογής Δεδομένων	Αποτελέσματα	Περιορισμοί	Χρηματοδότηση
(Bleakley, et al., 2019) ΗΠΑ	«Understanding the Nature of Media Effects From Onscreen Exposure to Alcohol, Sex, and Their Combination»	Τυχαιοποιημένη Ελεγχόμενη Δοκιμή	Έφηβοι ηλικίας 14-17 ετών (M=15,78, SD=1,07) N=338 επιλέχθηκαν μέσω των πάνελ εταιρίας ερευνών Qualtrics Κυριώς γυναίκες (n = 252, 74,56%). Ισοποσή φυλετική καταγωγή δείγματος.	Διαδικτυακή μελέτη με ηλεκτρονική συμπλήρωση δεδομένων και αξιολόγηση. Οι συμμετέχοντες ανατέθηκαν τυχαία να παρακολουθήσουν ένα από τα τέσσερα βίντεο κλιπ από τη δημοφιλή τηλεοπτική εκπομπή Empire.	Η ανάλυση της διακύμανσης έδειξε ότι η έκθεση σε συνδυασμένο αλκοόλ και σεξ ($p < .01$) οδήγησε σε πιο θετικές στάσεις απέναντι στο συνδυασμό του αλκοόλ και του σεξ, του ποτού και του καπνίσματος. Η έκθεση μόνο στο σεξ, μόνο στο αλκοόλ και τα βίντεο χωρίς κινδύνους δεν επηρέασαν στάσεις ή κανόνες.	Αν και ο τυχαιοποιημένος πειραματικός σχεδιασμός δίνει στη μελέτη υψηλή εσωτερική εγκυρότητα, τα ευρήματα που αναφέρονται εδώ έχουν περιορισμένη γενίκευση. Δεν μπορεί να γενικευθεί σε συμπεριφορές κινδύνου εκτός από το αλκοόλ, το σεξ και το κάπνισμα.	Αυτή η μελέτη χρηματοδοτήθηκε από το Εθνικό Ινστιτούτο Παιδικής Υγείας και Ανθρώπινης Ανάπτυξης (NICHD; Grant Number 1R21HD079615).

Συγγραφείς	Τίτλος	Είδος Μελέτης	Πληθυσμός	Μέθοδος Συλλογής Δεδομένων	Αποτελέσματα	Περιορισμοί	Χρηματοδότηση
(Boland, et al., 2020) Αυστραλία	«The association between parental supply of alcohol and supply from other sources to young people: a prospective cohort»	Προοπτική Κοόρτης Μελέτη /a prospective cohort	N= 1927 δυάδες γονέων-εφήβων που ανήκαν σε σχολεία τριών πολιτειών (Νέα Νότια Ουαλία, Δυτική Αυστραλία και Τασμανία) το 2010-2011 και παρακολούθηθηκαν ετησίως	Σε μαθητές της 7ης τάξης των συμμετεχόντων σχολείων έγινε διανομή υλικού τόσο διαδικτυακά, όσο και ταχυδρομικά, με ξεχωριστή αναφορά μεταξύ των γονέων και των παιδιών.	Η προσφορά αλκοόλ από τους γονείς στα παιδιά συσχετίστηκε με αυξημένες πιθανότητες λήψης αλκοόλ από άλλες μη γονικές πηγές τα επόμενα χρόνια (OR: 1,99; 95% CI: 1,65–2,39).	Πρέπει να σημειωθεί ότι αυτό το δείγμα συλλέχθηκε από σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της Αυστραλίας και επομένως δεν αποτελεί τυχαίο δείγμα, περιορίζοντας ενδεχομένως τη γενίκευση στον ευρύτερο πληθυσμό και διεθνώς.	Η μελέτη APSALS χρηματοδοτήθηκε από μια επιχορήγηση έργου Ανακάλυψης του Αυστραλιανού Ερευνητικού Συμβουλίου 2010-2014 (DP:1096668) σε RPM, JN, KK, TS, DH, δύο Αυστραλιανές επιχορηγήσεις έρευνας για την ψυχική υγεία του Rotary Health σε RPM, AA, JN, KK, TS, DH, RB και επιχορήγηση έργου NHMRC (APP1146634).

Συγγραφείς	Τίτλος	Είδος Μελέτης	Πληθυσμός	Μέθοδος Συλλογής Δεδομένων	Αποτελέσματα	Περιορισμοί	Χρηματοδότηση
(Cordoba, et al., 2021) ΗΠΑ	«Risk-taking behaviors in adolescent men who have sex with men (MSM): An association between homophobic victimization and alcohol consumption»	Συγχρονική ή ανάλυση/ Cross-sectional analysis	Χρησιμοποιήθηκαν δεδομένα από N= 733 συμμετέχοντες, έφηβοι MSM (Men who have Sex with Men), ηλικίας 13-18 ετών, που είχαν οριστεί με αρσενικό βιολογικό φύλο, που αυτοπροσδιορίζονταν ως αρσενικοί ή μη, και έλκονταν σεξουαλικά από άντρες.	Συλλογή βασικών δεδομένων από μια τυχαιοποιημένη δοκιμή ελέγχου (RCT), «Male Youth Pursuing Empowerment, Education and Prevention around Sexuality» (MyPEEPS). Το MyPEEPS είναι ένα πανεθνικό RCT πρόληψης του HIV για κινητά που διεξήχθη κατά την περίοδο 2018–2020 χρησιμοποιώντας ένα ποικίλο δείγμα εφήβων MSM (N = 761).	Οι περισσότεροι συμμετέχοντες (87%) ανέφεραν τουλάχιστον μία μορφή ομοφοβικής θυματοποίησης στη διάρκεια της ζωής τους, με τις λεκτικές προσβολές να είναι οι πιο συχνά αναφερόμενες (82%). Στη διμεταβλητή ανάλυση, η κατανάλωση αλκοόλ και η οδήγηση με οδηγό σε κατάσταση μέθης συνδέθηκαν με πολλές μορφές θυματοποίησης. Η έκθεση σε τουλάχιστον μία μορφή θυματοποίησης συσχετίστηκε με αυξημένες πιθανότητες κατανάλωσης αλκοόλ (OR: 2,31; 95% CI: 1,38–3,87) και οδήγηση με μεθυσμένο οδηγό (OR: 2,25, 95% CI: 1,26–4,00), μετά από έλεγχο για συμμεταβλητές.	Αυτοαναφορά πληροφοριών. Περιορισμοί σε ορισμένα από τα μέτρα. Ο εγκάρσιος σχεδιασμός της μελέτης δεν επιτρέπει την διεξαγωγή αιτιωδών συμπεράσματα.	Η έρευνα που αναφέρεται σε αυτή τη δημοσίευση υποστηρίχθηκε από το Εθνικό Ινστιτούτο Μειονοτήτων και Ανισοτήτων Υγείας των Εθνικών Ινστιτούτων Υγείας με αριθμό βραβείου U01MD011279 που απονεμήθηκε στις RS και RG και το Εθνικό Ινστιτούτο Νοσηλευτικής Έρευνας των Εθνικών Ινστιτούτων Υγείας με αριθμό βραβείου K24NR018621 απονεμήθηκε στην RS.

Συγγραφείς	Τίτλος	Είδος Μελέτης	Πληθυσμός	Μέθοδος Συλλογής Δεδομένων	Αποτελέσματα	Περιορισμοί	Χρηματοδότηση
(Vargas-Martínez, et al., 2020) Ισπανία	«Social, economic and family factors associated with binge drinking in Spanish adolescents» (Vargas-Martínez, et al., 2020)	Διαχρονική μελέτη Τυχαιοποιημένης ελεγχόμενης δοκιμής	Δείγμα εφήβων ηλικίας 15 έως 19 ετών, μαθητές σε δημόσια σχολεία. N=1247 άτομα στην προ-παρέμβαση περίοδο, με M _{ηλικία} = 16,8 έτη, και N=612 έφηβοι στην παρακολούθησης (4 μήνες αργότερα).	Ένα διαδικτυακό ερωτηματολόγιο χορηγήθηκε προς συμπλήρωση κατά τις σχολικές ώρες, και το οποίο συντεθηκε από την ερευνητική ομάδα και το ερωτηματολόγιο APGAR για την μέτρηση της οικογενειακής λειτουργικότητας.	Σύμφωνα, με τα ευρήματα, το να είσαι μεγαλύτερης ηλικίας (≥ 17 ετών), να έχεις περισσότερο χαρτζίλικο και μεγαλύτερη οικογενειακή κατανάλωση αλκοόλ συσχετίστηκαν με μεγαλύτερη BD. Αντίθετα, τα άτομα που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο την Τετάρτη, την Πέμπτη ή την Παρασκευή, πέρα από το προηγούμενο Σαββατοκύριακο, έδειξαν μικρότερο αριθμό περιπτώσεων βαρείας κατανάλωσης αλκοόλ (BD).	Ένας από τους κύριους περιορισμούς της μελέτης είναι η έλλειψη στοιχείων μετά από τον έλεγχο, το οποίο σχετιζόταν κυρίως με την πρόωρη ολοκλήρωση των μαθημάτων από μαθητές επαγγελματικής κατάρτισης. Το ερωτηματολόγιο ήταν αυτοαναφερόμενο. Τέλος, δεν συλλέχθηκαν πληροφορίες σχετικά με το είδος του αλκοολούχου ποτού που καταναλώθηκε.	Από το Ανδαλουσιανό Δημόσιο Ίδρυμα «Πρόοδος και Υγεία» για τη χρηματοδότηση της έρευνας και της καινοτομίας στον τομέα της βιοϊατρικής και των επιστημών υγείας στην Ανδαλουσία για το έτος 2014 και 2017 (Συμβουλευτική Υγείας). Η μελέτη χρηματοδοτήθηκε εν μέρει από το Ισπανικό Υπουργείο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας (MINECO).

Συγγραφείς	Τίτλος	Είδος Μελέτης	Πληθυσμός	Μέθοδος Συλλογής Δεδομένων	Αποτελέσματα	Περιορισμοί	Χρηματοδότηση
(Padovano & Jr , 2021) ΗΠΑ	«How adolescents' working memory abilities relate to their alcohol craving in real-life contexts depends on biological sex»	Οικολογική στιγμιαία αξιολόγηση (EMA)	Συμμετέχοντες έφηβοι 14 – 24 ετών (N = 86), μεταξύ 86 αγόρια (51,2 %) και κορίτσια (48,8 %) τα οποία πίνουν συχνά (τουλάχιστον δυο φορές/εβδομάδα).	Οι ενδιαφερόμενοι εθελοντές ολοκλήρωσαν μια τηλεφωνική εξέταση. Κατά την αρχική επίσκεψη μελέτης, πραγματοποιήθηκαν αξιολογήσεις αυτοαναφοράς και συνέντευξης και επεξηγήθηκε στους συμμετέχοντες το πρωτόκολλο EMA. Πρόγραμμα Kiddie, μια ημι-δομημένη συνέντευξη. Συνέντευξη ΣΤΟ Timeline Follow-Back (TLFB) για την αξιολογηση χρήσης αλκοόλ. Η Μνήμη εργασίας (Memory for Words) <i>Woodcock Johnson®-III Tests of Cognitive Abilities</i> captured WM performance.	Η λαχτάρα των εφήβων ενισχύθηκε σε στρεσογόνες στιγμές ($p < 0,001$) και με συνομηλίκους ($p = 0,003$) και σε παρουσία αλκοόλ ($p < 0,001$). Οι γυναίκες είχαν γενικά χαμηλότερη λαχτάρα από τους άνδρες έφηβους.	Αναφορά σε δευτερεύουσες αναλύσεις και δεδομένα μιας χρονικής στιγμής, όχι για ένα ευρύ χρονικό διάστημα.	Τα Εθνικά Ινστιτούτα Υγείας υποστήριξαν αυτήν την έρευνα (AA024808; AA026326; AA007850).

Συγγραφείς	Τίτλος	Είδος Μελέτης	Πληθυσμός	Μέθοδος Συλλογής Δεδομένων	Αποτελέσματα	Περιορισμοί	Χρηματοδότηση
(Angosta, et al., 2023) ΗΠΑ	«Longitudinal associations between descriptive and injunctive norms on college drinking»	Διαχρονικές αναλύσεις πολυεπίπεδων μοντέλων, τυχαιοποιημένης δοκιμής	N= 593 συμμετέχοντες, ηλικίας μεταξύ 18-26 ετών, 52,95% γυναίκες.	Ηλεκτρονική συλλογή δεδομένων Daily Drinking Questionnaire (DDQ) χρησιμοποιήθηκε για τη μέτρηση της κατανάλωσης αλκοόλ. Με την Drinking Norms Rating Form (DNRF) αξιολογήθηκαν οι αντιλήψεις σχετικά με την κανονική κατανάλωση αλκοόλ μεταξύ φοιτητών του ίδιου φύλου του κολλεγίου.	Σε σύγκριση με τις γυναίκες, οι άνδρες ανέφεραν υψηλότερη κατανάλωση αλκοόλ. Τα άτομα που πίστευαν ότι άλλοι μαθητές έπιναν περισσότερο έτειναν να καταναλώνουν περισσότερα ποτά εβδομαδιαίως και να πίνουν περισσότερο σε μια τυπική περίσταση ($p<0.001$).	Η μελέτη εξέτασε ένα δείγμα βαριάς κατανάλωσης οινόπνευματος σε ένα περιορισμένο δείγμα, τα τρέχοντα ευρήματα μπορεί να μην μπορούν να γενικευτούν στο συνολικό πληθυσμό των φοιτητών κολλεγίου ή στον πληθυσμό των νέων ενηλίκων. Παρά τη διαχρονική σχεδίαση, δεν δικαιολογούνται αιτιολογικές εξηγήσεις.	ΔΑ (Clayton Neighbors: Writing – review & editing, Supervision, Funding acquisition.)

Συγγραφείς	Τίτλος	Είδος Μελέτης	Πληθυσμός	Μέθοδος Συλλογής Δεδομένων	Αποτελέσματα	Περιορισμοί	Χρηματοδότηση
(Boers, et al., 2020) Ολλανδία	«Conversations about binge drinking among vocational community college students: the relation with drinking attitudes and intentions and the moderating role of conversation partner popularity»	Μελέτη Ημι-παρέμβασης Κοινότητας	Φοιτητές κολεγίων επαγγελματικής κοινότητας N = 112, Μ ηλικία = 18,09 έτη. Η μελέτη μας περιελάβανε 64 (57,1%) γυναίκες και 48 άντρες φοιτητές.	Διαδικτυακή-κοινωνιομετρική αξιολόγηση, και διαδικτυακές συνομιλίες.	Το σθένος συνομιλίας συσχετίστηκε με τις στάσεις υπερβολικής κατανάλωσης αλκοόλ μετά τη συνομιλία ($p < 0,001$) και τις προθέσεις ($p = 0,004$), αλλά όχι ότι οι στάσεις υπερβολικής κατανάλωσης αλκοόλ πριν από τη συνομιλία ($p = 0,68$) και οι προθέσεις ($p = 0,45$) στην αρχή συνδέονται με το σθένος συνομιλίας.	Τα αποτελέσματα βασίστηκαν σε ένα σχετικά μικρό δείγμα. Τα αποτελέσματα του σθένους συνομιλίας μετρήθηκαν αμέσως μετά τις συνομιλίες, κάτι που ίσως απαιτούσε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.	ΔΑ

Συγγραφείς	Τίτλος	Είδος Μελέτης	Πληθυσμός	Μέθοδος Συλλογής Δεδομένων	Αποτελέσματα	Περιορισμοί	Χρηματοδότηση
(Percy, et al., 2019) Βόρεια Ιρλανδία και Σκωτία	«Interplay Between Sensation Seeking and Parental Rules in the Emergence of Heavy Episodic Drinking» (Percy, et al., 2019)	Διαχρονική δευτερογενής ανάλυση από τυχαιοποιημένη ελεγχόμενη δοκιμή	Οι συμμετέχοντες ($N = 6.358$) ήταν από 53 σχολεία στη Βόρεια Ιρλανδία (NI) και τη Σκωτία. Στην αρχή της μελέτης, οι συμμετέχοντες ήταν στο πρώτο έτος του γυμνασίου ($M_{\text{ηλικία}} = 12,5$ ετών). Μέχρι το T3, η μέση ηλικία ήταν λίγο πάνω από τα 15.	Τα δεδομένα συλλέχθηκαν υπό συνθήκες παρόμοιες με τις εξετάσεις σε σχολικές εγκαταστάσεις κατά την έναρξη (T0) τον Ιούνιο του 2012 και σε τρεις επακόλουθες εξετάσεις: +12 (T1), +24 (T2) και +33 (T3) μήνες. Χρησιμοποιήθηκε : Η Brief Sensation Seeking Scale-4. 10-item Rules about Alcohol Questionnaire.	Οι αυστηρότεροι γονικοί κανόνες σχετίζονται με μεγαλύτερες μειώσεις στην αίσθηση αναζήτησης με την πάροδο του χρόνου και χαμηλότερο κίνδυνο βαρείας επεισοδιακής κατανάλωσης αλκοόλ (Heavy Episodic Drinking : HED) κατά την παρακολούθηση ($p < ,001$). Τα υψηλότερα αρχικά επίπεδα αίσθησης αναζήτησης προέβλεπαν ταχύτερη χαλάρωση των γονικών κανόνων ($p < ,001$) και μεγαλύτερο κίνδυνο HED.	Μπορεί να υπάρχει ένας βαθμός σφάλματος μέτρησης που σχετικά με την αυτοαναφορά κατανάλωσης αλκοόλ και κοινωνικές πιέσεις.	Αυτή η μελέτη χρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα Έρευνας Δημόσιας Υγείας (PHR) του Εθνικού Ινστιτούτου Έρευνας Υγείας (NIHR) (αριθμός έργου 10/3002/09).

Συγγραφείς	Τίτλος	Είδος Μελέτης	Πληθυσμός	Μέθοδος Συλλογής Δεδομένων	Αποτελέσματα	Περιορισμοί	Χρηματοδότηση
(Bernhardt, et al., 2019) Γερμανία	«Acute alcohol effects on impulsive choice in adolescents»	Προοπτική διαχρονική μελέτη	Το τελικό δείγμα αποτελούνται από N=54 άνδρες, ηλικίας 18 ετών (n = 44) ή 19 ετών (n = 10), που ήπιαν το πρώτο τους αλκοολούχο ποτό μεταξύ 10 και 16 ετών και οι βαθμολογίες AUDIT έδειξαν επικίνδυνη κατανάλωση αλκοόλ.	Ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις αξιολόγησης καθώς και σε μαθησιακές εργασίες σε μια ανεξάρτητη συνεδρία fMRI. Εργαλεία εφαρμόστηκαν: [Composite International Diagnostic Interview (CIDI,2013)] Barratt Impulsiveness Scale (BIS-15 with subscales non-planning, motor and attentional impulsivity, 2011) Substance Use Risk Profile Scale (SURPS,2009) Alcohol Use Disorders Identification Test (AUDIT, 1993) Obsessive Compulsive Drinking Scale (OCDS-G, 2002) Τυχαία δειγματοληψία από το γραφείο καταγραφής των κατοίκων της περιοχής.	Η πιο παρορμητική επιλογή κατά τη χρήση αλκοόλ, βρέθηκαν να συσχετίζονται με υψηλότερη υποκειμενικά βιωμένη διέγερση κατά την έγχυση αλκοόλ ($p = 0,029$), ατομική λαχτάρα για αλκοόλ ($p = 0,041$) και υψηλότερα κίνητρα για κατανάλωση αλκοόλ ($p = 0,035$). Ο χρόνος λήψης μιας απόφασης μειώθηκε σημαντικά για επιλογές που ενέχουν αρνητικές προοπτικές κατά την λήψη αλκοόλ.	Η παρατήρηση των αποτελεσμάτων συμπεριφοράς σε ένα εργαστηριακό περιβάλλον, με την εφαρμογή σταθερού επιπέδου αλκοόλ δεν μπορεί να μιμηθεί και να αποδώσει την πραγματική κατανάλωση αλκοόλ και τα αποτελέσματα αυτού. Το μέγεθος του δείγματος ήταν μικρό για γενίκευση αποτελεσμάτων, όπως και, ένα δείγμα αποκλειστικά ανδρών έχει το πλεονέκτημα ότι αποφεύγει τις συγχυτικές επιδράσεις στο φύλο.	Από το Γερμανικό Ίδρυμα Ερευνών και το Γερμανικό Υπουργείο Παιδείας και Έρευνας.

Συγγραφείς	Τίτλος	Είδος Μελέτης	Πληθυσμός	Μέθοδος Συλλογής Δεδομένων	Αποτελέσματα	Περιορισμοί	Χρηματοδότηση
(McArdle, et al., 2022) Αγγλία	«Alcohol Misuse among English Youth, Are Harms Attributable to Alcohol or to Under lying Disinhibitory Characteristics ?»	Δευτερεύουσα ανάλυση τυχαιοποιημένης ελεγχόμενης δοκιμής	Νέοι που καταναλώνουν αλκοόλ (N = 756), μέση ηλικία = 15,6 ετών, που επισκέφθηκαν τμήματα επειγόντων περιστατικών (ΤΕΠ/ EDs) στην Αγγλία.	Δειγματοληψία ευκολίας από το τμήματα επειγόντων περιστατικών (ΤΕΠ/ EDs) Εργαλεία που εφαρμόστηκαν: <ul style="list-style-type: none"> • AUDIT-C extended version • Strengths and Difficulties Questionnaire • ESPAD (2015) (Ερωτηση 22) για εντοπισμό βλαβών σχετικά με το αλκοόλ. 	Τα προβλήματα συμπεριφοράς και σε μικρότερο βαθμό η υπέρ κινητικότητα προέβλεπαν βλάβες στους δώδεκα μήνες. Μεταξύ των νεαρών πότων, τα υποκείμενα χαρακτηριστικά συμπεριφοράς προβλέπουν βλάβη ανεξάρτητα από τη χρήση αλκοόλ. Αυτό υποδηλώνει ότι οι βλάβες που σχετίζονται με τη χρήση αλκοόλ αποδίδονται περισσότερο σε υποκείμενα αντιανασταλτικά χαρακτηριστικά παρά στην ποσότητα του αλκοόλ που καταναλώνεται.	Αυτοαναφερομένα στοιχεία. Το δείγμα έχει επιλέγει με κάποια συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που δεν επιτρέπουν την γενίκευση των αποτελεσμάτων.	ΔΑ

Συγγραφείς	Τίτλος	Είδος Μελέτης	Πληθυσμός	Μέθοδος Συλλογής Δεδομένων	Αποτελέσματα	Περιορισμοί	Χρηματοδότηση
(Pielech, et al., 2023) ΗΠΑ	«Leveraging Ecological Momentary Assessment to Examine Bi-directional Associations Between Sleep Quality, Adolescent/Young Adult Alcohol Craving and Use» (Pielech, et al., 2023)	Δευτερεύουσα ανάλυση δεδομένων προ-τυχαιοποίησης ($M = 8,18$ ημέρες, εύρος = 1-17) σε δύο διπλά τυφλές τυχαιοποιημένες ελεγχόμενες κλινικές δοκιμές	N=115 νέοι ηλικίας 14–24 ετών, οι οποίοι έκαναν χρήση αλκοόλ τουλάχιστον δύο ημέρες/εβδομάδα τις τελευταίες 28 με 30 ημέρες.	Καθημερινή οικολογική στιγμιαία αξιολόγηση EMA (ecological momentary assessment). Δειγματοληψία ευκολίας (τηλεφωνική πρώτη συνέντευξη κα επειτά προσωπική εξέταση. <ul style="list-style-type: none"> AUD diagnoses, βασισμένο στα κριτήρια DSM-IV-TR από το Kiddie Schedule for Affective Disorders for School-Age Children (K-SADS). 11-point Likert-type scale ranging 	Φαίνεται ότι η χαμηλότερη ποιότητα ύπνου συσχετίστηκε με υψηλότερα επίπεδα λαχτάρας για αλκοόλ για τις γυναίκες ($p < .0001$), αλλά όχι για τους άνδρες ($p = 0,16$). Τα καλύτερα επίπεδα ποιότητας ύπνου συσχετίστηκαν με μειωμένη πιθανότητα εμπλοκής σε χρήση αλκοόλ ($p = 0,03$).	Οι αξιολογήσεις της μελέτης βασίστηκαν σε αυτοαναφορές. Τα αποτελέσματα δεν αφορούν άτομα με διαταραχές ύπνου.	Από το Εθνικό Ινστιτούτο Κατάχρησης Αλκοόλ και Αλκοολισμού. Η προετοιμασία αυτής της δευτερεύουσας ανάλυσης και χειρογράφου υποστηρίχθηκε από το Εθνικό Ινστιτούτο για την Κατάχρηση Ναρκωτικών. Το Treloar Padovano χρηματοδοτήθηκε επίσης εν μέρει από το P20GM130414, ένα Κέντρο Βιοϊατρικής Έρευνας Αριστείας που χρηματοδοτείται από τα Εθνικά Ινστιτούτα Υγείας.

Συγγραφείς	Τίτλος	Είδος Μελέτης	Πληθυσμός	Μέθοδος Συλλογής Δεδομένων	Αποτελέσματα	Περιορισμοί	Χρηματοδότηση
(Thor, et al., 2019) Σουηδία	«Social Inequalities in Harmful Drinking and Alcohol-Related Problems Among Swedish Adolescents»	Συγχρονική Μελέτη	N= 4448 μαθητές 17-18 ετών της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.	Ένα ανώνυμο ερωτηματολόγιο εκτυπωμένο σε χαρτί συμπληρώθηκε από τους ίδιους τους μαθητές της μελέτης.	Μόνο η κοινωνικοοικονομική κατάσταση σχετικά με τον ακαδημαϊκό προσανατολισμό [SES of destination (academic orientation)] συσχετίστηκε σημαντικά με την υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ, με υψηλότερες πιθανότητες για μαθητές σε επαγγελματικά προγράμματα (OR= 1,42, 95% CI= 1,13–1,80). Για το δεύτερο αποτέλεσμα, το SES προσανατολισμού (rr=1,25; 95% CI=1,08–1,45) και το SES του σχολικού περιβάλλοντος (rr=1,19, 95% CI=1,02–1,39) έδειξαν περισσότερα προβλήματα που σχετίζονται με το αλκοόλ σε επαγγελματικά προγράμματα και σε σχολεία με γονείς χαμηλότερης εκπαίδευσης.	Υπήρχαν μαθητές που απουσίαζαν κατά την συλλογή των αποτελεσμάτων. Κίνδυνος υποτίμησης της κατανάλωσης αλκοόλ.	Υποστηρίχθηκε από το Σουηδικό Ερευνητικό Συμβούλιο για την υγεία, την εργασιακή ζωή και την πρόνοια (FORTE) [επιχορήγηση 2013-1763] και το ερευνητικό συμβούλιο Systembolagets (Systembolagets Alkoholforskningsrådet, SRA) [2015-0059].

Στο σημείο αυτό, της παρούσας βιβλιογραφικής ανασκόπησης κρίνεται σημαντικό να αναφερθούν αναλυτικά τα αποτελέσματα των μελετών που παρουσιάστηκαν στον **Πίνακα 1**.

Τα αποτελέσματα της μελέτης (**Martínez-Manrique, et al., 2022**) ενισχύεται η θέση για την πολυπλοκότητα όσον αφορά την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους. Πραγματοποιήθηκαν είκοσι τρεις ατομικές συνεντεύξεις με εφήβους. Συνολικά ερωτήθηκαν 13 κορίτσια και 10 αγόρια, 11 ηλικίας 14–16 ετών και 12 ηλικίας 17–18 ετών. Από αυτά, 8 σπούδασαν σε γειτονίες με χαμηλό κοινωνικό-οικονομικό επίπεδο, 10 σε γειτονίες μεσαίου κοινωνικο-οικονομικού επιπέδου και 5 σε γειτονίες με υψηλό κοινωνικό-οικονομικό επίπεδο. Πέρα από τις ατομικές συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκε και μια ομαδική συζήτηση με πέντε κορίτσια, τρία 18χρονα και δύο 17χρονα, μαθητές στην ίδια γειτονιά μεσαίου κοινωνικο-οικονομικού επιπέδου. Παρά την ύπαρξη της μεταβλητής της διαστρωμάτωσης, δεν φάνηκαν διαφορές, σύμφωνα με το κοινωνικό-οικονομικό επίπεδο, σχετικά με την προσέγγιση του φύλου ή την πρόληψη κινδύνου, επομένως δεν πραγματοποιήθηκε διαφορική ανάλυση των αποτελεσμάτων από αυτήν τη μεταβλητή. Συγκεκριμένα, τα κύρια αποτελέσματα της μελέτης είναι τα ακόλουθα.

Η πρώτη χρήση αλκοόλ στα προαναφερθέντα συμμετέχοντα νεαρά άτομα γίνεται για λόγους περιέργειας και ως μια πράξη που συνδέεται με την ενηλικίωση στο μυαλό των περισσότερων εφήβων. Επίσης, η πρώιμη έναρξη της κατανάλωσης επηρεάζεται θετικά από φίλιες με άτομα μεγαλύτερα σε ηλικία. Δεύτερον, οι ίδιοι οι έφηβοι απαντούν πως παρατηρείται διαφορική κατανάλωση ανά φύλο, και τα κορίτσια φαίνεται να επηρεάζονται σε μεγαλύτερο βαθμό από αυτή, χωρίς, όμως, να μπορούν να διατυπώσουν, αν αυτό γίνεται λόγω μεγαλύτερης κατανάλωσης από τα αγόρια, ή εάν αποδίδεται σε βιολογικές διαφορές.

Από τις περισσότερες απαντήσεις των αγοριών και των κοριτσιών που συμμετείχαν στην μελέτη, φαίνεται ότι διαφορετική κοινωνική εκτίμηση της κατανάλωσης ανάλογα με το φύλο και προσδοκίες σχετικά με την κατανάλωση και την συμμόρφωση βασισμένες σε έμφυλα στερεότυπα.

Τα δεδομένα σχετικά με την κατανάλωση αλκοόλ, την αντίληψή κινδύνου και την αποφυγή του αναφέρουν ότι οι περισσότεροι έφηβοι δεν αντιλαμβάνονται τους κινδύνους μεσοπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα, πολλές φορές βέβαια είτε από συζητήσεις με πιο έμπειρους συνομηλίκους τους, είτε βιωματικά αντιλαμβάνονται ότι υπάρχει ένα επικίνδυνο όριο κατανάλωσης που δεν πρέπει να επιτευχθεί. Ένας άλλος τρόπος προστασίας από τους κινδύνους που εγκυμονεί η κατανάλωση και επικίνδυνη κατανάλωση αλκοόλ είναι η

φροντίδα των συνομηλίκων, με σκοπό την αποκλιμάκωση και την αποφυγή νέων κινδύνων και επιπλοκών. Ένα θέμα που προκύπτει συχνά είναι ο φόβος της σεξουαλικής παρενόχλησης που διευκολύνεται από την κατάσταση μέθης και τις ναρκωτικές ουσίες με τις οποίες μπορεί να νοθεύσει κάποιος το ποτό με σκοπό να μειώσει την ικανότητα αντίδρασης τους, αυξάνοντας, έτσι, το ενδεχόμενο σεξουαλικής κακοποίησης ή και παρενόχλησης. Σε αυτό κάποια κορίτσια δήλωσαν ότι νιώθουν ασφάλεια με το να βρίσκονται σε μεγάλη παρέα στην οποία θα υπάρχει αντρική παρουσία, καθώς και με το να επιστρέψουν με παρέα στο σπίτι.

Πολλοί ερωτηθέντες απάντησαν ότι ομιλίες για την κατανάλωση στα εκπαιδευτικά ιδρύματα χρειάζονται από μικρή ηλικία, πριν την έναρξη της κατανάλωσης, ενώ θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν μέθοδοι επικοινωνίας και περιεχόμενο συμφωνά με τις ανάγκες των νέων και των κοινοτήτων.

Στη μελέτη (Conegundes, et al., 2020), ο μέσος όρος ηλικίας των ερωτηθέντων ήταν 12,6 έτη (SE = 0,3), με τα κορίτσια να αντιστοιχούν στο ήμισυ του δείγματος. Τον προηγούμενο μήνα, το 2,2% ανέφερε FD (frequent drinking)/HD (heavy drinking) και το προηγούμενο έτος, το 16,5% ανέφερε BD (Binge drinking). Το 11% των μαθητών που ανέφεραν BD το προηγούμενο έτος ανέφεραν, επίσης, FD/HD τον προηγούμενο μήνα. Ωστόσο, το 80% των μαθητών που ανέφεραν FD/HD ανέφεραν, επίσης, συμπεριφορά BD. Το ποσοστό των αγοριών μεταξύ εκείνων που ανέφεραν FD/HD ήταν 58,5%.

Η παρούσα μελέτη ανέλυσε τις συσχετίσεις μεταξύ κοινωνικο-δημογραφικών, σχολικών και οικογενειακών παραγόντων και προτύπων κατανάλωσης αλκοόλ – βαριά επεισοδιακή κατανάλωση, συχνή κατανάλωση και βαριά κατανάλωση – στην πρώιμη εφηβεία, μέσω ενός μεγάλου δείγματος μαθητών από δημόσια σχολεία της Βραζιλίας.

Τα κύρια αποτελέσματα αυτής της μελέτης ήταν:

- Τα επιβλαβή πρότυπα χρήσης αλκοόλ είναι διαδεδομένα από την πρώιμη εφηβεία.
- Η χρήση ναρκωτικών αποδείχθηκε ότι σχετίζεται τόσο με την βαριά επεισοδιακή κατανάλωση, όσο και με τη συχνή/ βαριά κατανάλωση.
- Οι χαμηλές ή μέτριες σχολικές αποδόσεων συσχέτιση με την βαρεία επεισοδιακή κατανάλωση.
- Η σχολική βία έδειξε συσχέτιση με συμπεριφορές βαριά επεισοδιακής κατανάλωσης αλκοόλ και συχνής/ βαρείας κατανάλωσης.
- Τα επεισόδια μέθης σε μέλη της οικογένειας συσχετίστηκαν μόνο με την τη βαρεία επεισοδιακή κατανάλωση από εφήβους.

Ο ετήσιος επιπολασμός υπολογιστηκε 16,5% για την πρακτική της βαριάς επεισοδιακής κατανάλωσης αλκοόλ και ο μηνιαίος επιπολασμός 2,2% για συχνή/βαριά κατανάλωση μεταξύ των μαθητών με μέση ηλικία 12,6 ετών που φοιτούν σε δημόσια σχολεία της Βραζιλίας.

Η παρούσα έρευνα είναι από τις λίγες που κατέγραψαν τα πρότυπα επιβλαβούς κατανάλωσης των μαθητών στην αρχή της εφηβείας. Αποτέλεσμα αυτής της πρόωρης παρατήρησης είναι ότι το 80% των μαθητών με μοτίβο συχνής/βαριάς κατανάλωσης αλκοόλ εμφάνισαν βαριά επεισοδιακή κατανάλωση μελλοντικά, γεγονός που υποδηλώνει μια συσχέτιση μεταξύ των διαφορετικών προτύπων επικίνδυνης κατανάλωσης αλκοόλ στην εφηβεία. Ένας ακόμη λόγος σημαντικότητας της παρούσας μελέτης και με αυτή τη μεθοδολογία αποτελεί η ένδειξη ότι ο κίνδυνος κατανάλωσης αλκοόλ κατά την περίοδο της εφηβείας ενδέχεται να προηγείται της χρήσης άλλων ναρκωτικών.

Η μελέτη (**Blumenthal, et al., 2021**) ήταν μια τυχαιοποιημένη ελεγχόμενη δοκιμή που σκοπό είχε να εξετάσει εάν το ιστορικό συμπτωμάτων κοινωνικού άγχους (social anxiety symptoms) και το άγχος κατάστασης (state anxiety) σχετίζονταν με την επιθυμία για κατανάλωση αλκοόλ, αλλά και τις προσδοκίες ανακούφισης που έχουν τα έφηβα και νεαρά άτομα από την χρήση αυτή.

Η φυλετική σύνθεση του τελικού δείγματος ήταν: 21,1% Ισπανόφωνος/Λατίνος, 75,4% Λευκός, 12,3% Μαύρος/Αφροαμερικανός, 7% Ασιάτης, 2,6% Αμερικανός Ινδός/Αλάσκας, 0,9% Χαβάης/Άλλοι νησιώτες του Ειρηνικού, 8,8% Άλλοι. Τέλος, το 27,2% ανέφερε ότι είχε δει έναν επαγγελματία ψυχικής υγείας στη διάρκεια της ζωής του και το 10,5% ανέφερε ότι αυτή τη στιγμή βρίσκεται σε θεραπεία.

Οι συμμετέχοντες τυχαιοποιήθηκαν σε μια από τις δυο ομάδες, ώστε να περάσουν μια δοκιμασία και, έτσι, να έρθουν σε επαφή με έναν στρεσογόνο παράγοντα. Οι συμμετέχοντες της πρώτης ομάδας είχαν μια δοκιμασία απόδοσης (τροποποιημένο Trier Social Stress) και οι συμμετέχοντες της άλλης ομάδας είχαν μια δοκιμασία απόρριψη (Cyberball).

Τα ευρήματα έδειξαν ότι το ιστορικό συμπτωμάτων κοινωνικού άγχους δεν σχετίζονταν με την αλλαγή στην επιθυμία για ποτό, όμως, σχετίζονταν θετικά με την αλλαγή στην πεποίθηση ότι το αλκοόλ «θα με έκανε να νιώσω καλύτερα» μετά την ολοκλήρωση και των δύο δοκιμασιών. Το άγχος της κατάστασης που προκλήθηκε και από τις δύο δοκιμασίες συσχετίστηκε θετικά τόσο με την αλλαγή στην επιθυμία για ποτό, όσο

και με τις προσδοκίες ανακούφισης από αυτή. Επίσης, από τα ευρήματα μπορεί να διατυπωθεί ότι η φύση της δοκιμασίας δεν σχετίζεται άμεσα με την επιθυμία και τις προσδοκίες που σχετίζεται με το αλκοόλ. Όμως, το ιστορικό συμπτωμάτων κοινωνικού άγχους όσο και το άγχος της κατάστασης σχετίζονταν θετικά με τις προσδοκίες ανακούφισης προκλήθηκαν από τις δοκιμασίες.

Στην τυχαιοποιημένη μελέτη (**Bleakley, et al., 2019**) εξετάστηκε η επιρροή της έκθεσης σε συμπεριφορές κινδύνου μέσω τεσσάρων διαφορετικών βίντεο – ανάλογα με την ομάδα τυχαιοποίησης – από την τηλεοπτική σειρά Empire. Ένα κλιπ απεικόνιζε μόνο τη χρήση αλκοόλ, ένα άλλο απεικόνιζε μόνο σεξουαλική συμπεριφορά, το τρίτο απεικόνιζε τον συνδυασμό αλκοόλ και σεξουαλικής συμπεριφοράς και το τέταρτο ήταν βίντεο ελέγχου, δηλαδή δεν να εμφανίζονται κίνδυνοι.

Το Empire είναι, επίσης, σταθερά μία από τις πιο δημοφιλείς τηλεοπτικές σειρές μεταξύ των εφήβων ηλικίας 14–17 ετών τόσο στους λευκούς, όσο και στους μαύρους εφήβους.

Δεν υπήρχαν στατιστικά σημαντικές διαφορές ως προς την ηλικία, το φύλο, την αναζήτηση αίσθησης, την παρορμητικότητα, την παρακολούθηση από τους γονείς και την προηγούμενη έκθεση στο Empire, σύμφωνα με την ανάλυση ελέγχου συνδιακύμανσης για τα παραπάνω [$F(3, 10) = 1,01, p = 0,39$].

Η έκθεση στο βίντεο με συνδυασμένο περιεχόμενο χρήσης αλκοόλ και σεξουαλικής δραστηριότητας έχει ως αποτέλεσμα σε πιο θετικές στάσεις και προθέσεις των ατόμων απέναντι στη χρήση αλκοόλ συγκριτικά με την προβολή περιεχομένου μόνο με χρήση αλκοόλ και περιεχομένου χωρίς παράγοντες κινδύνου.

Επιπρόσθετά, η έκθεση στο βίντεο με συνδυασμένο περιεχόμενο χρήσης αλκοόλ και σεξουαλικής δραστηριότητας είχε θετικότερες στάσεις σχετικά με την πρακτική συνδυασμού σεξ και αλκοόλ συγκριτικά με την παρακολούθηση βίντεο μόνο με τον κίνδυνο της χρήσης αλκοόλ.

Κάποια ευρήματα των αναλύσεων, πιο συγκεκριμένα δείχνουν πως:

- οι μαύροι έφηβοι που παρακολούθησαν βίντεο με συνδυασμό αλκοόλ και σεξουαλικής δραστηριότητας, έτειναν να έχουν πιο θετική στάση για το αλκοόλ ($M = 3,50, SD = 2,33$) σε σύγκριση με τους λευκούς ($M = 2,71, SD = 1,75, F(1) = 3,41, p. = .07$).

- Επίσης, μια διαφορετική παρατήρηση που φαίνεται να επηρεάζεται από την φυλή, είναι οι στάσεις σχετικά με την κατανάλωση αλκοόλ και ήταν οριακά σημαντική ($F(3) = 2,54, p = 0,06$), δείχνοντας ότι η στάση ως προς τη χρήση αλκοόλ για όσους εκτέθηκαν στο βίντεο μόνο με αλκοόλ ήταν πιο θετική για τους λευκούς ($M = 2,61, SD = 2,05$) από ότι για τους μαύρους εφήβους ($M = 1,81, SD = 1,53, F(1) = 3,86, p = 0,05$).
- Σημαντική αλληλεπίδραση υπήρξε και στις στάσεις καπνίσματος ανά φυλή ($F(3) = 2,78, p=0,04$), καθώς οι μαύροι έφηβοι που παρακολούθησαν το συνδυασμένο βίντεο αλκοόλ και σεξ είχαν σημαντικά πιο θετικές στάσεις σχετικά με το κάπνισμα ($M = 2,80, SD = 2,28$) από τους λευκούς έφηβους ($M = 1,74, SD = 1,57, F(1) = 2,11, p = 0,003$).
- Μια διαφορά ανά φύλο ήταν επίσης παρούσα στις στάσεις σχετικά με τη χρήση αλκοόλ ($F(3)= 2,86, p = ,04$), δηλαδή οι γυναίκες που είδαν το βίντεο με συνδυασμό αλκοόλ και σεξ είχαν πιο θετικές στάσεις για το αλκοόλ ($M = 3,41, SD = 2,25$) σε σύγκριση με τους άνδρες ($M = 2,17, SD = 1,31, F(1) = 4,53, p = 0,03$).

Αυτή η μελέτη (**Boland, et al., 2020**) κοόρτης συλλέγει και επεξεργάζεται δεδομένα βχρόνων από μια μεγάλη ομάδα εφήβων και εξέτασε τη συσχέτιση ανάμεσα στη γονική παροχή αλκοόλ και την προσφορά αλκοόλ στο μέλλον από άλλες πηγές (εκτός των γονέων). Ο συνολικός αριθμός του δείγματος ήταν $n=1927$ δυάδες παιδιών-γονέων που περιελάμβαναν μαθητές σχολείων της 7ης τάξης της Αυστραλίας (μέση ηλικία = 12,9 έτη, εύρος = 10,8–15,7 έτη) και έναν γονέα/κηδεμόνα και συλλέχθηκαν δεδομένα που σχετικά με παράγοντες που αφορούν το ίδιο το παιδί, την οικογένεια και τους γονείς, τα δημογραφικά στοιχεία, τη χρήση και την προσφορά αλκοόλ, τις πρακτικές γονικής μέριμνας, τη χρήση άλλων ουσιών, τις συμπεριφορές των εφήβων και τις επιρροές των συνομηλίκων.

Από τα αποτελέσματα φαίνεται ότι η προσφορά από τους γονείς οποιασδήποτε ποσότητας αλκοόλ προς τα παιδιά τους μέσα σε χρονικό διάστημα ενός έτους αύξησε σημαντικά τις πιθανότητες προμήθειας από άλλες πηγές το επόμενο έτος, μεταξύ εκείνων που δεν έλαβαν άλλου είδους προμήθεια το ίδιο έτος.

Επειδή στη μελέτη οι αναλύσεις λαμβάνουν υπόψη την ποσότητα ή τη συχνότητα της γονικής προσφοράς, την παροχή γουλιών έναντι ολόκληρων ποτών, ή επακόλουθης άλλης προσφοράς θα ήταν σημαντικό να τονιστεί ότι τα παραπάνω ευρήματα ίσχυαν ακόμη

και στην αναφορά για παροχή γουλιών. Έτσι, φαίνεται η γονική παροχή γουλιών αλκοόλ στα έφηβα παιδιά να διπλασιάζει τις πιθανότητες μεταγενέστερης προμήθειας από άλλες πηγές, ενώ, η γονική προσφορά ολόκληρων μερίδων αλκοολούχων ποτών φαίνεται να υπερδιπλασιάζει τις πιθανότητες μεταγενέστερης προμήθειας από άλλες πηγές, σε σύγκριση με καμία γονική ή καμία άλλη παροχή αλκοόλ. Δεν υπήρχε συσχέτιση μεταξύ της τρέχουσας γονικής παροχής και κάποιας μελλοντικής χρήσης αλκοόλ από το ίδιο το άτομο για ίδια χρήση. Άρα, τα δεδομένα αυτά ενισχύουν την δήλωση ότι η παροχή αλκοόλ των γονέων προς τα παιδιά τους δεν είναι προστατευτική για την επακόλουθη παροχή αλκοόλ από άλλες πηγές.

Βέβαια, πρέπει να αναφερθεί ότι από τις αναλύσεις δεν προκύπτει ότι η παροχή αλκοόλ από τους γονείς στους εφήβους συσχετίστηκε με υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ αλλά με αυξημένο κίνδυνο κατανάλωσης οινοπνεύματος.

Οι μη προσαρμοσμένες αναλύσεις έδειξαν ότι, μεταξύ εκείνων που δεν έλαβαν αλκοόλ από άλλες πηγές στη παρούσα καταγραφή, η γονική παροχή αλκοόλ συσχετίστηκε με υψηλότερες πιθανότητες λήψης αλκοόλ από άλλους στην επόμενη χρονικά (OR: 2,46; 95% CI: 2,10–2,88). Όταν οι αναλύσεις προσαρμόστηκαν για μια σειρά συγχυτικών παραγόντων, η ισχύς της συσχέτισης μειώθηκε, παραμένοντας, όμως, σχετικά υψηλή (OR: 1,99; 95% CI: 1,65–2,39).

Στην μελέτη (Cordoba, et al., 2021) το θέμα μελέτης ήταν η κατανάλωση αλκοόλ από ανήλικα άτομα και η σχέση αυτής με την εκδήλωση επικίνδυνης συμπεριφοράς. Οι συμμετέχοντες έπρεπε να έχουν καταναλώσει αλκοόλ τους τελευταίους 12 μήνες, πέραν της κατανάλωσης αλκοόλ σε οικογενειακές ή θρησκευτικές συγκεντρώσεις. Ως επικίνδυνη συμπεριφορά που να σχετίζεται με το αλκοόλ ορίστηκε για τους συμμετέχοντες η οδήγηση ή η επιβίβαση σε αυτοκίνητο που ο ίδιος ή το άλλο άτομο οδηγούσε σε κατάσταση μέθης ή έχοντας πριν κάνει χρήση αλκοόλ ή ναρκωτικών.

Το δείγμα αποτελούταν από 747 συμμετέχοντες και απορρίφθηκε ένας συμμετέχοντας με ελλείπει δεδομένα. Οι συμμεταβλητές που επιλέχθηκαν ήταν: η ηλικία, ο αλφαριθμητισμός υγείας, το μορφωτικό επίπεδο του πατέρα και της μητέρας, ο σεξουαλικός προσανατολισμός, η φυλή και η εθνικότητα. Έτσι οι συμμετέχοντες παρουσιάζουν πλειοψηφικά τα εξής χαρακτηριστικά:

- ήταν 16 ετών και άνω (72%),
- είχαν γονείς που είχαν φοιτήσει σε κάποιο κολλέγιο ή είχαν λάβει και κάποια ανώτερη εκπαίδευση (67% των μητέρων και 59% των πατέρων),

- αυτοπροσδιορίζονταν ως επί το πλείστον ή μόνο ως ομοφυλόφιλοι (75%) ,
- είχαν αρκετή ή μεγάλη αυτοπεποίθηση όταν συμπλήρωναν μόνοι τους ιατρικά έντυπα (54%) (για την εκτίμηση αλφαριθμητισμού υγείας),
- αυτοπροσδιορίζονταν ότι ανήκαν σε μια ομάδα φυλετικής μειονότητας (50%) και δεν ταυτίζονταν ως Ισπανόφωνοι/Λατίνοι (59 %).

Στα δεδομένα που συλλέχθηκαν η πλειοψηφία των συμμετεχόντων (87%) είχε βιώσει τουλάχιστον μία μορφή ομοφοβικής θυματοποίησης στη διάρκεια της ζωής τους, με τις λεκτικές προσβολές (φωνές, επίκριση) να είναι η πιο συχνά αναφερόμενη μορφή (82%). Περίπου οι μισοί από τους συμμετέχοντες ανέφεραν ότι κάποιος τους απείλησε ότι θα αποκαλύψει τον σεξουαλικό τους προσανατολισμό (56%) ή τους απείλησε με σωματική βία (46%). Το ένα τρίτο των συμμετεχόντων είχε δεχθεί ρίψη αντικειμένου (33%) και το ένα τέταρτο από αυτούς είχε δεχθεί σωματική επίθεση (25%). Περίπου ένας στους πέντε συμμετέχοντες κυνηγήθηκε ή ακολουθήθηκε (22%), δέχτηκε σεξουαλική επίθεση (21%) ή καταστράφηκε κάτι που είχε στην κατοχή του (18%). Το 16% των συμμετεχόντων δέχθηκε φτύσιμο από κάποιο άλλο άτομο και το 13% είχε απειληθεί με μαχαίρι, όπλο ή άλλο όπλο.

Κατά την ανάλυση και την διερεύνηση των αλληλεπιδράσεων των γεγονότων αυτών, εντοπίζεται ότι η κατανάλωση οινοπνεύματος από τα ανήλικα άτομα συσχετίστηκε σημαντικά με επτά μορφές ομοφοβικής θυματοποίησης: τις λεκτικές προσβολές, την απειλή με σωματική βία, την απειλή με όπλο, τη σεξουαλική επίθεση, την απειλή για αποκάλυψη σεξουαλικού προσανατολισμού, την καταστροφή ιδιοκτησίας και το φτύσιμο. Από την άλλη μεριά η σωματική επίθεση συνδεόταν οριακά με τη χρήση αλκοόλ από τα ανήλικα άτομα.

Η οδήγηση από μεθυσμένο οδηγό ή η οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ ή ναρκωτικών σχετίστηκε σημαντικά με όλες τις μορφές ομοφοβικής θυματοποίησης εκτός από την απειλή με μαχαίρι, όπλο ή άλλο όπλο. Το γεγονός ότι η διά βίου έκθεση σε τουλάχιστον μία μορφή ομοφοβικής θυματοποίησης συσχετίστηκε σημαντικά με μεγαλύτερες πιθανότητες κατανάλωσης οινοπνεύματος από τους ανήλικους, επιβεβαιώθηκε ακόμη και μετά την προσαρμογή για τις συνμεταβλητές όπως: την ηλικία, το μορφωτικό επίπεδο των γονέων, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, αλφαριθμητισμό υγείας, τη φυλή και την εθνικότητα (OR: 2,31; 95% CI: 1,38–3,87).

Συμφωνά με τα πολυμεταβλητά μοντέλα παλινδρόμησης πέντε από τις 10 μορφές ομοφοβικής θυματοποίησης συσχετίστηκαν με το ποτό ανηλίκων:

- λεκτικές προσβολές (OR: 1,99; 95% CI: 1,27–3,10),
- απειλές με σωματική βία (OR: 1,59; 95 % CI: 1,12–2,25),

- σεξουαλική επίθεση (OR: 1,65; 95% CI: 1,07–2,55),
- υλικές ζημιές (OR: 1,63; 95% CI: 1,02–2,60)
- και φτύσιμο (OR: 1,75; 95 % CI: 1,08–2,85).

Πιο συγκεκριμένα, ένα ανήλικο άτομο που έχει εκτεθεί σε τουλάχιστον μια από τις παρακάτω επτά μορφές ομοφοβικής θυματοποίησης (λεκτικές προσβολές, σωματική επίθεση, σεξουαλική επίθεση, απειλή για έξωση, εκδίωξη, υλικές ζημιές και φτύσιμο) ενδεχομένως να παρουσιάζει μεγαλύτερες πιθανότητες αυξημένης κατανάλωσης αλκοόλ και, άρα, αυξημένες πιθανότητες (εύρος OR: 1,22–2,08) οδήγησης με μεθυσμένο οδηγό ή οδήγηση αυτοκινήτου υπό την επήρεια αλκοόλ, σε σύγκριση με εκείνους που δεν εξετάστηκαν σε ομοφοβική θυματοποίηση.

Η μελέτη (**Vargas-Martínez, et al., 2020**) ανέλυσε κοινωνικοοικονομικούς και οικογενειακούς παράγοντες που σχετίζονται με την βαριά επεισοδιακή κατανάλωση αλκοόλ σε εφήβους μεταξύ 15-19 ετών που εγγράφηκαν σε δημόσια λύκεια, σχολεία ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σχολεία κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και σχολεία κατώτερης επαγγελματικής κατάρτισης.

Το δείγμα υπολογίστηκε χρησιμοποιώντας το διαδικτυακό εργαλείο GRANMO, λαμβάνοντας υπόψη τον επιπολασμό της υπερβολικής κατανάλωσης αλκοόλ στους εφήβους στην Ισπανία (33,1%) και εκτιμώντας ότι η παρέμβαση θα μείωνε την κατανάλωση κατά 10%, αποδεχόμενη τιμή $p < 0,05$ και μια στατιστική ισχύς 0,80, για δοκιμή διπλής όψης. Το δείγμα περιελάμβανε 1247 άτομα κατά την περίοδο αναφοράς (Ιανουάριος-Φεβρουάριος 2017) και 612 (49,07%) άτομα στην περίοδο παρακολούθησης (Απρίλιος-Μάιος 2017).

Όσον αφορά τη χρήση αλκοόλ, στην ομάδα παρέμβασης, το 40,03% των εφήβων είχε καταναλώσει 4 ή 5 ποτήρια αλκοόλ σε μία μόνο περίπτωση τον τελευταίο μήνα στην περίοδο πριν από τη δοκιμή. Στο ΚΓ το ποσοστό ήταν 36,44%. Όσον αφορά τη χρήση άλλων ναρκωτικών, στην ομάδα παρέμβασης IG το 22% κάπνιζε κατά μέσο όρο 4,36 τσιγάρα (SD = 13,9; 95% CI: 2,92–5,80) και κατά μέσο όρο 0,82 ναργιλέ την εβδομάδα και το 6% ήταν χρήστες κάνναβης. Στο CG το 23% των ατόμων κάπνιζε κατά μέσο όρο 4,04 τσιγάρα (SD = 15,06; 95% CI: 2,19–5,90) και κατά μέσο όρο 1,05 ναργιλέ την εβδομάδα. Το 8% ήταν χρήστες κάνναβης.

Η ηλικία, το εβδομαδιαίο χαρτζιλίκι, τα χρόνια φοίτησης της μητέρας, η μεταβλητή που εξέταζε, αν το ερωτηματολόγιο συμπληρώθηκε κατά τις μέρες μετά από το σαββατοκύριακο και η οικογενειακή κατανάλωση αλκοόλ συνεχίζουν να είναι στατιστικά

σημαντικά.

Συγκεκριμένα, υπήρχε θετική συσχέτιση μεταξύ της ηλικίας, του εβδομαδιαίου χαρτζιλικιού, της οικογενειακής κατανάλωσης αλκοόλ και του αριθμού των περιπτώσεων υπερβολικής κατανάλωσης αλκοόλ, και αρνητική συσχέτιση μεταξύ των ετών σχολικής εκπαίδευσης της μητέρας και της μεταβλητής «συμπλήρωσε το ερωτηματολόγιο περισσότερες ημέρες μετά το περασμένο Σαββατοκύριακο».

Από τη μία πλευρά, σε σχέση με μεταβλητές που έδειξαν θετική συσχέτιση, ο μέσος όρος των περιπτώσεων βαριάς επεισοδιακής κατανάλωσης αλκοόλ αυξήθηκε 0,265 φορές ανά επιπλέον ηλικιακό έτος, 0,022 φορές για το εβδομαδιαίο χαρτζιλίκι και 0,502 φορές στην αυξημένη κατανάλωση αλκοόλ από την οικογένεια. Η συσχέτιση της κατανάλωσης αλκοόλ με την ηλικία του εφήβου και η συσχέτιση της κατανάλωσης αλκοόλ με την κατανάλωση αλκοόλ από την οικογένεια, είχαν σχετικά υψηλή τιμή: 0,14 και 0,26, αντίστοιχα, φορές την τυπική απόκλιση για την ομάδα ελέγχου κατά την περίοδο αναφοράς.

Σχετικά με τις μεταβλητές που παρουσιάζουν αρνητική συσχέτιση, ο μέσος όρος των περιπτώσεων βαριά επεισοδιακής κατανάλωσης αλκοόλ (BD) μειώθηκε 0,002 φορές για κάθε επιπλέον ακαδημαϊκό/εκπαιδευτικό έτος για τη μητέρα του εφήβου και μειώθηκε 0,33 φορές για κάθε επιπλέον ημέρα που πέρασε από το τελευταίο Σαββατοκύριακο, πριν ολοκληρώσει ο έφηβος το ερωτηματολόγιο.

Τέλος, μετά την παρέμβαση, υπήρξε υψηλό ποσοστό των ασθενών που δεν συνέχισαν την συμμετοχή τους στην μελέτη (> 50%). Κάνοντας μια διερεύνηση των χαρακτηριστικών του προφίλ των εφήβων, που δεν συνέχισαν στην μελέτη, και το πώς αυτό διέφερε σε σχέση με εκείνων που συνέχισαν και απάντησαν το ερωτηματολόγιο, διαπιστώθηκε ότι τα άτομα που δεν συνέχισαν ήταν μεγαλύτερα ηλικιακά, το εκπαιδευτικό επίπεδο των γονέων τους ήταν χαμηλότερο, η παρούσα εργασιακή κατάσταση της μητέρας τους ήταν χειρότερη, είχαν χειρότερη οικονομική κατάσταση στο σπίτι και είχαν υψηλότερο εβδομαδιαίο χαρτζιλίκι. Σε σχέση με τη χρήση αλκοόλ, όσοι δεν απάντησαν στο ερωτηματολόγιο μετά την παρέμβαση, ήταν εκείνοι που είχαν επιδοθεί σε υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ σε μεγαλύτερη συχνότητα και είχαν καταναλώσει περισσότερο αλκοόλ την τελευταία εβδομάδα, είχαν, επίσης, φίλους ή έναν καλύτερο τους φίλο που κατανάλωνε αλκοόλ με μεγαλύτερη συχνότητα, και σε μεγάλο ποσοστό οι ίδιοι ήταν καπνιστές. Αυτές οι διαφορές ήταν στατιστικά σημαντικές. Ωστόσο, οι διαφορές μεταξύ των υποκειμένων που έλειπαν και των μη-απόντων δεν επηρέασαν τα αποτελέσματα των αναλύσεων, επομένως, αναλύθηκε ολόκληρο το δείγμα.

Στη μελέτη (Padovano & Jr, 2021) σκοπός ήταν να διερευνηθεί εάν το στρες, και η άμεση αλληλεπίδραση με συνομιλήκους προκαλούν επιθυμία για κατανάλωση αλκοόλ στην καθημερινή ζωή των εφήβων και να ελεγχθεί εάν η εξατομικευμένη αντίδραση σε μια εργασία, η λειτουργία της μνήμης και το βιολογικό φύλο επηρεάζουν αυτές τις συσχετίσεις.

Κατά μέσο όρο, οι συμμετέχοντες ήταν 20,7 ετών ($SD = 2,1$) και περίπου οι μισοί (48,8%) προσδιορίζονταν γυναίκες όσον αφορά το βιολογικό φύλο. Αναφορικά με την φυλή υπήρχαν Λευκοί (73,3%), Μαύροι (14,0%), Ασιάτες (4,7%) ή Ινδιάνοι της Αμερικής (3,5%) και το 20,9% δήλωσε ισπανική εθνικότητα. Οι συμμετέχοντες ανέφεραν ότι έπιναν, κατά μέσο όρο, 4,9 τυπικά ποτά ανά ημέρα κατανάλωσης τον περασμένο μήνα ($SD = 3,1$) και ανέφεραν κατανάλωση αλκοόλ στο 37,6% των ημερών ($SD = 20,0$). Ο αριθμός των συμπτωμάτων διαταραχής χρήσης αλκοόλ (AUD) κυμαινόταν από 0 έως 9 ($M = 3,4$, $SD = 2,1$). Ο μέσος αριθμός σωστών «Λέξεων Μνήμης» ήταν 18,9 ($SD = 1,9$, $min = 15$, $max = 24$). Το μέσο άγχος ήταν 3,0 ($SD = 2,0$) και η μέση επιθυμία ήταν 1,9 ($SD = 1,8$). Κατά μέσο όρο, οι συμμετέχοντες ανέφεραν ότι υπήρχαν άμεσες ενδείξεις αλκοόλ για το 19% των τυχαίων αξιολογήσεων που ολοκληρώθηκαν ($M = 0,19$, $SD = 0,24$) και οι συνομήλικοι ήταν παρόντες για το 31% των τυχαίων αξιολογήσεων που ολοκληρώθηκαν ($M = 0,31$, $SD = 0,24$).

Η στιγμιαία επιθυμία προέβλεπε μεγαλύτερη πιθανότητα κατανάλωσης αλκοόλ εκείνη την ημέρα, $b = 0,09$, $SE = 0,04$, $OR = 1,09$, $p = 0,018$, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις συμμεταβλητές. Όσον αφορά την προβλεπόμενη πιθανότητα, όταν η στιγμιαία λαχτάρα δεν επικυρώθηκε, η ποσοστιαία πιθανότητα να πει κανείς εκείνη την ημέρα ήταν 10,1%. Αντίθετα, όταν η στιγμιαία λαχτάρα βαθμολογήθηκε με τον μέσο όρο του δείγματος, η ποσοστιαία πιθανότητα να πει κανείς εκείνη την ημέρα ήταν 19,6%, και, όταν η στιγμιαία επιθυμία επικυρώθηκε ως η «πιο δυνατή από ποτέ», το ποσοστό πιθανότητας να πει κανείς εκείνη την ημέρα ήταν 35,1%.

Η επιθυμία σε επίπεδο ατόμου, συγκεντρωμένη σε όλα τα χρονικά σημεία, συσχετίστηκε οριακά με μεγαλύτερη πιθανότητα κατανάλωσης αλκοόλ, κατά μέσο όρο, $b = 0,18$, $SE = 0,10$, $OR = 1,20$, $p = 0,080$, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις συμμεταβλητές συμπεριλαμβανομένης της επίδρασης της στιγμιαίας επιθυμίας. Το μεγαλύτερο στιγμιαίο στρες συσχετίστηκε με αυξημένη στιγμιαία επιθυμία, $b = 0,16$, $SE = 0,03$, $p < 0,001$, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις συμμεταβλητές συμπεριλαμβανομένης της επίδρασης του στρες σε επίπεδο ατόμου. Ομοίως, το μεγαλύτερο στρες σε επίπεδο ατόμου συσχετίστηκε με αυξημένη επιθυμία, κατά μέσο όρο, $b = 0,24$, $SE = 0,10$, $p = 0,022$, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις συμμεταβλητές συμπεριλαμβανομένης της επίδρασης του στιγμιαίου στρες. Η

παρουσία συνομηλίκων εκείνη τη στιγμή συσχετίστηκε επίσης με αυξημένη στιγμιαία λαχτάρα, $b = 0,37$, $SE = 0,13$, $p = 0,003$, όμως το να ξοδεύεται περισσότερος χρόνος με συνομηλίκους, συγκεντρωτικά σε όλα τα χρονικά σημεία, δεν σχετιζόταν με τη λαχτάρα, κατά μέσο όρο, $p = .910$.

Η παρουσία αλκοόλ εκείνη τη στιγμή συσχετίστηκε επίσης με αυξημένη στιγμιαία επιθυμία, $b = 0,78$, $SE = 0,16$, $p < 0,001$, όπου το να ξοδεύεται περισσότερος χρόνος παρουσία αλκοόλ, συγκεντρωτικά σε όλα τα χρονικά σημεία, δεν σχετίζεται με την επιθυμία, κατά μέσο όρο, $p = .850$.

Συνολικά, η «Μνήμη Εργασίας» (WM) δεν μείωσε τη σχέση του στιγμιαίου στρες με την επιθυμία, $p = 0,738$. Η «Μνήμη Εργασίας» (WM) δεν μείωσε τη σχέση της στιγμιαίας παρουσίας συνομηλίκων ή της παρουσίας άμεσων ενδείξεων αλκοόλ με $p = 0,947$ την επιθυμία και $0,972$, αντίστοιχα. Οι αναλύσεις διαφορών φύλου πρότειναν, ωστόσο, ότι η πιθανή αλληλεπίδραση του WM και του στρες στην επιθυμία διέφερε ανάλογα με το βιολογικό φύλο, $b = 0,09$, $SE = 0,03$, $p = 0,002$. Για το αρσενικό φύλο, «Μνήμη Εργασίας» (WM) μείωνε τη συσχέτιση του στιγμιαίου στρες με την επιθυμία, $b = -0,06$, $SE = 0,02$, $p = ,008$. Για το θηλυκό φύλο, ωστόσο, η σχέση στιγμιαίου στρες και λαχτάρας δεν ήταν σημαντική και ως προς την άλλη κατεύθυνση, $b = 0,03$, $SE = 0,02$, $p = 0,138$.

Διαφορές φύλου ήταν, επίσης, παρούσες όσον αφορά το WM που μετριάξει τις στιγμιαίες επιρροές της παρουσίας συνομηλίκων και τις άμεσες ενδείξεις για αλκοόλ στην επιθυμία (συνομήλικοι: $b = -0,45$, $SE = 0,13$, $p < 0,001$, συνθήματα αλκοόλ: $b = 0,44$, $SE = 0,15$, $p = ,004$). Για τους άντρες, η παρουσία συνομηλίκων ή άμεσες ενδείξεις αλκοόλ δεν σχετιζόταν με την επιθυμία, $ps = 0,138$ και $0,074$, αντίστοιχα, στοιχεία τα οποία αντιπαραβάλλουν τα αποτελέσματα για το στιγμιαίο στρες. Για τις γυναίκες, το WM διόρθωσε τη σχέση της παρουσίας συνομηλίκων με την επιθυμία, $b = -0,32$, $SE = 0,12$, $p = 0,001$, αλλά επιδείνωσε τη σχέση της παρουσίας άμεσων ενδείξεων για αλκοόλ με την επιθυμία, $b = 0,29$, $SE = 0,12$, $p = ,014$, που αντιπαραβάλλει τα αποτελέσματα για στιγμιαία τάση.

Επομένως, η λαχτάρα αυξανόταν σε πιο αγχωτικές στιγμές και, όταν οι έφηβοι ήταν μαζί τους συνομηλίκους τους και παρουσία άμεσων ενδείξεων αλκοόλ. Η «Μνήμη Εργασίας» δεν σχετιζόταν με λαχτάρα, αλλά άλλαξε τη σχέση του στιγμιαίου στρες, των συνομηλίκων και των συνθηκών με την επιθυμία, όταν αυτή εξετάστηκε με βάση το βιολογικό φύλο. Τα θηλυκά είχαν γενικά χαμηλότερη λαχτάρα από τα αρσενικά, αλλά η «Μνήμη Εργασίας» βρέθηκε ότι λειτουργούσε αποτρεπτικά ως προς τη λαχτάρα που προκαλείται από το στρες για τους άνδρες.

Στη μελέτη (Angosta, et al., 2023) υπήρχαν, συνολικά, 593 συμμετέχοντες ($M_{\etaλικία} = 21,51$, $\etaλικία \Sigma\Delta = 2,06$, 52,95% γυναίκες). Το δείγμα της μελέτη, σύμφωνα με την φυλή προέλευσης, κατανέμεται ως εξής: 25,74% Ασιάτες, 9,04% Μαύροι/Αφροαμερικανοί, 9,04% Πολυεθνικοί, 3,30% ιθαγενείς Αμερικανοί, 0,87% ιθαγενείς της Χαβάης/Νησιώτες του Ειρηνικού, 5,57% Άλλοι, 46,43% Λευκοί και 3,03% Άγνωστο. Επιπλέον, το 31,87% αναγνωρίστηκε ως Ισπανόφωνοι/Λατίνοι. Οι συντελεστές συσχέτισης εντός της τάξης έδειξαν ότι το 47,55% έως το 51,17% της διακύμανσης στις μεταβλητές έκβασης οφειλόταν σε διαφορές μεταξύ των ατόμων.

Σε σύγκριση με τις γυναίκες, οι άνδρες ανέφεραν μεγαλύτερη εβδομαδιαία κατανάλωση αλκοόλ και υψηλότερη κατανάλωση αλκοόλ. Υπήρξε μια σημαντική επίδραση των περιγραφικών κανόνων σε όλα τα αποτελέσματα κατανάλωσης αλκοόλ μεταξύ των ατόμων, υποδεικνύοντας ότι τα άτομα που γενικά πίστευαν ότι άλλοι μαθητές έπιναν περισσότερο έτειναν να καταναλώνουν περισσότερα ποτά εβδομαδιαίως, να αναφέρουν υψηλότερα ποτά και να πίνουν περισσότερα σε μια τυπική περίπτωση.

Στο εσωτερικό επίπεδο, οι περιγραφικοί κανόνες συσχετίστηκαν σημαντικά με τα περισσότερα αποτελέσματα κατανάλωσης αλκοόλ. Για κάθε αύξηση κατά μία μονάδα στα περιγραφικά πρότυπα πάνω από το μέσο όρο ενός ατόμου, υπήρχαν αυξήσεις στην εβδομαδιαία κατανάλωση αλκοόλ (1,6%) και στα μέγιστα ποτά (0,4%). Οι περιγραφικοί κανόνες στο εσωτερικό επίπεδο δεν επηρέασαν σημαντικά την τυπική κατανάλωση αλκοόλ.

Ωστόσο, σημειώθηκε αύξηση 0,4% στον αριθμό των ποτών που καταναλώθηκαν σε μια τυπική περίπτωση για κάθε αύξηση κατά μία μονάδα στα πρότυπα ασφαλιστικών μέτρων πάνω από το μέσο όρο ενός ατόμου. Σε χρονικά σημεία, όπου οι συμμετέχοντες πίστευαν ότι οι μαθητές ενέκριναν να πίνουν περισσότερο από το συνηθισμένο, δηλαδή, κανόνες προστακτικής, ακόμη και αφού λάβουν υπόψη τις πεποιθήσεις τους για τους περιγραφικούς κανόνες, καταναλώναν περισσότερο αλκοόλ σε μια τυπική περίπτωση.

Αυτά τα ευρήματα, ότι δηλαδή τα άτομα με υψηλότερα περιγραφικά πρότυπα γενικά έπιναν περισσότερα εβδομαδιαία, ανέφεραν υψηλότερα ποτά αιχμής και μεγαλύτερη κατανάλωση αλκοόλ σε μια τυπική περίπτωση.

Όταν οι συμμετέχοντες πίστευαν ότι οι άλλοι μαθητές ενέκριναν να πίνουν περισσότερο από το συνηθισμένο (δηλαδή, κανόνες εντολών), αργότερα καταναλώναν περισσότερο σε μια τυπική περίπτωση. Άτομα που, γενικά, ανέφεραν ότι έπιναν περισσότερο εβδομαδιαία και καταναλώναν περισσότερο αλκοόλ σε μια τυπική περίπτωση, αργότερα ανέφεραν υψηλότερες κανονιστικές αντιλήψεις για την επικράτηση της

κατανάλωσης οινοπνεύματος από τους άλλους (περιγραφικά πρότυπα) και την έγκριση (προστακτικά πρότυπα).

Το δείγμα της μελέτης (**Boers, et al., 2020**) ήταν φοιτητές κολεγίων επαγγελματικής κατάρτισης ($N = 112$, $M_{\etaλικία} = 18,09$), οι οποίοι συμμετείχαν σε μια μελέτη δύο κυμάτων (ένας μήνας χρονική απόσταση μεταξύ των κυμάτων). Συγκεκριμένα, η μελέτη περιελάμβανε 64 (57,1%) γυναίκες και 48 άντρες φοιτητές, η ηλικία των οποίων κυμαινόταν από 16 έως 25 ετών ($M_{\etaλικία} = 18,09$ έτη, $\etaλικία \Sigma 1 = 2,26$). Ο κύριος στόχος αυτής της μελέτης ήταν να εξετάσει τη φύση της σχέσης μεταξύ του σθένους της συνομιλίας και των στάσεων και προθέσεων υπερβολικής κατανάλωσης αλκοόλ. Ένας δεύτερος στόχος ήταν να διερευνηθεί η αλληλεπίδραση μεταξύ του σθένους συνομιλίας και της κατάστασης δημοτικότητας του συνομιλητή. Οι συμμετέχοντες βρήκαν ότι οι συνομιλίες ήταν αρκετά ρεαλιστικές ($M = 3,41$, $SD = 0,83$) και αξιολόγησαν το σθένος συνομιλίας περισσότερο θετικό από αρνητικό ($M = 3,40$, $SD = 1,05$). Οι στάσεις και οι προθέσεις για την βαριά επεισοδιακή κατανάλωση αλκοόλ ήταν ελαφρώς κάτω από το μέσο της κλίμακας, υποδεικνύοντας ότι κατά μέσο όρο οι έφηβοι ήταν περισσότερο αρνητικοί παρά θετικοί απέναντι στην βαρεία επεισοδιακή κατανάλωση αλκοόλ.

Από την επεξεργασία των μεταβλητών ελέγχου φάνηκε ότι οι άνδρες συμμετέχοντες είχαν περισσότερο θετικές στάσεις και προθέσεις σχετικά με την βαρεία επεισοδιακή κατανάλωση αλκοόλ από τις γυναίκες και ότι οι συμμετέχοντες, που κατανάλωναν υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ πιο συχνά κατά τους προηγούμενους 12 μήνες, είχαν πιο θετικές στάσεις και προθέσεις βαριάς επεισοδιακής κατανάλωσης αλκοόλ από τους συμμετέχοντες, που το έκαναν λιγότερο συχνά.

Η ανάλυση της σχέσης μεταξύ του σθένους συνομιλίας και των στάσεων και προθέσεων για υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ έδειξε ότι το σθένος της συνομιλίας συσχετίστηκε με τις στάσεις βαρείας επεισοδιακής κατανάλωσης αλκοόλ μετά τη συνομιλία ($\beta = 0,28$, $p < 0,001$) και τις προθέσεις ($\beta = 0,20$, $p = 0,004$), αλλά όχι το αντίστροφο, δηλαδή ότι οι στάσεις βαρείας επεισοδιακής κατανάλωσης αλκοόλ πριν από τη συνομιλία ($\beta = 0,05$, $p = 0,68$) και οι προθέσεις ($\beta = 0,11$, $p = 0,45$) στην αρχή συνδέθηκαν με το σθένος συνομιλίας.

Για παράδειγμα, όταν οι έφηβοι εμπλέκονται σε διαπροσωπική επικοινωνία (IC) για ένα συγκεκριμένο θέμα με άλλους, αυτή η επικοινωνία (IC) μπορεί να προκαλέσει αλλαγή στις σκέψεις και, στη συνέχεια, στη στάση τους απέναντι στο ζήτημα. Στο πλαίσιο της τρέχουσας μελέτης, αυτό μπορεί να υποδεικνύει ότι οι στάσεις και οι προθέσεις των εφήβων

πριν από τη συνομιλία για υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ άλλαξαν λόγω της συζήτησής τους για τη χρήση αλκοόλ.

Επίσης, αποκαλύφθηκε μια σημαντική αλληλεπίδραση μεταξύ της δημοτικότητας των συνομηλίκων και του σθένους συνομιλίας όσον αφορά τις στάσεις των εφήβων απέναντι στην βαρεία επεισοδιακή κατανάλωση αλκοόλ ($\beta = 0,12, p = 0,04$), υποδεικνύοντας ότι η σχέση μεταξύ των στάσεων των συμμετεχόντων και του σθένους συνομιλίας έγινε πιο σημαντική για τις στάσεις βαριάς επεισοδιακής κατανάλωσης αλκοόλ των συνομηλίκων, όταν είχαν μιλήσει με έναν δημοφιλή συνομιλητή. Δεν βρέθηκαν στοιχεία για τη δημοτικότητα των συνομηλίκων που να μετριάζουν τη σχέση μεταξύ του σθένους συνομιλίας και των προθέσεων υπερβολικής κατανάλωσης αλκοόλ ($\beta = 0,09, p = 0,38$).

Μια πιο προσεκτική ματιά στο περιεχόμενο των συνομιλιών των συμμετεχόντων μας έδειξε ότι οι συνομιλίες περιείχαν ως επί το πλείστον επιχειρήματα που σχετίζονται με στάσεις απέναντι στη χρήση αλκοόλ (π.χ. «Το να πίνω με κάνει να νιώθω πιο σίγουρος», «Το πολύ αλκοόλ επηρεάζει την αντοχή μου»). Έτσι, οι συνομιλίες έδειξαν ότι οι έφηβοι μιλούσαν λιγότερο για τις προθέσεις τους να (μη) εμπλακούν σε υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ, παρά για τη στάση τους απέναντι στο αλκοόλ.

Στην μελέτη (**Percy, et al., 2019**), συνολικά, το 39% ($n = 2.466$) του δείγματος ήταν από τη Σκωτία, το 51% ($n = 3.269$) ήταν άνδρες, το 23% ($n=1.258$) λάμβαναν δωρεάν σχολικά γεύματα (FSM), στοιχείο αντιπροσωπευτικό χαμηλής κοινωνικοοικονομικής κατάστασης. Το 95% ($n=4.992$) ήταν λευκοί. Ένα υψηλότερο ποσοστό φθοράς παρατηρήθηκε στη Σκωτία (23%, $n = 576$) σε σύγκριση με το Βόρεια Ιρλανδία (16,0%, $n = 623$).

Συνολικά, σύμφωνα με τα περιγραφικά στοιχεία παρατηρήθηκε μια ελαφρά αύξηση στην αναζήτηση αίσθησης μεταξύ T0 και T2 (ηλικίες 12,5–14,5), η οποία ισοπεδώθηκε κατά την T3 (ηλικία 15,3). Αντίθετα, παρατηρήθηκε ελαφρά μείωση στους μέσους όρους για τους γονικούς κανόνες για το αλκοόλ μεταξύ T0 (4.6) και T3 (4.3). Στο T0, περίπου το 8% ανέφερε τουλάχιστον ένα επεισόδιο βαριάς επεισοδιακής κατανάλωσης αλκοόλ τις τελευταίες 30 ημέρες. Μέχρι το T3 αυτό είχε αυξηθεί σε πάνω από 25%.

Η αναζήτηση αίσθησης δείχνει σταθερό ρυθμό ανάπτυξης κατά την περίοδο μελέτης (0,02). Αντίθετα, η αυστηρότητα των κανόνων μειώνεται ελαφρώς με την ηλικία (-0,11).

Αναφορικά με τη σχέση του φύλου και της βαριάς επεισοδιακής κατανάλωσης, οι γυναίκες συμμετέχουσες ανέφεραν χαμηλότερα αρχικά επίπεδα αναζήτησης αίσθησης, αλλά μεγαλύτερη αναπτυξιακή αύξηση στην αναζήτηση αίσθησης με την πάροδο του

χρόνου σε σχέση με τα αρσενικά άτομα, όπως αποδεικνύεται από την εκτίμηση της θετικής παραμέτρου, όταν ο ρυθμός ανάπτυξης αναζήτησης αίσθησης υποχωρεί ανάλογα με το φύλο. Όσον αφορά τους γονικούς κανόνες για το αλκοόλ, οι γυναίκες ανέφεραν υψηλότερο αρχικό επίπεδο αυστηρότερων κανόνων για το αλκοόλ από τους άνδρες, αλλά ταχύτερο ρυθμό χαλάρωσης της αυστηρότητας από τους γονείς και, άρα, περισσότερη επιείκεια με την πάροδο του χρόνου.

Αυστηρότεροι γονικοί κανόνες στο T0 (αρχική κατάσταση) συσχετίστηκαν με μείωση του ρυθμού ανάπτυξης της αναζήτησης αίσθησης κατά την περίοδο της μελέτης ($b = -0,07, p <,001$). Με παρόμοιο τρόπο, ένα υψηλότερο επίπεδο αναζήτησης αίσθησης στο T0 συσχετίστηκε με μια πιο γρήγορη χαλάρωση των γονικών κανόνων ($b = -0,08, p <,001$). Καθώς η αρχική αναζήτηση αίσθησης αυξήθηκε, ο ρυθμός μείωσης των γονικών κανόνων έγινε πιο έντονος (έπεσε πιο γρήγορα). Ομοίως, η πρόωπη έναρξη της βαρείας επεισοδιακής κατανάλωσης αλκοόλ από τους εφήβους, ήδη από την πρώτη καταγραφή φάνηκε να επιταχύνει την χαλάρωση των γονικών κανόνων, που σχετίζονται με την ηλικία ($b = -0,11, p <,001$).

Τα υψηλότερα επίπεδα αναζήτησης αίσθησης κατά την πρώτη καταγραφή συσχετίστηκαν με αυξημένο κίνδυνο για βαρεία επεισοδιακή κατανάλωση αργότερα κατά την τρίτη καταγραφή ($b = 0,67, p <,001$), ενώ οι αυστηρότεροι γονικοί κανόνες κατά την πρώτη καταγραφή μείωσαν αυτόν τον κίνδυνο ($b = -1,35, p <,001$).

Αυτή η μελέτη (Bernhardt, et al., 2019) διερεύνησε την επίδραση της οξείας χορήγησης αλκοόλ στην παρορμητική επιλογή σε εφήβους. Το τελικό δείγμα αποτελούνταν από 54 άνδρες, ηλικίας 18 ετών ($n = 44$) και 19 ετών ($n = 10$) που δοκιμάστηκαν σε ένα μονά τυφλό σχέδιο διασταύρωσης ελεγχόμενο με εικονικό φάρμακο. Κατά τη χορήγηση αλκοόλ (έγχυση που οδηγεί σε συγκέντρωση αλκοόλης στο αρτηριακό αίμα 80 mg%) και την κατάσταση εικονικού φαρμάκου (φυσιολογικό όριο), οι συμμετέχοντες πραγματοποίησαν μια διαδικασία εργασίας που παρείχε εκτιμήσεις για την έκπτωση καθυστέρησης, την έκπτωση πιθανότητας για κέρδη, για απώλειες και αποστροφή απωλειών και, κατόπιν, βαθμολόγησαν τα υποκειμενικά βιωμένα αποτελέσματα του αλκοόλ.

Στην μελέτη μετρήθηκαν και παρουσιάζονται η αρχική κατανάλωση αλκοόλ (Διαταραχή Χρήσης Αλκοόλ, Αιματολογικές Μετρήσεις), κίνητρα (Ερωτηματολόγιο κινήτρων κατανάλωσης, ερωτηματολόγιο προσδοκίας αλκοόλ και κλίμακα ιδεοψυχαναγκαστικής κατανάλωσης αλκοόλ), οικογενειακό ιστορικό και μετρήσεις αυτοαναφοράς παρορμητικότητας (Barratt Riskie, Παρορμητική χρήση Κλίμακα προφίλ).

Δεν βρέθηκαν συνολικά αποτελέσματα της θεραπείας στη συμπεριφορά επιλογής, όμως, σημειώθηκαν μεμονωμένες διαφορές. Στην κατάσταση του αλκοόλ, οι πιο παρορμητικές τάσεις επιλογής για καθυστέρηση έκπτωσης συσχετίστηκαν με υψηλότερες υποκειμενικά βιωμένες επιδράσεις αλκοόλ. Επιπλέον, η αποστροφή υψηλότερου κινδύνου για πιθανολογικά κέρδη και η αποστροφή υψηλότερης απώλειας κατά τη διάρκεια της κατάστασης αλκοόλ σχετίζονταν με υψηλότερα επίπεδα κατανάλωσης αλκοόλ στην πραγματική ζωή και οικογενειακό ιστορικό προβλημάτων αλκοόλ, αντίστοιχα. Τέλος, ο χρόνος λήψης μιας απόφασης μειώθηκε σημαντικά για επιλογές, που ενέχουν αρνητικές προοπτικές.

Έτσι, σύμφωνα με τις παρατηρήσεις της παρούσας μελέτης, η οξεία δηλητηρίαση από το αλκοόλ δεν επηρέασε την παρορμητική λήψη αποφάσεων. Φαίνεται, όμως, ότι οι αλλαγές συμπεριφοράς, που προκαλούνται από το αλκοόλ στους εφήβους, ποικίλλουν σημαντικά και εξαρτώνται από τις προηγούμενες εμπειρίες και τις υποκειμενικές επιδράσεις του αλκοόλ.

Για την μελέτη (McArdle, et al., 2022) τα δεδομένα ελήφθησαν από μια τυχαιοποιημένη ελεγχόμενη δοκιμή για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και της σχέσης κόστους-αποτελεσματικότητας των σύντομων στρατηγικών παρέμβασης στο αλκοόλ σε σύγκριση με τον απλό έλεγχο σε ηλικίες 14-17 ετών, με βαθμολογία 3 ή περισσότερο στο AUDIT-C (κατανάλωση αλκοόλ ως μέσες μονάδες που καταναλώθηκαν ανά εβδομάδα τους τελευταίους 6 μήνες) στην Αγγλία. Η αναστολή συμπεριφοράς μετρήθηκε από τα στοιχεία συμπεριφοράς και υπερκινητικότητας στο ερωτηματολόγιο αυτό-αναφοράς δυνατοτήτων και δυσκολιών, καθώς η υπερκινητικότητα συνδέεται γενετικά με προβλήματα συμπεριφοράς.

Οι βλάβες, που σχετίζονται με το αλκοόλ, αξιολογήθηκαν με την εξής ερώτηση: πόσο συχνά λόγω της κατανάλωσης αλκοόλ των τελευταίων 12 μηνών αντιμετώπισε ο συμμετέχων προβλήματα, όπως κάποιο τσακωμό, ατύχημα ή τραυματισμό, προβλήματα με τους γονείς, με συνομηλίκους, με το σχολείο ή την αστυνομία, κάποια νοσηλεία ή μη ασφαλή σεξουαλική δραστηριότητα ή να μετάνιωσε για κάποια ερωτική συνεύρεση.

Συμφωνά με τα αποτελέσματα παρατηρήσεων και αναλύσεων εντοπίζονται τα ακόλουθα. Η μέση βαθμολογία του προβλήματος συμπεριφοράς SDQ (Strengths and Difficulties Questionnaire self-report) για τους εφήβους στη Βρετανία είναι 1,5 (SD 1,7) και για την υπερκινητικότητα 3,2 (SD 2,6). Η μεγαλύτερη κατανάλωση αλκοόλ συσχετίστηκε με το να είσαι λευκός, να κάνεις χρήση καπνού, να αναφέρεις αυξημένη συχνότητα τοξίκωσης και αυξημένη συχνότητα των βλαβών, που σχετίζονται με το αλκοόλ.

Υπάρχει μια σημαντική άμεση επίδραση της βαθμολογίας συμπεριφοράς στις βλάβες που σχετίζονται με το αλκοόλ στους 12 μήνες και, επίσης, στοιχεία παρόμοιας σχέσης για τις βαθμολογίες υπερκινητικότητας. Βέβαια, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι καμία από αυτές τις επιπτώσεις δεν προκαλείται από την ποσότητα αλκοόλ, που καταναλώνεται στους 6 μήνες.

Αυτή η μελέτη (Pielech, et al., 2023) αποσκοπούσε στο να εξετάσει το πώς και αν οι καθημερινές διακυμάνσεις στην ποιότητα του ύπνου, τη χρήση αλκοόλ και την επιθυμία για αλκοόλ σχετίζονται μεταξύ τους για τον πληθυσμό των εφήβων και των νεαρών ενηλίκων, οι οποίοι καταναλώνουν αλκοόλ δύο ή περισσότερες ημέρες εβδομαδιαίως. Επίσης, εξετάστηκε, αν κάποια χαρακτηριστικά, όπως το βιολογικό φύλο, η ηλικία και η φυλή επιδρούν στις σχέσεις αυτές. Το συνολικό δείγμα αποτελούνταν από 115 εφήβους και νεαρούς ενήλικες. Η μέση ηλικία ήταν 20,04 ($SD = 2,19$, εύρος = 14–24). Το μισό δείγμα ήταν γυναίκες ($N = 58$, 50%). η πλειοψηφία ήταν Λευκοί (74%), 13% Μαύροι ή Αφροαμερικανοί, 5% Ασιάτες και 4% Νησιώτες του Ειρηνικού. Συνολικά, το 20% του πληθυσμού ανέφερε ισπανική/λατινοαμερικάνικη καταγωγή. Το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος ήταν φοιτητές, ενώ περίπου οι μισοί συμμετέχοντες ήταν απόφοιτοι της υποχρεωτικής εκπαίδευσης ή κάποιου κολλεγίου. Στην μελέτη αυτή, οι ίδιοι οι συμμετέχοντες δήλωσαν και το επίπεδο εκπαίδευσης των γονέων τους.

Τα κριτήρια για εξάρτηση από το αλκοόλ καλύπτονταν από 67 συμμετέχοντες (58%). Κατά μέσο όρο, οι συμμετέχοντες ανέφεραν ότι κατανάλωναν αλκοόλ σε 3 ημέρες ($M = 2,98$, $SD = 2,20$), 3,67 τυπικά ποτά ($SD = 2,72$) τις ημέρες χρήσης αλκοόλ και μέση ημερήσια επιθυμία για αλκοόλ 2,15 ($SD = 2,46$), ενώ, επίσης, ανέφεραν ότι κάπνιζαν κάναβη για 2 ημέρες ($M = 2,06$, $SD = 2,92$) και κάπνιζαν 0,30 g ($SD = 0,61$) τις ημέρες χρήσης αλκοόλ.

Οι συμμετέχοντες ερωτήθηκαν για την κατάσταση του ύπνου τους με το 14% αυτών να αναφέρει ότι ξυπνάει τουλάχιστον 2 φορές κατά την διάρκεια του ύπνου.

Αναφορικά με την αλληλεπίδραση μεταξύ της ποιότητας του ύπνου των ατόμων και της λαχτάρας για αλκοόλ με βάση το βιολογικό φύλο, προκύπτει ότι, όταν μειώνεται η μέση ποιότητα ύπνου, τότε αυτό συσχετίζεται με αυξημένη λαχτάρα για αλκοόλ στις γυναίκες, ενώ στους άντρες δεν ανευρέθηκε κάποια συσχέτιση μεταξύ ποιότητας ύπνου και λαχτάρας για αλκοόλ.

Δεδομένα που βρέθηκαν να αυξάνουν την πιθανότητα χρήσης αλκοόλ ήταν οι ηλικιακά μεγαλύτεροι νέοι, οι ημέρες Σάββατο ή Κυριακή, καθώς και οι μέρες που οι νέοι

έκαναν χρήση περισσότερης ποσότητας κάνναβης από ό,τι συνήθως. Σε συνέχεια των αναλύσεων αυτών, βρέθηκε ότι οι ημέρες Σάββατο ή Κυριακή και η μέρες χρήσης περισσότερης ποσότητας κάνναβης, συνδέονται όχι μόνο με αυξημένες πιθανότητες χρήσης αλκοόλ, αλλά και με αυξημένη ποσότητα χρήσης αλκοόλ τις ημέρες χρήσης.

Η μελέτη (Thor, et al., 2019) αποσκοπεί στο να διερευνήσει τον τρόπο συσχέτισης της κοινωνικο-οικονομικής κατάστασης (SES) των νέων που κάνουν βαριά, περιστασιακή χρήση αλκοόλ και παρουσιάζουν προβλήματα διαταραχής χρήσης αλκοόλ. Για τον σκοπό αυτό, αξιοποιούνται τρεις δείκτες κοινωνικοοικονομικής κατάστασης, δηλαδή:

- η κοινωνικοοικονομική κατάσταση προέλευσης, όπου βασίζεται στο επίπεδο εκπαίδευσης των γονέων,
- η κοινωνικοοικονομική κατάσταση του σχολικού περιβάλλοντος, το οποίο βασίστηκε στην μέση τιμή του επιπέδου εκπαίδευσής των γονέων των μαθητών ενός σχολείου και
- η κοινωνικοοικονομική κατάσταση προορισμού, η οποία αφορά τον ακαδημαϊκό προσανατολισμό του ίδιου του μαθητή.

Για την κοινωνικοοικονομική κατάσταση προέλευσης, η οποία βασίζεται στο επίπεδο εκπαίδευσης των γονέων, το ποσοστό της υπερβολικής κατανάλωσης ποτών ήταν το ίδιο για όλους ανεξάρτητα της εκπαίδευσης των γονέων. Επίσης, αυξημένη επικράτηση υπερβολικής κατανάλωσης αλκοόλ, μέσο όγκο κατανάλωσης αλκοόλ, και μέσο αριθμό προβλημάτων που σχετίζονται με το αλκοόλ παρουσίαζαν οι μαθητές, των οποίων οι γονείς παρουσίαζαν χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο, και νέοι, που επέλεξε αν να φοιτήσουν σε επαγγελματικά προγράμματα.

Σύμφωνα με τις πολυεπίπεδες αναλύσεις, δεν παρουσιάζεται σημαντική συσχέτιση με την υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ για την κοινωνικοοικονομική κατάσταση προέλευσης ή την κοινωνικοοικονομική κατάσταση του σχολικού περιβάλλοντος. Από την άλλη, η κοινωνικοοικονομική κατάσταση προορισμού τονίζει ότι οι μαθητές σε επαγγελματικά προγράμματα είχαν 42% υψηλότερες πιθανότητες υπερβολικής κατανάλωσης αλκοόλ από εκείνους που παρακολουθούσαν προγράμματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Μόνο η κοινωνικοοικονομική κατάσταση προορισμού, η οποία αφορά τον ακαδημαϊκό προσανατολισμό του ίδιου του μαθητή, συσχετίστηκε σημαντικά με την υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ, με υψηλότερη πιθανότητες για μαθητές σε επαγγελματικά προγράμματα (OR= 1,42, 95% CI= 1,13–1,80). Τα αποτελέσματα αναλύσεων, αναφέρουν,

επίσης, πως η κοινωνικοοικονομική κατάσταση προορισμού ($r=1,25$; 95% CI=1,08–1,45) και η κοινωνικοοικονομική κατάσταση του σχολικού περιβάλλοντος ($r=1,19$, 95% CI=1,02–1,39) συνδέονται με περισσότερα προβλήματα αναφορικά με το αλκοόλ σε επαγγελματικά προγράμματα νέων και σε σχολεία με γονείς χαμηλότερης εκπαίδευσης. Μετά την προσαρμογή των αναλύσεων για τα πρότυπα κατανάλωσης, η σχέση ήταν ίδια για την κοινωνικοοικονομική κατάσταση του σχολικού περιβάλλοντος, αλλά έγινε μη σημαντική η συσχέτιση με την κοινωνικοοικονομική κατάσταση προορισμού.

Αρα, τα αποτελέσματά υποδηλώνουν ότι οι διάφορες προσεγγίσεις της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης για τους νέους παρουσιάζουν ισχυρότερες ενδείξεις για τα προβλήματα διαταραχής χρήσης αλκοόλ, σε αντίθεση με τις επιπτώσεις αυτών.

Στη συνέχεια παρατίθενται οι πίνακες (Πίνακας 2 - Πίνακας 13) των αποτελεσμάτων της παρούσας ανασκόπησης ομαδοποιημένα ως προς τα ευρήματα τους.

Πίνακας 2: Το βιολογικό φύλο ως παράγοντας κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες

Συγγραφέας (Έτος)	Βιολογικό Φύλο
(Bleakley, et al., 2019)	Τα κορίτσια που είχαν εκτεθεί σε παρακολούθηση βίντεο με συνδυασμό αλκοόλ και σεξουαλική δραστηριότητα παρουσίασαν (έπειτα) αυξημένες θετικές στάσεις για την κατανάλωση αλκοόλ συγκριτικά με τα αγόρια.
(Padovano & Jr, 2021)	Τα κορίτσια παρουσίασαν χαμηλότερη λαχτάρα για κατανάλωση αλκοόλ από τα αγόρια.
(Angosta, et al., 2023)	Τα αγόρια παρουσίαζαν μεγαλύτερη εβδομαδιαία κατανάλωση αλκοόλ αλλά και υψηλότερη κατανάλωση (όταν κατανάλωναν).
(Boers, et al., 2020)	Τα αγόρια είχαν πιο θετικές στάσεις και προθέσεις σχετικά με την βαριά επεισοδιακή κατανάλωση αλκοόλ (Binge Drinking), συγκριτικά με τα κορίτσια.
(Percy, et al., 2019)	Τα κορίτσια ανέφεραν ότι δέχονταν αυστηρότερους γονεϊκούς κανόνες σχετικά με την κατανάλωση αλκοόλ αλλά ταχύτερη χαλάρωση και άρα περισσότερη επιείκεια με την πάροδο του χρόνου, συγκριτικά με τα αγόρια. Επίσης, τα κορίτσια ανέφεραν αρχικά χαμηλότερη αίσθηση αναζήτησης για αλκοόλ, η οποία αίσθηση αυξανόταν με την πάροδο του χρόνου, σε σχέση με τα αρσενικά άτομα.
(Pielech, et al., 2023)	Στα κορίτσια μείωση της μέσης ποιότητας ύπνου συσχετίστηκε με αυξημένη λαχτάρα για αλκοόλ, ενώ στα αγόρια δεν εντοπίστηκε κάποια συσχέτιση.

Πίνακας 3: Η ηλικία ως παράγοντας κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες

Συγγραφέας (Έτος)	Ηλικία
(Vargas-Martínez, et al., 2020)	Η μεγαλύτερη ηλικία παρουσίασε θετική συσχέτιση με τον αριθμό των περιπτώσεων βαριάς επεισοδιακής κατανάλωσης αλκοόλ.
(Pielech, et al., 2023)	Η μεγαλύτερη ηλικία στους νέους συσχετίστηκε με αυξημένη πιθανότητα κατανάλωσης αλκοόλ.

Πίνακας 4: Η φυλή ως παράγοντας κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες

Συγγραφέας (Έτος)	Φυλή
(Bleakley, et al., 2019)	Οι μαύροι έφηβοι που είχαν εκτεθεί σε συνδυασμό συμπεριφοράς κατανάλωσης αλκοόλ και σεξουαλικής πράξης παρουσίασαν πιο θετική στάση για το συνδυασμό αυτών των συμπεριφορών συγκριτικά με τους λευκούς εφήβους. Βέβαια, οι λευκοί έφηβοι με έκθεση στο βίντεο μόνο με κατανάλωση αλκοόλ, παρουσίασαν πιο θετική στάση για το αλκοόλ συγκριτικά με τους μαύρους εφήβους.
(McArdle, et al., 2022)	Μεγαλύτερη κατανάλωση σχετίστηκε με το να είναι κάποιος λευκός.

Πίνακας 5: Οι σχολικές επιδόσεις και ο επαγγελματικός προσανατολισμός ως παράγοντας κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες

Συγγραφέας (Έτος)	Σχολικές Επιδόσεις & Επαγγελματικός Προσανατολισμός
(Conegundes, et al., 2020)	Οι μεσαίες ή χαμηλές σχολικές επιδόσεις συσχετίστηκαν θετικά με βαριά επεισοδιακή κατανάλωση αλκοόλ (Binge Dringing).
(Thor, et al., 2019)	Οι νέοι που ακολουθούσαν σταδιοδρομία σε επαγγελματικά/τεχνικά προγράμματα παρουσίασαν αυξημένες πιθανότητες υπερβολικής κατανάλωσης αλκοόλ συγκριτικά με εκείνους που ακολουθούσαν προγράμματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Πίνακας 6: Το μορφωτικό επίπεδο των Γονέων ως παράγοντας κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες

Συγγραφέας (Έτος)	Μορφωτικό Επίπεδο Γονέων
(Vargas-Martínez, et al., 2020)	Τα περισσότερα έτη σχολικής εκπαίδευσης της μητέρας παρουσίασε αρνητική συσχέτιση με την κατανάλωση αλκοόλ.
(Thor, et al., 2019)	Υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ παρουσίασαν οι μαθητές των οποίων οι γονείς είχαν χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο.

Πίνακας 7: Οι γονεϊκοί κανόνες για το αλκοόλ/ η προσφορά αλκοόλ από τους γονείς/ η γονεϊκή κατανάλωση αλκοόλ ως παράγοντας κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες

Συγγραφέας (Έτος)	Γονεϊκοί Κανόνες για το Αλκοόλ, Προσφορά Αλκοόλ Από Γονείς, Γονεϊκή Κατανάλωση Αλκοόλ
(Conegundes, et al., 2020)	Επεισόδια μέθης σε μέλη της οικογένειας συσχετίστηκε με βαριά επεισοδιακή κατανάλωση αλκοόλ (Binge Dringing) από τους εφήβους.
(Boland, et al., 2020)	Η προσφορά αλκοόλ από τους γονείς στα παιδιά αύξησε τις πιθανότητες προμήθειας αλκοόλ από άλλες πηγές μέσα στο επόμενο έτος. Συγκεκριμένα, η προσφορά γουλιών αλκοόλ διπλασίασε την μεταγενέστερη προμήθεια από άλλες πηγές και η προσφορά ολόκληρων μονάδων αλκοόλ υπερδιπλασίασε την μεταγενέστερη αυτή προμήθεια. Επίσης, η γονεϊκή προσφορά αλκοόλ συσχετίστηκε με αυξημένο κίνδυνο κατανάλωσης αλκοόλ, όχι, όμως με τον κίνδυνο υπερβολικής κατανάλωσης αλκοόλ.
(Vargas-Martínez, et al., 2020)	Βρέθηκε θετική συσχέτιση μεταξύ της οικογενειακής παρουσίας αλκοόλ και του της βαριάς επεισοδιακής κατανάλωσης αλκοόλ (Binge Dringing).
(Percy, et al., 2019)	Οι αυστηροί γονεϊκοί κανόνες συσχετίστηκαν με μειωμένο αίσθημα αναζήτησης αλκοόλ και μειωμένες πιθανότητες για βαριά επεισοδιακή κατανάλωση αλκοόλ (Binge Dringing) απο τους εφήβους. Ενώ, το αρχικά υψηλό αίσθημα αναζήτησης και η πρώιμη έναρξη βαριάς επεισοδιακής κατανάλωσης συσχετίστηκε με πιο γρήγορη χαλάρωση των γονεϊκών κανόνων.

Πίνακας 8: Η χρήση άλλων ναρκωτικών ως παράγοντας κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες

Συγγραφέας (Έτος)	Χρήση Άλλων Ναρκωτικών
(Conegundes, et al., 2020)	Η χρήση άλλων ναρκωτικών συσχετίστηκε με αυξημένη συχνή (FD) ή βαριά (HD) κατανάλωση αλκοόλ και με αυξημένη βαριά επεισοδιακή κατανάλωση αλκοόλ.
(Bleakley, et al., 2019)	Η έκθεση σε συνδυασμό συμπεριφορών κινδύνου συσχετίστηκε με αύξηση των θετικών στάσεων και προθέσεων των νέων ατόμων για την χρήση αλκοόλ.
(McArdle, et al., 2022)	Η χρήση καπνού σχετίστηκε με μεγαλύτερη κατανάλωση αλκοόλ.
(Pielech, et al., 2023)	Οι μέρες που τα άτομα έκαναν χρήση περισσότερης ποσότητας κάνναβης συσχετίστηκαν με αυξημένη πιθανότητα χρήσης αλκοόλ αλλά και αυξημένη πιθανότητα χρήσης μεγαλύτερης ποσότητας αλκοόλ.

Πίνακας 9: Οι συνομήλικοι ως παράγοντας κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες

Συγγραφέας (Έτος)	Συνομήλικοι
(Martínez-Manrique, et al., 2022)	Στους εφήβους που είχαν φίλιες με μεγαλύτερα ηλικιακά άτομα παρατηρήθηκε πρόωμη έναρξη χρήσης αλκοόλ.
(Padovano & Jr , 2021)	Στα άτομα που είχαν αυξημένη επιθυμία για κατανάλωση αλκοόλ, η παρουσία συνομήλικων συσχετίστηκε με αυξημένη επιθυμία εκείνη την χρονική στιγμή.
(Angosta, et al., 2023)	Τα άτομα που πίστευαν ότι οι άλλοι μαθητές έπιναν περισσότερο (περιγραφικά πρότυπα), έτειναν να καταναλώνουν περισσότερα ποτά εβδομαδιαίως και να πίνουν περισσότερο σε μια τυπική περίπτωση. Επίσης, όταν τα νέα άτομα πίστευαν ότι οι μαθητές ενέκριναν την παραπάνω κατανάλωση αλκοόλ (προστακτικά πρότυπα) (από το συνηθισμένο),καταναλώναν περισσότερο αλκοόλ σε μια τυπική περίπτωση.
(Boers, et al., 2020)	Η διαπροσωπική επικοινωνία σχετικά με ένα θέμα, όπως η κατανάλωση αλκοόλ, μεταξύ των νέων ατόμων επηρεάζει τις στάσεις και τις προθέσεις τους σχετικά με την κατανάλωση –και αυτό ενισχύεται αν ο συνομιλητής είναι ένα δημοφιλές άτομο στο περιβάλλον αναφοράς (πχ. σχολείο), δηλαδή όταν υπάρχει μεγαλύτερο σθένος συνομιλίας.

Πίνακας 10: Η βία ως παράγοντας κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες

Συγγραφέας (Έτος)	Βία
(Conegundes, et al., 2020)	Η σχολική βία συσχετίστηκε τόσο με συχνή ή βαριά κατανάλωση αλκοόλ όσο και με βαριά επεισοδιακή κατανάλωση αλκοόλ (Binge Dringing).
(Cordoba, et al., 2021)	Το να υποστεί ένα νέο άτομο βία και να εκτεθεί σε κάποια μορφή ομοφοβικής θυματοποίησης συσχετίστηκε με αυξημένες πιθανότητες κατανάλωσης αλκοόλ.

Πίνακας 11: Άλλοι παράγοντες ως παράγοντες κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες

Συγγραφέας (Έτος)	Άλλοι Παράγοντες
(Conegundes, et al., 2020)	Το 80% των νέων ατόμων με αναφορά συχνής ή βαριάς κατανάλωσης αλκοόλ στην πρώιμη εφηβεία, εμφάνισαν μελλοντικά βαριά επεισοδιακή κατανάλωση αλκοόλ.
(Blumenthal, et al., 2021)	Το άγχος κατάστασης (state anxiety) συσχετίστηκε θετικά με την επιθυμία για κατανάλωση αλκοόλ και με τις προσδοκίες ανακούφισης από την κατανάλωση αλκοόλ. Το ιστορικό κοινωνικού άγχους (social anxiety) δεν σχετίστηκε θετικά με την αλλαγή της επιθυμίας για αλκοόλ, όμως, σχετίστηκε θετικά με την πεποίθηση ότι «το αλκοόλ θα με έκανε να νιώσω καλύτερα».
(Padovano & Jr , 2021)	Το μεγαλύτερο στιγμιαίο στρες συσχετίστηκε θετικά με αυξημένη στιγμιαία επιθυμία για αλκοόλ και άρα με μεγαλύτερη πιθανότητα κατανάλωσης αλκοόλ. Η παρουσία αλκοόλ εκείνη τη στιγμή του στιγμιαίου στρες συσχετίστηκε με αυξημένη στιγμιαία επιθυμία. Βέβαια η συνεχόμενη παρουσία αλκοόλ δεν σχετίστηκε με την επιθυμία.
(Vargas-Martínez, et al., 2020)	Βρέθηκε θετική συσχέτιση μεταξύ εβδομαδιαίου χαρτζιλικιού και των περιπτώσεων βαριάς επεισοδιακής κατανάλωσης αλκοόλ.

Πίνακας 12: Οι ημέρες της εβδομάδας ως παράγοντες κινδύνου για την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες

Συγγραφέας (Έτος)	Ημέρες της Εβδομάδας
(Pielech, et al., 2023)	Αυξημένη πιθανότητα χρήσης αλκοόλ σχετίστηκε με τις ημέρες του Σαββατοκύριακου.
(Vargas-Martínez, et al., 2020)	Η βαριά επεισοδιακή κατανάλωση αλκοόλ παρουσίασε αρνητική συσχέτιση για τις ημέρες που ήταν όλο και πιο απομακρυσμένες από το Σαββατοκύριακο.

Πίνακας 13: Ευρήματα για τις Επιπτώσεις της Κατανάλωσης Αλκοόλ στους Εφήβους και Νεαρούς Ενήλικους

Συγγραφέας (Έτος)	Ευρήματα για τις Επιπτώσεις της Κατανάλωσης Αλκοόλ στους Εφήβους και Νεαρούς Ενήλικους
(Martínez-Manrique, et al., 2022)	Στα άτομα που κατανάλωναν αλκοόλ παρατηρήθηκαν αυξημένα περιστατικά σεξουαλικής παρενόχλησης ή κακοποίησης. Η παρατήρηση αυτή ήταν πιο συχνή να συμβεί στα κορίτσια.
(Cordoba, et al., 2021)	Η έκθεση σε κάποια μορφή ομοφοβικής θυματοποίησης και το να δεχτεί κάποιος βία, συσχετίζεται με αυξημένες πιθανότητες κατανάλωσης αλκοόλ. Αυτό παρατηρήθηκε ότι αυξάνει σε μεγάλο βαθμό την πιθανότητα τα άτομα που έχουν υποστεί (ομοφοβική) βία και έχουν καταναλώσει αλκοόλ να οδηγήσουν υπό την επήρεια αλκοόλ ή να βρεθούν σε αυτοκίνητο με μεθυσμένο οδηγό.
(Bernhardt, et al., 2019)	Στα νεαρά άτομα με υψηλότερες υποκειμενικά βιωμένες επιδράσεις αλκοόλ παρουσιάστηκε γνωστική έκπτωση. Οι αλλαγές συμπεριφοράς που παρατηρήθηκαν στους εφήβους λόγω της άμεσης κατανάλωσης αλκοόλ, παρουσίασε ποικιλομορφία η οποία είχε σχέση με τις προηγούμενες εμπειρίες και υποκειμενικές επιδράσεις του αλκοόλ στο άτομο. Η οξέα δηλητηρίαση από το αλκοόλ δεν επηρέασε την παρορμητική λήψη αποφάσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Από το σύνολο της βιβλιογραφίας που μελετήθηκε και συμπεριλήφθηκε στην παρούσα συστηματική ανασκόπηση γίνεται αντιληπτό πως οι πιθανοί παράγοντες κινδύνου που επηρεάζουν την κατανάλωση αλκοόλ από τους εφήβους και τους νεαρούς ενήλικες, είναι πάμπολλοι και αφορούν μεταξύ άλλων, όχι μόνο ατομικά χαρακτηριστικά (βιολογικά, ψυχικά, πνευματικά), αλλά και χαρακτηριστικά του έμφυτου – άμεσου και έμμεσου – περιβάλλοντος των ατόμων, όπως οι συνθήκες διαβίωσης, οι πολιτικές εφαρμογές (της χώρας/πολιτείας που διαμένουν) και οι νόμοι σχετικά με την κατανάλωση αλκοόλ.

Σε επόμενο επίπεδο διερευνώντας και εμβαθύνοντας στο θέμα αυτό παρατηρείται πως ο τρόπος κατανάλωσης αλκοόλ ποικίλει παρομοίως. Δεν θα καταναλώσουν όλοι οι νέοι την ίδια ποσότητα αλκοόλ, με την ίδια συχνότητα, την ίδια κατηγορία ποτού, δεν θα πιούν όλοι για τις ίδιες αιτίες, ούτε έχοντας τις ίδιες προσδοκίες. Για παράδειγμα, κάποιο άτομο μπορεί να προβεί σε βαριά, περιστασιακή κατανάλωση αλκοόλ κατά την διάρκεια της διασκέδασης με συνομηλίκους, και κάποιο άλλο άτομο να κάνει μια μέτριας κατανάλωσης χρήση με μια σταθερή συχνότητα για χρόνια. Οι επιπτώσεις και στις δυο παραπάνω περιπτώσεις θα είναι σημαντικές και σοβαρές, με αντίκτυπο τόσο σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο.

Οι παράγοντες κινδύνου που εντοπίστηκαν κατά την παρούσα ανασκόπηση μελετών της τελευταίας πενταετίας μπορούν να κατανεμηθούν ως εξής: σε παράγοντες κινδύνου που αναφέρονται πρώτον, στο ίδιο το άτομο, δεύτερον, στην οικογένεια, τρίτον, σε φίλους και συνομηλίκους, και τέταρτον, στην κοινωνία και την οικονομία/διαφήμιση.

Σε μελέτες που έχει διερευνηθεί το βιολογικό φύλο παρατηρείται ότι οι άντρες παρουσιάζουν μεγαλύτερη αίσθηση αναζήτησης για το αλκοόλ και νωρίτερα ηλικιακά από ότι τα άτομα θηλυκού βιολογικού φύλου. Βέβαια, αυτό μεταβάλλεται με την πάροδο του χρόνου, με τις γυναίκες να αρχίζουν να έχουν και εκείνες αυξημένη αίσθηση αναζήτησης για το αλκοόλ - γεγονός που ενδέχεται να συνδέεται και με την χαλάρωσή και επιείκεια των γονικών κανόνων για το αλκοόλ με την πάροδο του χρόνου. Σε πολλές μελέτες έχει βρεθεί στα έφηβα και νεαρά κορίτσια αυξημένη κατανάλωση αλκοόλ συγκριτικά με παλιότερες έρευνες, ένα φαινόμενο που συνδέεται με την θέση και ρόλο των θηλυκοτήτων στην σύγχρονη κοινωνική ζωή, την ανάγκη τους για αποδοχή και ένταξη σε ομάδες, αλλά και την υποσυνείδητη καθοδήγηση των στάσεων και των συμπεριφορών τους από τα πρότυπα που παρουσιάζονται και προωθούνται από τις βιομηχανίες ποτών και την επιστήμη του

μάρκετινγκ και της διαφήμισης των αλκοολούχων ποτών (εμπορευματοποίηση της φεμινιστικής χειραφέτησης).

Η φυλή προέλευσης είναι επίσης ένα βασικό και σημαντικό χαρακτηριστικό που επηρεάζει ποικιλοτρόπως, συμφωνά με την βιβλιογραφία, την κατανάλωση αλκοόλ μεταξύ των ατόμων, τα αποτελέσματα όμως δεν είναι σαφή και δεν καθορίζονται μόνο από την φυλετική καταγωγή. Σε αποτελέσμα μεταναλύσης (Dobani, et al., 2024), αναφέρεται ότι οι πολυφυλετικοί νέοι παρουσιάζουν διαφορετικά μοτίβα χρήσης αλκοόλ σε σύγκριση με τους μονοφυλετικούς νέους και ίσως διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο χρήσης αλκοόλ σε σύγκριση με τους Μαύρους πληθυσμούς ή τους Ασιάτες. Αυτό μπορεί να συμβαίνει λόγω του ότι η μειωμένη φυλετική ταυτότητα κάνει τα άτομα να παρουσιάζουν χαμηλότερη αυτοεκτίμηση και να έχουν μεγαλύτερο αίσθημα των διακρίσεων, κάτι που τους δημιουργεί αρνητικά συναισθήματα. Όλα αυτά αποτελούν προγνωστικά γεγονότα αύξησης του κίνδυνου για χρήση αλκοόλ από τους νέους αυτούς νέους.

Στο σημείο αυτό είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι τα αρνητικά και διαφορεικά συναισθήματα και το άγχος, καθώς και προβλήματα ψυχικής υγείας – όπως το κοινωνικό άγχος, το άγχος εργασίας, η κοινωνική αγχώδης διαταραχή – είναι παράγοντες που προκαλούν ή ενισχύουν την κατανάλωση αλκοόλ από τα νεαρά άτομα, τα οποία έχουν την προσδοκία το ποτό να δράσει ως αυτοθεραπεία για την καταπράυνση ή και την εξάλειψη αυτών των αρνητικών και δύσκολα διαχειρίσιμων συναισθημάτων. Έτσι, λοιπόν, το άγχος των παιδιών και των εφήβων συσχετίστηκε θετικά με κάποια μελλοντική διαταραχή χρήσης αλκοόλ. Τα χαρακτηριστικά της μελέτης δεν φάνηκε να εξηγούν τα ασυνεπή ευρήματα. Η έλλειψη σαφών στοιχείων μπορεί να οφείλεται σε ετερογένεια μεταξύ των μελετών ή σε αδυναμίες μεμονωμένων μελετών (Dyer, et al., 2019).

Μια κατάσταση που είναι σε έξαρση στην σύγχρονες κοινωνίες είναι η μοναξιά που βιώνουν τα άτομα. Ερευνητικά στοιχεία (Skrzynski & Creswell , 2020), δείχνουν ότι η μοναχική κατανάλωση αλκοόλ μπορεί να είναι ένα σημαντικό πρώιμο σημείο κινδύνου για τη διαταραχή χρήσης αλκοόλ. Η μοναχική κατανάλωση αλκοόλ μεταξύ των εφήβων και των νεαρών ενηλίκων φαίνεται να είναι σημαντική και θα ήταν πολύ βοηθητικό να υπάρξει κατανόηση των λόγων που τα άτομα πίνουν μόνα τους. Σχετικά με το γεγονός αυτό δεν υπάρχουν σαφή δεδομένα για τις διαφορές φύλου, με ορισμένα δεδομένα να αναφέρουν ότι οι νεαροί ενήλικες αρσενικού φύλου και έφηβοι πίνουν συχνότερα μόνοι τους, ενώ άλλα δεδομένα δεν βρήκαν διαφορές μεταξύ του φύλου. Τέλος, σχετικά με το σεξουαλικό προσανατολισμό, τρεις μελέτες έδειξαν ότι οι έφηβοι με έλξεις για το ίδιο φύλο ήταν

πιθανότερο να πίνουν μόνοι.

Κάποιες καταστάσεις, οι οποίες δημιουργούν αρνητικά συναισθήματα στους εφήβους και τους νεαρούς ενήλικες, αυξάνουν με τη σειρά τους την βαριά επεισοδιακή κατανάλωση αλκοόλ, αλλά και την κατανάλωση αλκοόλ, γενικότερα. Κάποια παραδείγματα είναι: η χαμηλή ή μέτρια σχολική επίδοση, η οποία μειώνει την αυτοεκτίμηση των ατόμων, τα οποία βιώνουν ένα αίσθημα κατωτερότητας και αποτυχίας, και η ομοφοβική θυματοποίηση, την οποία βιώνουν κάποια άτομα λόγω του σεξουαλικού τους προσανατολισμού. Σε έρευνες που έχουν γίνει σε ομοφυλόφιλους άντρες, οι οποίοι έχουν δεχτεί λεκτική ή σωματική βία, απειλές ή καταστροφή/φθορά της περιούσιας τους από ομοφοβικά άτομα, φαίνεται να είναι πιο ευάλωτα στην χρήση αλκοόλ.

Ένα χαρακτηριστικό που συμφωνά με έρευνες δρα προστατευτικά στην κατανάλωση αλκοόλ, είναι η θρησκευτικότητα, η οποία αφορά προσωπικές πεποιθήσεις, δεσμεύσεις, πρακτικές και δημόσιες συμπεριφορές. Νέοι που είναι πιο θρησκευόμενοι είναι πιθανόν να καθυστερήσουν την έναρξη χρήσης αλκοόλ ή όταν καταναλώσουν η ποσότητα κατανάλωσή αλκοόλ τους να κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα. Από την άλλη μεριά, τα άτομα που από την παιδική ηλικία χαρακτηρίζονται από μειωμένη θρησκευτικότητα, στην ενήλικη ζωή είναι επιρρεπή στην κατάχρηση αλκοόλ (Russell, et al., 2020).

Κάποιοι παράγοντες κινδύνου, που αφορούν την οικογένεια και σχετίζονται με τις αυξημένες πιθανότητες οι έφηβοι να καταναλώσουν αλκοόλ ή και να παρουσιάσουν προβληματική χρήση αλκοόλ, είναι οι παρακάτω: γονείς που δεν εφαρμόζουν οριοθέτηση και κανόνες σχετικά με την χρήση αλκοόλ από την παιδική ηλικία και την πρώιμη εφηβεία στα παιδιά τους, καθώς και η έκθεση των παιδιών σε γονείς, οι οποίοι είναι σε κατάσταση μέθης ή παρουσιάζουν διαταραχές χρήσης αλκοόλ. Επίσης, πολλοί γονείς θεωρούν, λανθασμένα, ότι η παροχή/προσφορά κάποιων γουλιών ή ποτών από τους ίδιους ως πρώτη δοκιμή για τα παιδιά τους δρα προστατευτικά για αυτά, κάτι που όπως δείχνουν οι έρευνες, φαίνεται ότι δεν ισχύει, αντίθετα ενδέχεται να αυξάνει την θετική μελλοντική απάντηση στην παροχής αλκοόλ από άλλες πηγές.

Οι φίλοι και οι συνομήλικοι είναι ένας επιπλέον και υψίστης σημασίας τομέας στη ζωή των εφήβων και των νεαρών ενηλίκων που μπορούν να επηρεάσουν την κατανάλωση αλκοόλ. Όταν οι έφηβοι βρίσκονται σε παρέες με ηλικιακά μεγαλύτερα άτομα, τείνουν να μιμούνται συμπεριφορές, όπως η κατανάλωση αλκοόλ, με σκοπό να ενταχθούν και να είναι αποδεκτοί από τις ομάδες αυτές. Οι έφηβοι έχει βρεθεί ότι πίνουν περισσότερο, όταν βρίσκονται σε παρέες, όπου οι συνομήλικοί τους εγκρίνουν το να πίνει κάποιος περισσότερο από το επιτρεπτό. Αυτό σημαίνει ότι οι στάσεις και οι προθέσεις των εφήβων καθορίζονται

ανάλογα με τις προθέσεις και τις στάσεις των συνομηλίκων τους.

Ζώντας στην εποχή της τεχνολογίας της εικόνας και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης δεν πρέπει να παραληφθεί η δύναμη που έχουν κι αυτά στο να επηρεάσουν την κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και στους νεαρούς ενήλικες.

Στη σημερινή εποχή, υπάρχει πληθώρα μέσων κοινωνικής δικτύωσης (TikTok, Instagram κ. α.), με τους νέους να χρησιμοποιούν τουλάχιστον ένα από αυτά. Στα μέσα, λοιπόν, κοινωνικής δικτύωσης προβάλλεται μια ωραιοποιημένη εικόνα του αλκοόλ, καθώς και προωθητικά μηνύματα σχετικά με την κατανάλωσή του, μηνύματα τόσο λεκτικά, όσο και μη λεκτικά, τα οποία θα επηρεάσουν τους τους νεαρούς χρήστες των μέσων αυτών. Έτσι, οι νέοι δημιουργούν πλαστές προσδοκίες και επιθυμίες σχετικά με τα οφέλη που θα λάβουν αν πιούν, οι οποίες θα τους οδηγήσουν στην έναρξη κατανάλωσης αλκοόλ και δυνητικά στην προβληματική χρήση αλκοόλ. Η δύναμη και η επιρροή των μέσων κοινωνικής δικτύωσης είναι τόσο μεγάλη, που από μελέτες έχει βρεθεί ότι, όχι μόνο η έκθεση σε αναρτήσεις που σχετίζονται με την κατανάλωση αλκοόλ θα αυξήσουν την κατανάλωση αλκοόλ από τους εφήβους και τους νεαρούς ενήλικες αλλά και η αυτο-ανάρτηση σχετικού περιεχομένου θα φέρει τα ίδια αποτελέσματα και θα εγκλωβίσει τα άτομα αυτά σε έναν φαύλο κύκλο συμπεριφορών (Cheng, et al., 2024).

Με την σειρά της η κατανάλωση αλκοόλ και η διαταραχές χρήσης αλκοόλ έχουν πολλές και σοβαρές επιπτώσεις στα άτομα, την οικογένεια, την εκπαίδευση, την οικονομία και την δημόσια υγεία. Με την κατανάλωση αλκοόλ- και ανάλογα με τα χαρακτηριστικά της - οι έφηβοι, παρουσιάζουν νευροαναπτυξιακές αλλοιώσεις, γνωστικές εκπτώσεις, μη υγιή επαφή και διαχείριση των συναισθημάτων τους, μειωμένο έλεγχο της συμπεριφοράς τους, καθώς επίσης, και αυξημένη συμμετοχή (σε) ή πραγματοποίηση επικίνδυνων συμπεριφορών και δράσεων, όπως η επικίνδυνη οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ ή άλλων ναρκωτικών, χρήση ή δοκιμή άλλων ναρκωτικών ουσιών, συμμετοχή σε σεξουαλική δραστηριότητα ή συμμετοχή σε σεξουαλική δραστηριότητα χωρίς χρήση προφυλακτικού.

Επιπροσθέτως, τα νεαρά άτομα καθίστανται ακόμη πιο ευάλωτα να ανταποκριθούν κατάλληλα οποιοδήποτε κίνδυνο, απειλή ή παρενόχληση δεχθούν από το εξωτερικό τους περιβάλλον.

Για όλα όσα έχουν αναφερθεί παραπάνω, είναι αναγκαίο να δημιουργηθούν και να εφαρμοστούν, σε επίπεδο πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, εκσυγχρονισμένα προληπτικά προγράμματα και προγράμματα προαγωγής υγείας, που να καλύπτουν τις ανάγκες των νέων ανάλογα με το αναπτυξιακό στάδιο που βρίσκονται, δίνοντας έμφαση στην πρώιμη εφηβεία και την εφηβεία. Ταυτόχρονα, είναι σημαντικό να σχεδιαστούν και να εφαρμοστούν

προληπτικά προγράμματα και προγράμματα προαγωγής υγείας για τους γονείς, εφαρμόζοντας έτσι μια συστημική, ολιστική προσέγγιση, με στόχο την ενημέρωση, την επαγρύπνηση, την ευαισθητοποίηση και την συμβουλευτική σχετικά με την κατανάλωση και την διαταραχή αλκοόλ τόσο των παιδιών τους, όσο και των ίδιων. Μάλιστα, είναι σημαντικό να συμπεριληφθεί και η εκπαίδευση ανάλογα με το φύλο (Martínez-Manrique, et al., 2022).

Σε επίπεδο δευτεροβάθμιας φροντίδας υγείας είναι σημαντικό οι επαγγελματίες υγείας να βρίσκονται σε επαγρύπνηση και να είναι ενημερωμένοι σχετικά με τα κριτήρια διαταραχής χρήσης αλκοόλ και για την προβληματική χρήση αλκοόλ, με σκοπό έγκυρα και έγκαιρα να προβούν στις κατάλληλες παρεμβάσεις και συμβουλευτική τόσο στους νέους, όσο και στο και στην οικογένειά τους.

Επίσης, δημόσιες πολιτικές με κανονισμούς και περιορισμούς για τις διαφημίσεις σε όλα τα μέσα μαζικής επικοινωνίας και πληροφόρησης και το περιεχόμενο των δημοσιεύσεων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι υψίστης σημασίας για την πρόληψη της κατανάλωσης και του τρόπου κατανάλωσης του νεανικού πληθυσμού.

Η διερεύνηση και η ενίσχυση των προστατευτικών παραγόντων που μπορεί να επηρεάσουν τη συχνότητα ή την έντονη κατανάλωση αλκοόλ στους νέους αποτελεί έναν ακόμη τρόπο αντιμετώπισης του φαινομένου και της ελαχιστοποίησης των επιπτώσεων του. Για τον σκοπό αυτό, χρειάζεται η εφαρμογή καλών πρακτικών που ενισχύουν την κοινωνικοποίηση, την θετική προσαρμογή, την αποδοχή και την συμπερίληψη όλων ανεξαρτήτως ταυτοτήτων. Επιπλέον, είναι αναγκαία η εφαρμογή προγραμμάτων ψυχικής υγείας και ψυχικής ανθεκτικότητας, στα σχολεία και στην κοινότητα, οπού οι έφηβοι και οι νέοι κάθε ηλικίας θα έχουν πρόσβαση και γνώση εργαλείων και τεχνικών αυτοβοήθειας και, έτσι, δεν θα αισθάνονται μόνοι και ανίκανοι να διαχειριστούν δύσκολες ή αγχωτικές καταστάσεις, για τις οποίες θα κατέφευγαν στην κατανάλωση αλκοόλ. Ταυτόχρονα, θα μάθουν να θέτουν υγιή όρια ακόμη και για θετικές καταστάσεις, όπως είναι η διασκέδαση (Dobani, et al., 2024).

Περαιτέρω έρευνα σχετικά με την κατανάλωση και τη διαταραχή χρήσης αλκοόλ στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες είναι απαραίτητη καθώς δεν έχουν μελετηθεί σε ικανοποιητικό βαθμό ομάδες νέων, οι οποίοι ανήκουν σε κάποια φυλετική ή σεξουαλική μειονότητα, είναι άστεγοι ή παρουσιάζουν κάποιο άλλο χαρακτηριστικό, που θα φωτίσει τα ήδη υπάρχοντα ερευνητικά δεδομένα (Blumenthal, et al., 2021).

Η χρήση κοινών ορισμών και εργαλείων μέτρησης της κατανάλωσης αλκοόλ, των διάφορων τρόπων κατανάλωσης και της ισοδυναμίας σε γραμμάρια αλκοόλ ανά τυπική μονάδα ποτού, θα διευκολύνει σε μεγάλο βαθμό την ερευνά και την ερμηνεία των αποτελεσμάτων αυτής (Vargas-Martínez, et al., 2020).

Στην παρούσα συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση ήταν αναπόφευκτο να μην υπάρξουν περιορισμοί, οι οποίοι θα αναφερθούν παρακάτω. Βασικός περιορισμός αποτελεί το γεγονός ότι η βιβλιογραφία που αναζητήθηκε και συμπεριλήφθηκε ήταν μόνο στην αγγλική γλώσσα. Επίσης, λόγω των υπόλοιπων κριτηρίων, όπως ο καθορισμός του πληθυσμού, η χρονική περίοδος δημοσίευσης των μελετών, ενδεχομένως, ο τελικός αριθμός των μελετών που συμπεριλήφθηκαν θα μπορούσε να θεωρηθεί μικρός.

Τέλος, οι μελέτες της ανασκόπησης μελετούσαν την κατανάλωση αλκοόλ, όμως με αρκετές διαφοροποιήσεις ως προς τους ορισμούς (μονάδες αλκοόλ/τυπικό ποτό), το είδος κατανάλωσης, τα εργαλεία καταγραφής και μέτρησης των δεδομένων, αλλά και διαφορές στη μέθοδο στατιστικής ανάλυσης που εφαρμόστηκε. Για το λόγο αυτό, στην ανασκόπηση τα αποτελέσματα παρουσιάζονται συνολικά σε έναν πίνακα και δεν χρησιμοποιήθηκαν άλλοι πίνακες με συγκρίσεις δεδομένων ή ομαδοποιήσεις μελετών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα αποτελέσματα των περισσότερων μελετών συμφωνούν σχετικά με τους παράγοντες κινδύνου και τις επιπτώσεις που προκαλεί η κατανάλωση και η υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ στους εφήβους και τους νεαρούς ενήλικες. Βέβαια, υπάρχουν και διαφοροποιήσεις ως προς το βαθμό συσχέτισης, κάτι που συμβαίνει λόγω πολλών αιτιών – μεταξύ άλλων και μεθοδολογικών. Λίγες είναι οι μελέτες που διαφωνούν με τα δεδομένα της προϋπάρχουσας βιβλιογραφίας.

Από όλες τις μελέτες γίνεται κατανοητό πως υπάρχουν πολλά περιθώρια για μελλοντική έρευνα και αυτό είναι αναγκαίο για την μέγιστη διερεύνηση και κατανόηση των παραγόντων κινδύνου που επηρεάζουν την κατανάλωση αλκοόλ και οι οποίοι ενδεχομένως δεν έχουν διερευνηθεί ή δεν έχουν επαρκώς διερευνηθεί ακόμη.

Η ελαχιστοποίηση της κατανάλωσης αλκοόλ στους νέους είναι υψίστης σημασίας για την κοινωνία και την δημόσια υγεία. Είναι, λοιπόν, σημαντικό να υλοποιηθούν ολιστικές παρεμβάσεις και προγράμματα τόσο για την πρόληψη και εξάλειψη των κινδύνων, όσο και για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κατανάλωσης αλκοόλ και των διαταραχών χρήσης αλκοόλ. Η ασφαλής χρήση αλκοόλ είναι η μηδενική χρήση. Αν και είναι δύσκολο αυτό να επιτευχθεί καθολικά και σε βάθος χρόνου, είναι σημαντικό να στοχεύουμε στην ελαχιστοποίηση και στην προσπάθεια μείωσης της βλάβης, ώστε οι νέοι να είναι ικανοί να διατηρήσουν την σωματική και ψυχική τους υγεία και τη μέγιστη δυνατή λειτουργικότητα.

Οι επαγγελματίες υγείας και, κυρίως, οι επαγγελματίες ψυχικής υγείας οφείλουν να είναι εφοδιασμένοι με γνώσεις, δεξιότητες και επαρκώς ενημερωμένοι, ευαισθητοποιημένοι και εκπαιδευμένοι για την πρόληψη, την θεραπεία, την αποκατάσταση και τη συμβουλευτική, σχετικά με θέματα κατανάλωσης αλκοόλ και άλλων ναρκωτικών ουσιών από τους εφήβους και τους νεαρούς ενήλικες.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- American Psychiatric Association. (2013). Substance-Related and Addictive Disorders. In A. P. Association (Ed.). Arlington, VA 22209-3901: 1000 Wilson Boulevard.
- Angosta, J., Hall, N. A., Rice, A., Young, C. M., Rodriguez, L. M., & Neighbors, C. (2023). Longitudinal associations between descriptive and injunctive norms on college drinking. *Addictive Behaviors*, *143*, 8. <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2023.107692>
- Bandura, A. (1977). *Social Learning Theory* (Englewood Cliffs ed.). Prentice-Hall.
- Barbosa, C., Cowell, A. J., & Dowd, W. N. (2021). Alcohol Consumption in Response to the COVID-19 Pandemic in the United States. *J Addict Med*, *15*(4), 341–344.
- Bartoszek, A., Walkowiak, D., Bartoszek, A., & Kardas, G. (2020). Mental Well-Being (Depression, Loneliness, Insomnia, Daily Life Fatigue) during COVID-19 Related Home-Confinement—A Study from Poland. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, *20*(17), 10. doi:10.3390/ijerph17207417
- Bernhardt, N., Obst, E., Nebe, S., Pooseh, S., Wurst, F. M., Weinmann, W., Zimmermann, U. S. (2019). Acute alcohol effects on impulsive choice in adolescents. *Journal of Psychopharmacology*, *33*(3), 316-325. doi: 10.1177/0269881118822063
- Bleakley, A., Ellithorpe, M. E., & Hennessy, M. (2019). Understanding the Nature of Media Effects From Onscreen Exposure to Alcohol, Sex, and Their Combination. *Journal of Adolescent Health*, *65*(1), 51-56. <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2019.01.023>
- Blumenthal, H., Cloutier M, R., Douglas E, M., Kearns T, N., & Carey N, C. (2021). Desire to drink as a function of laboratory-induced social stress among adolescents. *Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry*, *70*, 8. <https://doi.org/10.1016/j.jbtep.2020.101617>
- Blumenthal, H., Cloutier, R. M., Douglas, M. E., Kearns, N. T., & Carey, C. N. (2021). Desire to drink as a function of laboratory-induced social stress among adolescents. *J Behav Ther Exp Psychiatry*, *70*. doi:10.1016/j.jbtep.2020.101617
- Boers, E., Hendriks, H., Putte, B. v., & Beentjes, H. (2020). Conversations about binge drinking among vocational community college students: the relation with drinking attitudes and intentions and the moderating role of conversation partner popularity. *Psychology & Health*, *35*(4), 467–481. <https://doi.org/10.1080/08870446.2019.1649673>

- Boland, V. C., Clare, P. J., Yuen, W. S., Peacock, A., Aiken, A., Wadolowski, M., Mattick, R. P. (2020). The association between parental supply of alcohol and supply from other sources to young people: a prospective cohort. *Addiction*, *115*(11), 2140-2147. <https://doi.org/10.1111/add.15033>
- Chao, M., Li, X., & McGue, M. (2017). The Causal Role of Alcohol Use in Adolescent Externalizing and Internalizing Problems: A Mendelian Randomization Study. *Alcoholism: Clinical and Experimental Research*, *41*(11), 1809-1979. <https://doi.org/10.1111/acer.13493>
- Cheng, B., Lim, C. C., Rutherford, B. N., Huang, S., Ashley, D. P., Johnson, B., Connor, J. P. (2024). A systematic review and meta-analysis of the relationship between youth drinking, self-posting of alcohol use and other social media engagement (2012-21). *Addiction*, *119*(1), 28-46. doi: 10.1111/add.16304
- Chung, T., G Creswell, K., Bachrach, R., B Clark, D., & S Martin, C. (2018). Adolescent binge drinking: Developmental context and opportunities for prevention. *Alcohol Research: Current Reviews*, *39*(1), 5-15.
- Conegundes, L. S., Valente, J. Y., Martins, C. B., Andreoni, S., & Sanchez, Z. M. (2020). Binge drinking and frequent or heavy drinking among adolescents: prevalence and associated factors. *Jornal de Pediatria*, *96*(2), 193-201. <https://doi.org/10.1016/j.jped.2018.08.005>
- Cordoba, E., Garofalo, R., Kuhns, L. M., Pearson, C., Bruce, J., Batey, S. D., Schnall, R. (2021). Risk-taking behaviors in adolescent men who have sex with men (MSM): An association between homophobic victimization and alcohol consumption. *PLoS ONE*, *16*(12). doi.org/10.1371/journal.pone.0260083
- Dahl, R. E. (2004). Adolescent Brain Development: A Period of Vulnerabilities and Opportunities. *Annals of the New York Academy of Sciences*, *1021*(1), 1-22. <https://doi.org/10.1196/annals.1308.001>
- Dobani, F., Zaso, M., Desalu, J. M., & Park, A. (2024). Alcohol use in multiracial American youth compared with monoracial youth: A meta-analysis. *Addiction*, *119*(1), 47-59. doi: 10.1111/add.16310
- Dyer, M. L., Easey, K. E., Heron, J., Hickman, M., & Munafò, M. R. (2019). Associations of child and adolescent anxiety with later alcohol use and disorders: a systematic review and meta-analysis of prospective cohort studies. *Addiction*, *114*(6), 968-982. doi: 10.1111/add.14575

- Hall D, W., Patton, G., Stockings, E., Weier, M., Lynskey, M., Morley I, K., & Degenhardt, L. (2016). Why young people's substance use matters for global health. *The Lancet Psychiatry*, 3(3), 265-279. [https://doi.org/10.1016/S2215-0366\(16\)00013-4](https://doi.org/10.1016/S2215-0366(16)00013-4)
- Hawes, D. J., Zadro, L., Fink, E., Richardson, R., O'Moore, K., Griffiths, B., Williams, K. D. (2012). The effects of peer ostracism on children's cognitive processes. *European Journal of Developmental Psychology*, 9(5), 599–613. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1080/17405629.2011.638815>
- Jernigan, D. H. (2001). *Global Status Report: Alcohol and Young People*. Geneva: World Health Organization.
- Kuntsche, E., Kuntsche, S., Thrul, J., & Gmel, G. (2017). Binge drinking: Health impact, prevalence, correlates and interventions. *Psychol Health*, 32(8), 976-1017. doi: 10.1080/08870446.2017.1325889
- Lee, H., Roh, S., & Kim, D. J. (2009). Alcohol-Induced Blackout. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 6(11), 2783-2792. doi:10.3390/ijerph6112783
- Lees, B., Meredith, L. R., Kirkland, A. E., Bryant, B. E., & Squeglia, L. M. (2020). Effect of alcohol use on the adolescent brain and behavior. *Pharmacol Biochem Behav.*, 172906(192). doi: 10.1016/j.pbb.2020.172906
- López-Caneda, E., Mota, N., Crego, A., Velasquez, T., Corral, M., Holguín, S. R., & Cadeveira, F. (2014). Anomalías neurocognitivas asociadas al consumo intensivo de alcohol (binge drinking) en jóvenes y adolescentes: Una revisión. *Adicciones*, 26(4), 334. <https://doi.org/10.20882/adicciones.39>
- Lu, W., Xu, J., Taylor, A. W., Bewick, B. M., Fu, Z., Wu, N., . . . Yin, P. (2019). Analysis of the alcohol drinking behavior and influencing factors among emerging adults and young adults: a cross-sectional study in Wuhan, China. *BMC Public Health*, 458(9). <https://doi.org/https://doi.org/10.1186/s12889-019-6831-0>
- Martínez-Manrique, L., Berasaluce, M., Sureda, X., & Vázquez, M. S. (2022). Gender Matters: Identity, Risk Perception and Preventive Interventions for Alcohol Consumption among Adolescents Using a Qualitative Approach. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 24(19). <https://doi.org/10.3390/ijerph192416435>

- McArdle, P., Coulton, S., Kaner, E., Gilvarry, E., & Drummond, C. (2022). Alcohol Misuse among English Youth, Are Harms Attributable to Alcohol or to Underlying Disinhibitory Characteristics? *Alcohol and Alcoholism*, 57(3), 372–377. <https://doi.org/10.1093/alcalc/agab077>
- Mota, N., Parada, M., Crego, A., Doallo, S., Caamaño-Isorna, F., Holguín, S. R., Corral, M. (2013). Binge drinking trajectory and neuropsychological functioning among university students: A longitudinal study. *Drug and Alcohol Dependence*, 133(1), 108–114. <http://dx.doi.org/10.1016/j.drugalcdep.2013.05.024>
- Murthy, P., & Narasimha, V. L. (2021). Effects of the COVID-19 pandemic and lockdown on alcohol use disorders and complications. *Curr Opin Psychiatry*, 34(4), 376-385. doi:10.109. doi/7/YCO.00000000000000720
- Organization World Health. (2024). *Global status report on alcohol and health and treatment of substance use disorders*. Geneva: Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO. Retrieved from <https://www.who.int/publications/i/item/9789240096745>
- Padovano, H. T., & Jr, R. M. (2021). How adolescents' working memory abilities relate to their alcohol craving in real-life contexts depends on biological sex. *Drug Alcohol Depend*, 221, 17. doi:10.1016/j.drugalcdep.2021.108642
- Page, M. J., McKenzie, J. E., Bossuyt, P. M., Boutron, I., Hoffmann, T. C., Mulrow, C. D., Moher, D. (2021). The PRISMA 2020 statement: an updated guideline for reporting systematic reviews. *BMJ*, 372(71). doi: 10.1136/bmj.n71
- Percy, A., Michael, M. T., & Cole, J. C. (2019). Interplay Between Sensation Seeking and Parental Rules in the Emergence of Heavy Episodic Drinking. *J Res Adolesc*, 29(4), 814-821. doi: 10.1111/jora.12435
- Piaget, J. (1975). *The Child's Conception of the World: A 20th-Century Classic of Child Psychology*. AR, U.S.A: Littlefield Adams Quality Paperb.
- Pielech, M., Meisel, S., Berey, B. L., Goodyear, K., Padovano, H. T., & Miranda, R. (2023). Leveraging Ecological Momentary Assessment to Examine Bi-directional Associations Between Sleep Quality, Adolescent/Young Adult Alcohol Craving and Use. *Annals of Behavioral Medicine*, 57(7), 593–602. <https://doi.org/10.1093/abm/kaac056>
- Rehm, J., Gmel Sr, G., Gmel, G., Hasan SM, O., Imtiaz, S., Popova, S., Shuper A, P. (2017). The relationship between different dimensions of alcohol use and the burden of disease—an update. *Addiction*, 112, 968–1001. doi: 10.1111/add.13757.

- Rodriguez, L. M., Litt, D. M., & Stewart, S. H. (2020). Drinking to cope with the pandemic: The unique associations of COVID-19-related perceived threat and psychological distress to drinking behaviors in American men and women. *Addictive Behaviors, 110*. <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2020.106532>
- Russell, A. M., Yu, B., Thompson, C. G., Sussman, S. Y., & Barry, A. E. (2020). Assessing the relationship between youth religiosity and their alcohol use: A meta-analysis from 2008 to 2018. *Addict Behav, 106*. <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2020.106361>
- Sanchez M., Z., Santos G.R., M., Pereira D., A., Nappo A., S., Carlini A., E., Carlini M., C., & Martins S., S. (2013). Childhood Alcohol Use May Predict Adolescent Binge Drinking: A Multivariate Analysis among Adolescents in Brazil. *The Journal of Pediatrics, 163*(2), 363–368. <https://doi.org/10.1016/j.jpeds.2013.01.029>
- Skrzynski, C. J., & Creswell, K. G. (2020). Associations between solitary drinking and increased alcohol consumption, alcohol problems, and drinking to cope motives in adolescents and young adults: a systematic review and meta-analysis. *Addiction, 115*(11), 1989-2007. doi: 10.1111/add.15055
- Teesson, M., Newton C, N., Slade, T., Chapman, C., Birrell, L., Mewton, L., Andrews, G. (2020). Combined prevention for substance use, depression, and anxiety in adolescence: a cluster-randomised controlled trial of a digital online intervention. *The Lancet Digital Health, 2*(2), e74-e84.
- Thor, S., Karlsson, P., & Landberg, J. (2019). Social Inequalities in Harmful Drinking and Alcohol-Related Problems Among Swedish Adolescents. *Alcohol and Alcoholism, 54*(5), 532–539. <https://doi.org/10.1093/alcalc/agz044>
- Vargas-Martínez, A. M., Trapero-Bertran, M., Mora, T., & Lima-Serrano, M. (2020). Social, economic and family factors associated with binge drinking in Spanish adolescents. *BMC Public Health, 519*(20), 11. <https://doi.org/10.1186/s12889-020-08605-9>
- Vigo, D., Thornicroft, G., & Atun, R. (2016). Estimating the true global burden of mental illness. *The Lancet Psychiatry, 3*(2), 171-178. [https://doi.org/https://doi.org/10.1016/S2215-0366\(15\)00505-2](https://doi.org/https://doi.org/10.1016/S2215-0366(15)00505-2)
- Watson, J., & Rayner, R. (1920). Conditioned emotional reactions. *J Experimental Psychology, 3*(1), 1-14.
- White, A., & Hingson, R. (2013). The Burden of Alcohol Use: Excessive Alcohol Consumption and Related Consequences Among College Students. *Alcohol Research: Current Reviews (ARCR), 35*(2), 201–218.

- Winkler, P., Formanek, T., Mlada , K., Kagstrom, A., Mohrova , Z., Mohr , P., & Csemy , L. (2020). Increase in prevalence of current mental disorders in the context of COVID-19: analysis of repeated nationwide cross-sectional surveys. *Epidemiology and Psychiatric Sciences*, 29, p. e173. <https://doi.org/10.1017/s2045796020000888>
- World Health Organization. (2016). *ICD-10: International statistical classification of diseases and related health problems* (5th ed.).
- Παπαγεωργίου, Β. Α. (2005). *Ψυχιατρική Παιδιών και Εφήβων* (1st εκδ.). Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Παπαρρηγόπουλος , Θ., & Κόκρας , Ν. (2018). Αλκοόλ. Στο Δ. Χ. Παπαρρηγόπουλος Θ (Επιμ.), *Οι εξαρτήσεις: αίτια, μηχανισμοί, εκδηλώσεις, αντιμετώπιση* (σσ. 75-86). Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ/MENTAL HEALTH»

ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ: «ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ/MENTAL HEALTH»

Η ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΑΛΚΟΟΛ ΣΤΗΝ ΕΦΗΒΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΝΕΑΡΗ ΕΝΗΛΙΚΗ ΖΩΗ : ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΚΟΚΚΟΡΗ

ΝΟΣΗΛΕΥΤΡΙΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Εισαγωγή: Οι νέοι από πολύ νωρίς στη ζωή τους έρχονται σε επαφή με το αλκοόλ είτε ως παρατηρητές είτε, με την πάροδο των χρόνων, ως καταναλωτές . Στην εφηβεία και τη νεαρή ενήλικη ζωή, οι παράγοντες που θα επηρεάσουν την κατανάλωση αλκοόλ είναι ποικίλοι . Από την άλλη μεριά, η κατανάλωση αλκοόλ μπορεί να αποβεί επικίνδυνη τόσο για τη σωματική όσο και για την ψυχική υγεία των νέων- με ανάλογες βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες επιπτώσεις. Αυτές οι επιπτώσεις θα επηρεάσουν άμεσα τα ίδια τα άτομα αλλά και έμμεσα το οικογενειακό, το φιλικό, το σχολικό, το εργασιακό και το κοινωνικό περιβάλλον.

Σκοπός: Σκοπός της παρούσας βιβλιογραφικής ανασκόπησης είναι η διερεύνηση, η κατανόηση και η παρουσίαση των πιο σύγχρονων δεδομένων της της επιστημονικής κοινότητας αναφορικά με τους πιθανούς παράγοντες κινδύνου και τις επιπτώσεις της κατανάλωσης αλκοόλ από τους εφήβους και τους νεαρούς ενήλικες.

Μεθοδολογία: Η παρούσα συστηματική ανασκόπηση αναζήτησε άρθρα της τελευταίας πενταετίας χρησιμοποιώντας τη βάση δεδομένων PubMed. Με την ολοκλήρωση της

διαδικασίας επιλογής 19 μελέτες συμπεριλήφθηκαν στα αποτελέσματα της βιβλιογραφίας του ειδικού μέρους της ανασκόπησης.

Αποτελέσματα: Από το σύνολο των μελετών προκύπτει ότι πληθώρα παραγόντων επηρεάζουν αν οι νέοι προβούν ή όχι σε χρήση αλκοόλ, ποια πρότυπα χρήσης αλκοόλ θα ακολουθήσουν, ποιες θα είναι οι επιπτώσεις της κατανάλωσής τους, αλλά και πώς θα αλληλεπιδράσουν σε σχετικές προληπτικές παρεμβάσεις σχετικά με το αλκοόλ. Οι μελέτες έχουν προσανατολίσει το ενδιαφέρον τους τόσο σε δημογραφικούς παράγοντες, όπως, είναι το φύλο, η ηλικία, το οικογενειακό πλαίσιο, ο σεξουαλικός προσανατολισμός, σε κοινωνικούς παράγοντες, όπως είναι η σχέση και η αλληλεπίδραση με τους συνομηλίκους, η επιρροή των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, αλλά και πιο εξειδικευμένη παράγοντες όπως, η συννοσηρότητα της χρήσης αλκοόλ με άλλες ψυχικές ασθένειες στους νέων.

Συμπεράσματα: Η μείωση της κατανάλωσης αλκοόλ στους νέους είναι υψίστης σημασίας για την ευημερία των ίδιων των ατόμων, την κοινωνία και την δημόσια υγεία. Είναι σημαντικό να υλοποιηθούν ολιστικές παρεμβάσεις και προγράμματα τόσο για την πρόληψη και εξάλειψη των κινδύνων, όσο και για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κατανάλωσης αλκοόλ και των διαταραχών χρήσης αλκοόλ. Από τις παρούσες μελέτες γίνεται κατανοητό πως οι γνώσεις που υπάρχουν στην επιστημονική φαρέτρα είναι πολλές και ουσιαστικές, όμως, υπάρχουν πολλά περιθώρια για μελλοντική έρευνα.

Λέξεις Κλειδιά: «alcohol use», «alcohol», «young adults», «puberty/teens/ adolescence», «risks factors», «consequences», «effects»

NATIONAL AND KAPODISTRIAN UNIVERSITY OF ATHENS

FACULTY OF NURSING

POSTGRADUATE PROGRAMME

«Mental Health»

SPECIALIZATION: «Mental Health»

**ALCOHOL CONSUMPTION IN ADOLESCENT AND YOUNG ADULT LIFE:
RISK FACTORS AND EFFECTS**

PANAGIOTA KOKKORI

NURSE

ABSTRACT

Introduction-Background: Young people very early in their lives come into contact with alcohol either as observers or, over the years, as consumers. In adolescence and young adulthood, the factors that will influence alcohol consumption are varied. On the other hand, alcohol consumption can be dangerous for both the physical and mental health of young people - with corresponding short-term or long-term effects. These effects will directly affect the individuals themselves but also indirectly the family, friends, school, work and social environment.

Aim: Aim of this literature review is to investigate, understand and present the most up-to-date data of the scientific community regarding the possible risk factors and effects of alcohol consumption by adolescents and young adults.

Methodology: This systematic review searched for articles from the last five years using the PubMed database. Upon completion of the selection process, 19 studies were included in the literature results of the specific parts of the review.

Results: According to the results of the studies, it appears that a multitude of factors influence whether or not young people use alcohol, what patterns of alcohol use they will follow, what the consequences of their consumption will be, but also how they will interact in relevant preventive interventions related to alcohol. Studies have focused on demographic factors such as gender, age, family context, sexual orientation, social factors such as relationship and interaction with peers, the influence of social media, but also more specialized factors such as the comorbidity of alcohol use with other mental illnesses in young people.

Conclusions: Reducing alcohol consumption among young people is of the utmost importance for the well-being of individuals, society and public health. It is important to implement holistic interventions and programs both to prevent and eliminate the risks, and to address the effects of alcohol consumption and alcohol use disorders. From the present studies it is understood that the knowledge that exists in the scientific quiver is many and essential, however, there is much scope for future research.

Keywords: «alcohol use», «alcohol», «young adults», «puberty/teens/ adolescence», «risks factors», «consequences», «effects»